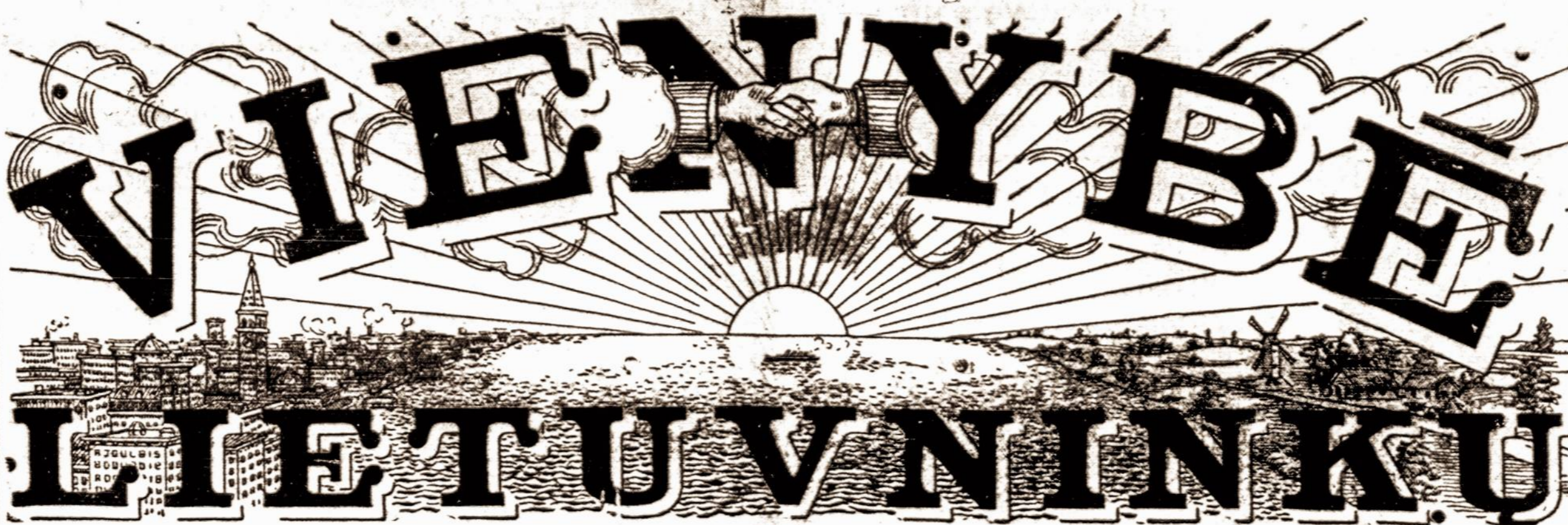

Russian Dept.

1914

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"
 IŠE. CAS SEREDA
 Brool New York.
 Prei Metai metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
 Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
 J. J. Pauksztis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND St.
 BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
 Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries ... \$3.00
 To Canada ... \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
 J. J. Pauksztis & Co. (Inc.)
 120-124 GRAND St.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

No. 31.

Brooklyn, N. Y. 5 d. Rugsėjo (August) 1914 m.
 ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXIX

EUROPINĖ KARĖ.

Visos šalys mobilizuoja savo kariuomenę.

Užmušimas Fr. Ferdinando, Austrijos inpedinio, Serbijoje, yra priežastimi busimos baisiausios skerdynės.

Austrija užėmė Belgradą, Serbijos sostapilę.

Rusija užstojo Serbiją prieš Austriją, už tai Vokietija apskelbė Rusijai karę ir sykiu Francuzijai.

Vokietija reikalauja idant jos kariuomenė galėtų liuosai veikti Belgijoj ir Holandijoj prieš Francuziją.

Vokietija užėmė laisvą kunigaikštystę Luxemburg ir miestą Basel, Šveicarijoj.

Austrijos ciesaorius esąs nužudytas.

Japonija gelbės Anglijai.

300,000 amerikonių Europoje negal sugrįžti namon.—Amerikos valdžia rupinasi kaip juos pargabenti.

Visi keleivių laivai tarp Amerikos, Rusijos, Vokietijos ir Anglijos yra sustabdyti.

Anglija gelbės Francuzijai ir Rusijai.
 Italiija kol-kas užsilaiko nepriegulmingai.

Rusijos kariuomenė keliose vietose įsiveržė į Vokietiją—Eitkunai užimti per Rusijos kariuomenę.

Vokietijos kariuomenė įsiveržė į Francuziją, o Francuzijos kariuomenė į Vokietiją.

Jean Jaures, intekmingiausias socialistų vadas, parlamento narys, rašytojas ir kalbėtojas — nužudytas Paryžiuje.

Vokiškas šarvuotis bombarduoja Liepoją.

Šitoji karė yra karia slaviškų tautų su teutonais—senovės kryžiokais.

Laimingu bus tas, kas liks gyvas.

Dabar pjutės laikas. Kareiviai sunaikins javus ir iššudys žmones—paskui badas ir maras.

Lietuva—Didžioji ir Mažoji, ir Latvija nukentės labiausiai, nes čionais atsiliks baisiausia drama.

EUROPOS KARĖ, KURI GRĖSIA IA LIETUVAI

Nelabai senai mūsų tuli laikraščiai didelėmis raidėmis apsidžiaugė, kad „Europą užliesią raudonos bangos.“ Mat tuomi norėta pasakyti, kad socialistų partijos savo raudona vėliava užklosią visą Europą. Tai buvo prakilnus džiaugsmas. Socialistai priešinosi karėmis, kaip ir visi prakilnios dvasios žmonės. Karės yra liekanos iš barbariškų gadynių. Šiandien žmonės kovoja su pagalba proto ir plunksnos. Kardai ir šautuvai privalo rudyti.

Bet tasai pasidžiaugimas buvo perankstyvas. Jisai gal bent tiek išsipildys, kad ištikro „raudonos bangos užlies Europą.“ Tik ne socialistų vėliavos, bet... kraujo. Šiomis dienomis Europoje išsiveržė toki pasibaisėtina liepsna, kuri galės iššaukti dvidešimtis milijonų suviršum žmonių po ginklu. Jau šiuos žodžius rašant

milžinas Austrija ėmė gniaužti mažiukę Serbiją ir, paimant Serbijos sostapilę Bielgradą, mušyje ties Tokos, Bosnijos pusėj, išmušė 800 žmonių!

Kas šitą liepsną sukūrė? Tai užmušimas vieno žmogaus. Tegul tas žmogus buvo iš karalių giminės. Bet argi verta del vieno žmogaus žudyti tukstančius, o rasi ir šimtus tukstančių? Be abejonės, Serbijos tautininkai pasismarkavo. Per serbų tautininkų agitaciją buvo su bomba suplėšytas kunigaikštis Francas Ferdinandas. Austrija negalėjo šito ramiai nutylėti. Reikėjo iš serbų pusės atsieisimo už šitą kruviną darbą. Bet argi del šito reikėjo pasikėsinti visa Serbiją išnaukinti? Argi negalima buvo atrasti kitokių priemonių?

Jau buvo pradėta žmoniškai kalbėtis. Austrija padavė Serbijai čiela eilę reikalavimų. Beveik ant visų reikalavimų Serbija sutiko, išimant vieno ar kito, kurie

buvo labai perastrūs. Galima buvo dar ilgiau pasitarti. Galima buvo rimtai pasišnekėti. Galima buvo kreiptis diplomatijos keliu priekitų viešpatysčių, kurios būtų padėjė sutaikinti Austriją su Serbiją. Pagaliau galima buvo kreiptis į Haagos trečiųjų teismą. Argi jau dvidešimtame amžiuje žmogus nebeišmano su savo liežuviu prirodyti savo skriaudas? Argi jam reikia: tuoj griebtis už ginklo ir juo atkeršyti?

Visos tos kalbos apie visasvietinę santaiką išėjo su vėjais. Austrija pastatė savo armiją ant kojų. Serbijos sostapilę jau paėmė. Dabar laukiama kada Rusija — kitas milžinas — išjudys savo pusšesto miliono armijos ir eis savo brolių serbų apginti. Jeigu Rusija pasijudys, tai už Austriją štos jos kaimynka Vokietija su savo „geležine“ armija. Bet tuo dar nepasibaigs. Rusijos talkininkė Francija eis pagalbon Ser-

bijai iš Vokietijos užpakalio; nes francuzai jau dabar smarkiau šukauna, kad reikia ntu Vokietijos atimti Elzas ir Lotoringiją, savo senosias provincijas. Jeigu tik šitai atsitiks, tai Italiija šoks pagalbon Austrijai ir Vokietijai, su kuriomis ji yra susidėjusi taip vadinamon „trilypėn sandoron.“ Šitą visą europinę kovos eilę užbaigs Anglija, kuri žadasi stoti eilėn su Rusija ir Serbiją. Ir taip, apskaitliuojama, kad iš vienos eilės stovės: Serbija, Rusija, Francija ir Anglija su 12,000,000 armijos, o iš kitos — Austrija, Vokietija ir Italiija su 10,000,000 armijos. Tai bus tokia baisi karė, kokios dar Europa turbut niekadės neregėjo!

Ar ši europinė karė užsikurs taip kaip pranašaujama, dar nežinia. Bet jeigu ji įvyks, tai bus visai nedel užmušimo Franco Ferdinando. Pagrindas guli daug giliau. Beveik visi

pasaulio istorijos žinovai sutinka, kad šita karė bus kova tarpe dviejų rasių, — butent teutonų ir slavų. Teutonai, kurie sudaro didžiu mą Austrijos ir Vokietijos, jau senai mato, kad pasaulis del jų siaurinas. Iš visų pusių juos gnaibo kitos šalys ir viešai neapkenčia. Pasaulio politikoje priešais teutonus vis išaina kitos šalys. Jų neapkenčia už jų mitrumą visur įlįsti ir užgriebti rinkas savo tavorams išvežti. Teutonai-vokiečiai mato šitą neapykantą prieš save ir delto senai jau rengiasi į karę, organizuoja savo armiją, budavoja milžiniškus laivus, lieja kangoles ir turi jau suvirš 300 karės orlaivių. Laukėtik progos su kuom nors susikirsti ir parodyti gyvu faktu, kad teutonai yfa pasaulio rinkos viešpačiai. Dabar šita proga pasitaikė. Francija turi suirutę savo kabinetete. Anglija turi namie civiliską karę su Uls-teriu ir sufragistėmis. Ru-

sijoje iškilo dideli streikai Peterburge. Valanda labai pagabi pradėti karę, kada kaimynai turi savo lauke darbymetę. O čia dar pasitaikė proga kibti į Serbiją delei užmušimo princio Ferdinando. Ir pradėjo.

Bet nesnaudžia ir slavai. Slavų yra keletas didesnių viešpatysčių, kaip: pati Serbija, Ruminija, Juodkalmis, Bulgarija, ant galė ir Rusija, kuri skaitosi visų slaviskų viešpatysčių globėja. Šitos viešpatystės senai griežia danti ant teutonų-vokiečių, kurie nuolatos smelkiasi į rytines slavų šalis, net nori pagriebti viršenybę Turkijoje. Jau tik tik nebeiškilo karė slavų su teutonais, kada anais metais Austrija be niekur nieko — užgriebė dvi slaviskas provincijas — Bosniją ir Hercogoviną. Dabar gi, kada Austrija įsigriovė į slaviską šalį, kurioje yra karmuota valdžia, supranta, ma, visų slavų užvirė kraujas. Rusijos caras pasakęs:

„Kenčiau ilgai, bet dabar jau gana!“ Šitie žodžiai daug reikš, jeigu šiomis dienomis neatsiras kokia stebuklinga jėga, kuri suturės slavus ir teutonius nuo šito pasibaisėtino karės žygio.

Siuos žodžius rašant Rusija jau apskelbė dalinę mobilizaciją. Rusų kariuomenės būriai jau traukia, bet... ne į Serbiją, tik į Vokietijos parubežius, ir kampan kur susiduria Vokietija bei Austrija, — tai yra Lietuvos ir Lenkijon! Lai kraščių telegramos praneša, kad dalis rusų kareivių jau užėmė stiprą punktą apie Virbalį, ir net pašlijusi Vokietijos pusėn iš Suvalkų gubernijos. Tuom tarpu tie patys telegramai praneša, jog ir vokiečių kareiviai pradėję spausčius Lietuvon per kitą pusę Eitkunų. Ar tas tiesa, nežinia. Mat amerikoniški laikraščiai neturi savo korespondentų Lietuvoje, ir mažai težino, kas ten yra Virbalis ir Eitkunai. Jie ima žinias gyvendami tolimesniuose miestuose, kaip Peterburge ir Varsavoje. Bet visgi jų žiniuose yra dalis teisybės. Rusija jau grindžia Lietuvą keliai kareivių su Vokietija. Prie to praneša, jogei ant Baltiko jurių Rusija jau užgesinusi žiburius. Reikiama, apšaukė ant karės padėjimo visą tą kampan, kur Lietuva ir Latvija.

Kaip minėjome, Rusija jau pašaukusi tarnystėn rezervistus. Daugybė žmonių bus atitraukti iš namų ir pristatyti po ginklu. Tai viena iš didžiųjų nelaimių. Bet kita dar didesnė, kad karės arena bus Lietuva ir Lenkija. Lietuviams ir lenkams pareis kritiška valanda. Reikės nuspręsti: katra pusę paremti? Ar su liuosu noru stoti po Rusijos vėliava prieš teutonius-vokiečius, ar pereiti vokiečių pusėn ir kariauti su Rusija? Šitas klausimas būtų juokingas, jeigu nebūtų šokių-tokių praeities faktų. Praeitį lietuviai labai daug kalbėjo, kad geriaus butų Lietuvai pasiduoti po Vokietiją. Čia esą ir spaudos laisvė, ir ukininų buvis labiau gerinamas. Jeigu tos kalbos dar atgtyti, ir jeigu Lietuvoje butų mūsų koki-nors stipra politiška partija, tada gal ji ir pakreiptų lietuvius prie vokiečių. Ir kada visa Lietuva iš sykio prisidėtų dabar prie Vokietijos, o Vokietija Rusiją nuveiktų, tai visų Lietuva taptų suvienyta po Vokietijos valdžią.

Tečiau tos šnekos apie prisijungimą prie Vokietijos senai nutilo. Politiškos partijos Lietuvoje mes neturime. Lietuvoje nėra kam prie šito vesti. Tokiu būdu lietuviai ir negali manyti nuo Rusijos staigu atsiskirti. Iš kitos pusės, Vokietija lietuviams paaiškėjo vėlesniais dešimtmečiais kitoniškoje šviesoje, negu seniaus budavo ji idealizuojama. Lietuviai nebegali užmiršti šito fakto, kaip teutonai, užgriebę Lietuvos dalį, ją paskandino savo bangose. Lietuviai, kaip atskiros tautos, politiškos teisės ir tenai taip suvaržy-

tos, kad toli liuosiau dabar gyvena lietuviai Didžiojoje Lietuvoje. Reikia paimti pavyzdį tik Prūsų lietuvių laikraštija. Koki ji silpnutė! Kaip ji pasinėrusi garbinimu „Ciecoriaus“! Kaip savo, kaip tautos, teisės užmiršusi ir pamynusi! Tai vis yra vaisius teutonų geležinio šeimyninkavimo ir mindžiojimo kitataučiams teisė. Jeigu Didžioji Lietuva prisijungtų prie Vokietijos, tai ir ją lauktų toksai-pat iškimas, kaip patiko sumenkėjusius Prūsų lietuvius, begarbinančius kaizerį. Teutonai turi tokią ypatybę, kad jie kitų tautų niekad nesigailėjo ir nesigaili. Pavyzdžiui imti net ir jų socialdemokratų, kuriuos kaip-kada palaikoma už minkštaširdžius. Ir jie, vokiečių socialdemokratai, nei truputį neužstoją baigiamus skandinti germanizman Prūsų lietuvius. Anais metais dar buvo atsiradusi ir lietuvių socialdemokratų grupelė Prūsijoje. Vokiečiai socialdemokratai buvo pasižadėję jems nors lapelius lietuviškoje kalboje partijos lėšomis atspausdinti. Bet laikas prabėgo ir tie saldūs lapeliai nebuvo lietuviams duoti! Vokietis visuomet vokietis: buk vokiečių, nors tu kažin koki kailį turėtum...

Kitas pavyzdys yra, kaip Vokietija išžavino Poznaniaus lenkus. Ir kalbą jiems uždraudė, ir mokyklas atėmė, ir žemes iš lenkų išveršė, o jų vieton vokiečius susodino. Po visą pasaulį praskambėjo tasai Vokietijos tiraniškas gvoventas, koki ji varė iki galui prieš silpną lenkų tautelę. Nors Austrijos lenkų socialdemokratų pasiuntinis, Ignacas Daszynski, ir seimuose protestavo prieš toki nežmonišką gvoventavimą; nors jisai ir į vokiečių socialdemokratų partiją kreipėsi, kad ji panaudotų savo autoritetą ir intekmę Vokietijoje, niekas negelbėjo. Lenkai tapo smaugte užsmaugti. Tai buvo dar viena bjauri Vokietijos dėmė.

Pasiremiant ant praeties ir ant lietuvių neprisiurošimo į toki žingsni, negalim tikėti, kad mes dabar nuo Rusijos atsiskirtume. Dabar pagaliaus mums atsidarė platesnis politiškas ir kultūriškas laukas Rusijoje, kur palengvo galėtume išsidirbti savo ateitį. Rods, dabar butų patogiausias laikas bent pareikalauti iš Rusijos Lietuvai autonomijos, su seimu Vilniuje. Rusija šitą lengviausiai galėtų padaryti. Daug lengviau negu Vokietija. O toliau jau eitume keliais Irlandijos, kuri iškovojo sau savivaldą, ir tikisi iškovoti Irlandijos respubliką.

Tečiau dar palieka klausimas, kurio niekas šioje valandoje nesimtu išrišti. Tai pradėjimas karės Lietuvoje. Jei tai karė eis, tai Lietuva bus nulieta krauju ir nupustyta. Kaip su tuo daryti? Lenkai jau pakėlė savo spaudoje balsą, kad dabar jie neisija nei už Austriją, nei už Rusiją. Dabar jie laukia tik paga-

mas butų padarytas akivaizdoje ir po priežiūra Austrijos valdininkų, o pats tyrinėjimas kad butų po priežiūra ir vedamas pačių Austrijos valdininkų. Kitais žodžiais, — Austrija, kaip skundėja, reikalavo nuo Serbijos, kad jai butų leista susigaudyti pačioj Serbijoj suokabininkus serbus, o patraukus juos atsakomybėn nuspręsti ir pačią bausmę.

Austrijos valdžia minėtą reikalavimą indavė Serbijai liepos 23 d. su ta išlyga, kad atsakymas butų duotas laike 48 valandų, priešingai gi — karė neišvengtina.

Serbijai, teisybė, atsakymą davė tuojaus, — reikalaujama uuo Austrijos paaiškinimo kaslink turinio paties reikalavimo. Galop, ji sutiko išpildyti visus Austro-Vengrijos reikalavimus, a part vieno, butent kad patį Austrijos valdininkai tyrinėtų serbus jų krašte.

Austrija tame matė pasipriešinimą bei įžeidimą ir tuojaus pertraukė su Serbijai diplomatiškus ryšius. Nors Serbijai dar liepos 27 d., kad išvengus bereikalingą kraujo praliejimą, sušaukė parlamentą, kuris norėjo ramiu būdu išrišti tą opų klausimą, tačiau nieko gero iš to neišėjo.

Liepos 28 d. Austro-Vengrijos valdžia išleido sekantį apskelbimą:

„Karališkai Serbijos Valdžiai neduodant užganėdinančio atsakymo ant notos, intektos jai Austro-Vengrijos pasiuntinio Biellegrade liepos 23 d. 1914 m., Imperatoriškoji ir Karališkoji Valdžia mato save priversta apsaugot savo teises ir santykius su pagalba ginkluotos spēkos.

„Austro-Vengrija todėl nuo šio momento skaita save karės stovyje su Serbijai.

„Graf Berchtold, Austro-Vengrijos Užrubežinių Dalykų Ministeris.“

Kaip iš viršaus paduoto oficiališko laiško matyt, Serbijai neleistu, taip sakant, nei persiprašyt.

„Jau vien tame tu man prasi-kaltę, kad man rupi tave suėsti!“ — žodžiai visai pritaikinti dabartiniam Austrijos pasieligimui.

Kodėl gi Austrija taip žiauriai ir nesąmoningai elgiasi? — paklaus gal ne vienas.

Mat, ji nori pasinaudoti proga. Kas iš progos nemoka pasinaudot, — tas žioplys. Austro-Vengrija ne žioplys.

Rusijos darbininkai streikuoja, anglai kivirčijasi tarp savęs delei Irlandijos savivaldos, o Francijos vidurinė politika ant tiek susimaišius, kad ne vienas francuzas jos nemoka išaiškinti.

Proga, kurgi nebus proga!

Rusijos rankos surištos, o Anglija ir Francija, Rusijos draugės, taipgi ne gerresiuame padėjime.

Ką bendro Rusija turi su Serbijai?

Rusija laiko save užtarėja visų slavų, o serbai juk slavai. Tokiu būdu Austrija grėsia slavams, — pagal supratimą Rusijos. Rusijos pareiga Serbijai apginti, o Francijos ir Anglijos, kaip sutartimi surištų draugų, pareiga apginti Rusiją.

Tai gi toks dalykų stovis iš vienos pusės, o kitos štai koks: Austro-Vengrija yra sutartyje su Vokietija ir Italija, kurių dviejų pareiga ginti reikalus Austrijos.

Tai gi, kaip matome, turime, sprendžiant pagal sutartį Austro-Vengrijai, Vokietijai ir Italijai

is vienos pusės kaip užpuolikus, o Serbijai, Rusijai, Francijai ir Anglijai, kaip besiginančius.

Kaip jau minėjau, Austrija pasinaudojo iš progos, nes matė savo galimus but priešais labai užimtus savo naminiais reikalais. Bet ar neapsiriko?!

Rusija su streikieriais susitaukė, Francija savo naminę politiką sutvarkė į vieną dieną, o Anglijoj Irlandijos savivaldos priešai pradėjo taikintis su tautininkais.

Tas viskas labai gražiai darosi su kitais, bet kaip su mumis, lietuviais, — kodėl nepasinaudojame proga?!

Neužmirškime, kad proga tik viena kartą atsitaiko gyvenime, ir jeigu kas jai nepasinaudoja tuojaus, ją pražiopso, tai yra žioplys.

Nejaugi mes tokie žiopliai? Ne, žinoma, ne!

Neužmirškite šito fakto, kad jau pernai, 1913 m., Rusijos caras buvo pasirašęs po manifesto, duodančio lenkams savivaldą. Neišleido manifesto todėl, kad nebuvo priverstas.

Šimet dalykų stovis kitoks. Jeigu lenkams savivalda, — kodėl mums, lietuviams, ją nepasinaudot — ar mes neturime tvirtų, reikalų suprantančių vyrų?!

K. P.

AUSTRO-VENGRIJA IR SERBIJA.

Kad tikriau nušviesti karės stovį tarp Austrijos ir Serbijos, reikia pasinaudoti skaitlinėmis.

Austro-Vengrija, susidedanti iš keliolikos (daugiausiai slavų) tautų, karės laiku gali išstatyti apie 2,000,000 kareivių, Serbijai gi — viso vos apie 240,000.

Labai nelygūs spēkos.

Vienok Serbijai yra pasiryžusi paremti Rusija, kuri karės laike gali į trumpą laiką sumobilizuoti apie 5,500,000 kareivių!..

Ir kad ištikrųjų Serbijai parems, — abejonės buti nei negali, nes, jeigu tikėti neoficialiems telegramams, caras išleides ukazą apie dalinę mobilizaciją ir dabar (rašant) ant Austrijos rubežiaus esą jau 1,280,000 kareivių!

bet Austro-Vengrija ne viena: jai pagelbon eina Vokietija su 5,000,000 kareivių. Užtaigi pastaroji, patėmijusi Rusiją mobilizuojanties, sušuko, kad liautųsi, nes, priešingai, ir ji tai darysianti!

Žinoma, negalima paisyti ant visų žinių, kurios mus, Amerkoj gyvenančius, dasiekia, bet, be abejonės, nekurius oficialiai patvirtintos žinio syra teisingos ir verta mums apie jas pakalbėti.

Tai gi tikrai dabar žinoma, kad Austrija, pasinaudodama iš progos (streika Rusijoj, maištų Irlandijoj ir siubuojančios politikos Francijoj), — atmonijimui už nužudymą sosto impėdinio — užpuolė ant mažutėles Serbijos, kuri dabar su 240,000 kareivių ir vieną karišku laivuku turi gintis ir ginasi prieš Austro-Vengrijos armiją su 2,000,000 kareivių ir 77,581 kariuku.

RUSIJA IR VOKIETIJA.

O kada pamatė Rusija, besirengiančią Serbijai pagelbon, — Vokietija suriko: „Liaukis! Kaip tiktai jus pradėsit mobilizaciją — priversite ir mus tai daryti!“ Rusija ant to atsakė, kad ne tik tai didelis skirtumas skaitlinėse armijose, bet podrang ir giminiški ryšiai priverčia ją užstoti už Serbijai.

Vokietija gi ant to taip atkir-

to: „Pagal mūsų nuomonę jūsų rusų, prisidėjimas prie serbų, su-lytinant, gerokai viršija Austro-Vengrijai: jūsų išviso pasidaro 5,740,000 kareivių, o pridėjus da ir jusiškį laivyną su 52,463 jureiviais, tai jau net perdaug! Virš to, mes, vokiečiai, taipgi turime giminiškus ryšius Austrijai, kaip ir sutartį reikale Austrijai pagelbėti...“

Pridėjus prie Austro-Vengrijos 2,000,000 kareivių ir 17,581 jureivių, 5,000,000 vokiečių kareivių ir laivyną, su 66,783 jureiviais, pasidaro spēka su 7,000,000 kareivių ir 84,364 jureivių!

Spėka tiesiog neišmatuojama. Kaip svietas svietu, — tokio susirėmimo nėra buvę. Tai bus, turbūt, pirma ir paskutinė tokio milžiniškumo karė.

EUROPINIO KONFLIKTO PRIEŽASTYS.

Stačiai sunku net suratsi priežastį to dabartinio susirėmimo Austrijos su Serbijai; kas gali privesti prie pilno europinio konflikto. Karė buvo neišvengiama. Kame gi dalykas?

Štai kame.

Austrijai nubodo nuolatine serbų Bosnijoj ir Hercogovinoj agitacija ir todėl ji sumanė pavergti ir serbus ir tokiu būdu dasiekti Adriatijkų jurių, kurios jai labai rupi.

Apžiojus, tokiu būdu, slavų tautas ant Balkanų pussalio, kaip tai, sakant atsiganus, butų daug drasiai ir Meškina pakutenti.

Aišku, kad kaip Austro-Vengrija Rusija, taip šioji Austro-Vengrija, supranta kuogeriausiai, — žodžiu sakant, drasiai apsieina be „tulko.“

Bet ko gi nori Vokietija? ką ji turėtų, jeigu Austro-Vengrija, apžiojus Serbijai, išpiltų kailį ir pačiam užtarėjui Serbijos — Meškiniui?

Vokietija, teisybė, neturėtų jokios naudos, jeigu tas viskas, patektų vienai Austro-Vengrijai. Bet todėl jėdu turi ir sutartį, kad medžioklės grobiu pasidalinti. Bet kaip?

Čia jau ir vėl politika.

Reikia neužmiršti, kad Vokietija jau senai svieto kimštinau prikimšta ir neturi niekiek vietos, kur prasiskleisti. Jeigu butų atsitaikius proga, Vokietija jau senai butų užpuolus ant kurio iš kaimynų, bet tokia proga niekad neatsitaikė.

Dabar, atsitikus progai, nėra išrovavimo jai snaudti. Ar po Meškino letena nėra žemės? Čia ir Austro-Vengrijai ir Vokietijai užteks iki valiai.

PERGALĖS KLAUSIMAS.

O kad Austro-Vengrija ir Vokietija drauge gali Rusiją įveikti, tai tame abejonės visai nėra. Bet štai kur dabar abiem sesutėm užėjo nesmagumas — mat, Anglija savo milžiną-laivyną, o Francija savo baisiąją artileriją ketina siusti Rusijai pagelbon.

Ar abidvi drauge, arba ir pavienios — nė Austro-Vengrija, nė gi Vokietija, tokio užpuolimo neišvengs.

ANGLIJOS PRANEŠIMAS VOKIETIJAI.

Anglijos Užrubežinių Dalykų ministeris Londone intekė liepos 30 d. Vokietijos pasiuntiniui raštą, kuriame primenama, kad Vokietija, ir tikta Vokietija, turės atsakyti už suardymą taikos Europoj. Anglija, pridėjus prie Francijos, ketina šit pagelbon Rusijai, o Japonija — Anglijai.

Anglijos Užrubežinių Dalykų ministeris Londone intekė liepos 30 d. Vokietijos pasiuntiniui raštą, kuriame primenama, kad Vokietija, ir tikta Vokietija, turės atsakyti už suardymą taikos Europoj. Anglija, pridėjus prie Francijos, ketina šit pagelbon Rusijai, o Japonija — Anglijai.

Anglijos Užrubežinių Dalykų ministeris Londone intekė liepos 30 d. Vokietijos pasiuntiniui raštą, kuriame primenama, kad Vokietija, ir tikta Vokietija, turės atsakyti už suardymą taikos Europoj. Anglija, pridėjus prie Francijos, ketina šit pagelbon Rusijai, o Japonija — Anglijai.

SERBAI ATMUSĖ UŽPUOLIKUS.

Tuli laikraščiai paskelbė, kad pirmutinis Austrijos kareivių ant serbų užpuolimas nepavyko. Indomu, strategiškai atžvilgiu, kad Austrijos kareivių linijos, nors ir daug tankesnės, negu serbų, o taipgi ir skaitliu kurkas jie drutesni, — neatlaikė serbų ugnies ir, palikę apie tukstantų negyvų ties Semendrijos, ant Dunajaus kranto, pasitraukė. Ties upės Moravos toki jau patiko Austrijos kareivius nelaimė: serbai, nors skaitliu ir daug silpnesni, pasekmingai atlaikė nuolatinius Austrijos pasikėsimus pereiti rubežiu.

SKAITLIUS UŽPUOLUSIŲ SERBIJĄ AUSTRIJOKŲ.

Iš Rymo gauta žinia tvirtina, kad skaitlius užpuolančios Serbijos armijos susideda iš 500,000 kareivių. Iš tų 150,000 veikia iš Semlino, netoli Bielgrado, Serbijos sostapilės; 100,000 iš Svorniko, ant upės Drinos, Bosnijoje; 150,000 iš Sarajevos, Bosnijos sostapilės, kur tapo nužudytas Austrijos sosto inpedinis, ir 100,000 iš Milanovaco, ant Dunajaus, rytinėj dalyj Serbijos.

PIRMA AUSTRIJOS PERGALĖ KAINUOJA 1000 GYVASCIŲ.

Bielgradas, Serbijos sostapilė, tapo užmuštas Austrijos, kurio kareiviai įsiveržė Serbijon iš trijų pusių. Pirmas susirėmimas atsitiko Fokoje, Bosnijoje. Mušyje tapo pergalėtos dvi serbų divizijos. Serbų puolė apie 800, o austrijokų apie 200.

CARAS ANT KAIZERIO ULTIMATUMO NEPAISO.

Vokietijai liepos 30 d. 1914 m. per savo pasiuntinį Peterburge indavė rusų valdžiai ultimatumą, kad atsakyti į 24 valandas ant sekančių klausimų:

- 1) mobilizacijos tikslas;
- 2) ar ta mobilizacija yra prieš Austro-Vengriją?
- 3) ar Rusija norėtų mobilizaciją sustabdyti?

Užrubežinių Dalykų Ministeris atsakė, kad mobilizacija jau nužengus pertoli, o todėl sustabdytas esąs negalimas.

VOKIEČIAI SKUBINA MOBILIZACIJĄ.

Traukiniai, kimštinau prikimšti kareivių, vienas po kitam skubina ant Francijos Rubežiaus.

JAPONIJA RENGIA SI KARĖN.

Iš Londono praneša, buk ir Japonija rengiasi karėn — pagalbon, žinoma, Anglijai.

LIETUVA PILNA KAREIVIŲ.

Anot žinių iš Berlino Lietuvoj ant Prusų rubežiaus sutraukta apie pusę milijono kareivių. Gelžkelio tiltas ties Virbaliu, anot žinių iš Berlino, tapo ketverge di namitu iškeltas į padangę. Žinia ta, vienok, nepatvirtinta.

ANGLIJA KVIEČIA KAIZERIŲ TAIKINTIES.

Užrubežinių Dalykų Ministeris Sir Edward Grey, kaip praneša iš Londono nuo liepos 30 d., nesiliauja kalbinęs kaizerio prie taikos. Užklaustas parlamente, kaip jam tose tarybėse sekasi, Sir Ed. Grey atsakė:

„Gaila, kad negaliu pasakyti, kad šios dienos santikiai būtų mažiau ludnūs, negu vakarykščiai. Visas padėjimas visiškai tas pats. Austro-Vengrija pradėjo savo karę prieš Serbiją, o Rusija davė paliepiamą mobilizacijai. Ant kiek numą žinoma kitos viešpatystės ikišiolei to nedarė.

Mes ir toliau bandome sekti savo vienintelę užduoti — palaikyti Europos taiką, o todėl esame nuolatiniame susinešme su kitomis valdžiomis.

RYGOJ IR APIELINKĖJ KARĖS TEISĖS.

Karės teisės, kaip praneša iš Rygos nuo liepos 30 d., tapo apšauktas ant Bolderaa ir apielinės. Laivai turi gauti tam tikrą leidimą išplaukti ir inplaukti į uostą. Uiste klojamos minos.

FRANCIJA RENGIA SI IŠVYTI 80,000 VOKIEČIŲ.

Sulig pranešimo iš Paryžiaus nuo liepos 30 d. apie 80,000 paliepiamų išvykimui iš Paryžiaus vokiečių ir austrijokų laukia parasaų. Jeigu karės padėjimas išrodytų prasčiau, kaip yra, tai tuojaus turėtų jie visi išsinešdinti. K. P.

MOBILIZACIJA RUSIJOJ.

Liepos 29 d. Rusijos caras išleido ukazą, kuriom šaukiama kariuomenės milžiniškas rezervistų skaitlius.

Sulig to ukaso šaukiama:

- 1) visi rezervistai pilnai iš 23 gubernijų ir iš 71 pavietų 14-kos kitų gubernijų;
- 2) dalis rezervistų iš 9 pavietų keturių gubernijų;
- 3) jureivijos rezervistai ir 64 pavietų 14-kos Rusijos ir vienos Finlandijos pavietų;
- 4) Rezerviniai kazokai iš Dono, Kubanijos, Tereko, Austrachanio, Orenburgi ir Uralo teritorijų;
- 5) tam atsakantis skaitlius rezervistų iš medicališkos ir veterinariškos tarnystos; taipgi reikalingas tam tikras skaitlius arklių, vežimų ir tam panašių dalykų, kurie turi but ingyti mobilizacijos vietose.

EUROPIN. KARĖS JIEGOS.

Kilus europinei karėi, valstijos, sulig paskutinių statistikos žinių, galėtų pastatyti sekančias spėkas:

Vokietija — organizuotų kareivių: 5,200,000

Austrija " 2,000,000

Italija " 1,200,000

Rusija " 5,500,000

Francija " 4,000,000

Anglija " 730,000

Serbija " 240,000

Kaslink kariškų laivynų, tai didžiausį turi Anglija; beveik perpus mažesni — Vokietija; Francijos laivynas yra mažesnis ir už Vokietijos. Toliau eina Rusijos, Italijos ir Austrijos laivynai.

Anglija gi turi: 29 dreadnaught'ų, 10 skraiduolių-šarvučių, 38 paprastų šarvučių, 42 pirmos rūšies skraiduolių, 37 antros rūšies skr., apie 33 trečios rūšies skr., 10 kannelinių laivų, apie 200 minoms dėti laivų, 58 torp. laivų ir 85 povandeninių laivų; jureivių ir oficerių Anglija laivynas priskaito apie 137, 500.

KARIŠKOS OPERACIJOS.

Rugpjūčio 1 d., naktį, Vokietija paskelbė Rusijai karę. Kartą Vokietijoje tapo oficiališkai pa-

skelbta generališka mobilizacija.

Pirmas susirėmimas rusų su vokiečiais atsituvo prie Prostken, ryt. Vokietijoje, netoli Eidkunų, — rusų kareiviai pradėjo šaudyti į vokiečių patrolinius (apsaugos) kareivius.

Rugpjūčio 2 d. Vokietija paskelbė karę Francijai. Francijoje tapo paskelbta generališka mobilizacija rugpj. 1 d., naktį.

Rugpjūčio 2 d., po pietų, prasidėjo mušis tarp Vokietijos ir Francijos laivynų Šiaurės jūroje.

Tuom pačiu laiku dvi Vokietijos armijos perėjo Francijos rubežių ir patraukė Paryžiaus link (toluma 200 mylių). Viena iš tų armijų, susidedanti iš 20,000 kareivių, perėjo rubežių ties Nancy, Francijoje, bet tapo atstumta atgal su nuostoliais. Antra Vokietijos armija perėjo per nepriegulmingos valstijos Luxemburg kampa, arti Belgijos rubežiaus, ir įsiveržė į Franciją.

Rusijos kariuomenė perėjo Vokietijos rubežių ties Schwinden, arti Bialos ir Johannisburgo (Vokiet.) ir ties Eichenreid, Poznaniuje; paskutinėje vietoje tapo atstumta Vokietijos kareivių atgal.

Vokietija užgriebė vieną Anglijos anglialaivį ir kitą paprastą laivą.

Anglija stropiai rengiasi karėn.

Francijos lakunas metė bombas iš orlaivio arti Nuerembergo, Bavarijoje.

Italijos valdžia pasiryžo kol kas nesikišti europinėm karėn ir likti neutrališka.

Japonija irgi rengiasi karėn.

Serbija susijungia su Juodkalnija. — Nuolat išrinka susirėmimai tarp Austrijos ir Serbijos kareivių.

RUSAI UŽĖMĖ EIDKUNUS.

Rugpjūčio 2 d. Rusijos kareiviai užėmė gerai visiems žinomą Vokietijos gelžk. stotį Eidkunas. Daugelyje kitų punktų kazokai ir kitos rūšies Rusijos kareiviai perėjo Vokietijos rubežių.

VOKIEČIAI BOMBARDUOJA LIEPOJŲ.

Rugpjūčio 3 d. Londone pasklydo gandas, kad Vokietijos šarvuotis „Augsburg“ pradėjo bombarduoti Rusijos portą Liepoją. Rusų gi šarvuotis atakuojas „Augsburgą“.

Kalbama, kad dalis Liepojaus miesto esanti apimta ugnim. Vienok šitai paskalai visai negalima tikėti. (Liepojuje gyvena apie 25,000 lietuvių).

VOKIEČIAI UŽPUOLĖ LUXEMBURGĄ IR ŠVEICARIJĄ.

Vokietijos kareiviai įsiveržė į nepriegulmingą valstiją Luxemburg ir užėmė tulas jos vietas. — Sulig pranešimų nuo rugpjūčio 3 d. vokiečiai įsiveržė taipgi Šveicarijos ir užėmė Bazelio stotį. Bazelis skaitosi žymiu gelžkelių centro Šveicarijoje. Bazelyje yra dvi stotys — viena Vokietijos ir viena Šveicarijos. Dabar Bazelis išimtinai vokiečių rankose.

VOKIETIJA PASIUNTE BELGIJAI ULTIMATUMĄ.

Iš Londono praneša nuo rugpj. 3 d., kad Vokietijos valdžia pasiuntė Belgijai ultimatumą, reikalaujama, idant ji netrukdytų vokiečių kareiviams eiti per jos žemę Francijos link.

RUSIJA PAĖMĖ VOKIETIJOS GARLAIVĮ.

Iš Tokio (Japonija) nuo rugpj. 3 d. pranešama, kad rusai užgriebė vokiečių laivą Vladivostoke.

Iš Londono pranešama, kad visoj Rusijoje tapo paskelbtas kariškas stovis; taipgi pranešama, kad mobilizacija paskelbta ir Azijos Rusijoje (Siberijoje).

ORLAIVININKŲ VEIKIMAS KARĖJE.

Iš Berlino pranešama nuo rugpjūčio 2 d., kad vokiečių kareiviai upės Rheino provincijoje orlaivį arti Weselio. Orlaivis nupulė ant žemės. — Rugpjūčio 1 d. buvo matomi francuzų orlaiviai upės Rheino provincijoje.

Pranešama, kad visas Francijos orlaivynas pasiryžo greit pasiekti Vokietijos rubežių ir pradėti kariškas operacijas prieš vokiečius. Vokiečiai rengia tam tikras kanuoles prieš orlaivyną.

UŽMUŠĖ AUSTRIJOS IMPERATORIŲ.

šo (Serbija) nuo rugpj. 3 d., ma iš Londono, tapęs užmuštas Austro-Vengrijos imperatorius Franciškus Juozapas.

Vienok tos žinios paskutinės telegramos nepatvirtino.

Austrijai kariškos operacijos Serbijoje, sulig pranešimo iš Nisos (Serbija) nuo rugpj. 3 d., sekasi nekaip. Dabar gi Austrijos valdžia pasiryžo atkreipti savo spēkas prieš Rusiją.

VOKIEČIAI UŽĖMĖ KALIŠĄ.

Paskiausios telegramos iš Berlino praneša, kad vokiečių kareiviai užėmė rugpjūčio 3 d. Lenkijos gubernijinį miestą Kališą.

Peržvalga.

// „Visasvietinės karės debesis.“

Viršų išrašytas žodžiais dabar amerikūnų dienraščiai gėdina savo skaitytojus, jogei iškilusi Europoje karė, tarp Austrijos ir Serbijos, intrūksiantis netik Rusija, Vokietija, Francija, Anglija ir Italija, bet net ir Japonija su Činiais. Ištikrųjų pastarimis dienomis telegramos praneša spartų rengimąsi karėn ir Japonijoje, bei bruzdėjimą Činijoje. Tokiu būdu karė galėtų apsiausti visą žemės skritulį.

// Lietuvoje dar nėra mobilizacijos.

Jeigu tikėti pereinot pėtnyčios telegramomis, tai Rusijoje nors esanti padaryta dalivė mobilizacija, bet ji neesanti padaryta nei Lenkijoje nei Lietuvoje. Ar ilgai dar nešauks rezervistų iš Lietuvos, nežinia. Jeigu tik bus padaryta visuotinė mobilizacija po visą Rusiją, tai suprantama, kad darys ją ir Lietuvoje. Vėlesni laikraščiai jau skelbia, kad Rusija paskelbusi visuotiną mobilizaciją ir pašaukusi karėn visus zapasnuosius oficerius ir kareivius.

// Delei laikraštinių susivažiavimo.

Pernai 4-tame laikraštinių susivažiavime buvo nutarta, jogei šmetinis susivažiavimas turės atsituti New Yorke apie berželio mėnesį. Tas mėnuo jau praėjo, ir jau kitą parvarmė, o apie susivažiavimą dar nekalbama. Delto „Katalikas“ paklibina Lietuvų Spaudos Draugijos Valdybą, kad atsimintų, kas prigul. Priminimas labai vietoj ir laiku. Ypač dabar reikia mūsų laikraštiniams susivažiavimui ir apkalbėti apie įvairius politikos klausimus, kurie netikėtai Ru-

ropoje iškilo ir kurie Lietuvos ateitį paliečia. Mes patartume laikraštiniams susivažiavimą įvykinti New Yorke 29, 30 ir 31 dienomis šio rugpjūčio (August).

DELEI AUSTRIJOS ULTIMATUMO.

Berlinas, Vokietija. Vokietijos diplomatai, sužinoję pasiūtosios liepos 23 d. Serbijai Austrijos notos turinį, tikėjo, kad serbų valdžia ją atmes, nes ji buvo parašyta perastrijo formoj ir jogle išstatyti reikalavimai, kurių išpildymas nužemintų valstijos garbę.

Austro-Vengrija dar prieš ultimatumo posiumtimą buvo galutinai pasirengusi pradėti karę. Dunajaus kariškas laivynas tapo sutrauktas į Semliną, priešais Serbijos sost. Bielgsadą. Ant Serbijos rubežiaus pastatyta pilnai prirengti 7 pėstininkų pulkai su tam atsakančiu skaitliu kavalerijos ir artilerijos. Apart to, buvo prirengti kiekvienam pareikalavimui Vengrijos pulkai. Ant Austro-Vengrijos spaudos bei telegramų uždėta aštri cenzura.

DIDŽIOSIOS EUROPOS VALSTIJOS.

Londonas. Užmušimas Austro-Vengrijos sosto inpedinio Sarajevyje, Bosnijoje, sujungdo visos Europos politikierius. Tuoj visi pradėjo kalbėti apie karišką konfliktą tarp Austrijos ir Serbijos. Kartu didžiosios Europos valstijos pradėjo skubiai rengties karėn. Mat, valstijos bijojo, kad jas neužkluptų karė neprisirengusias. Ypač uoliai, apart Austro-Vengrijos, stvėrėsi ginkluoties Vokietija, Francija ir Rusija. Vokietija pradėjo koncentruoti savo kariuomenę ties Francijos ir Rusijos rubežių, Rusija gi — ties Austro-Vengrijos ir Vokietijos rubežių. Vienok dešė aštrios Rusijoje cenzūros mažai kas apie tai buvi garsinta.

DARBININKŲ STREIKAS PETERBURGE.

Peterburgas. Sulig tulų laikraščių pranešimų laike paskutiniojo darbininkų streiko Peterburge susirėmimuose su policija bei kareiviais tapo užmušta keliolika darbininkų ir kelios dešimtys sužeista. Neoficiališkos žinios praneša, kad tuose susirėmimuose žuvė kelios dešimtys darbininkų. Keletas policistų tapę irgi sužeista. — Darbininkai, nešini raudonas vėliavas, vaikščiojo Peterburgo priemiesčiuose ir dainavo revoliucijoniškas dainas. Policija bei kazokai visur elgėsi „savotiškai.“ Esant Peterburge Francijos prezidentui Poincarė, policija nors šiek tiek stengėsi apsieiti su darbininkais europėjiškai, bet kada jis apleido Rusiją, buvo prisakyta tuoj „nuraminti“ darbininkus. Tuomet tai policija ir kareiviai pradėjo „rusiškai“ kovoti su darbininkais. Ypač žiauriai elgėsi kirasirų buriai. — Panašiai darbininkų streiką ejo ir kituose Rusijos miestuose.

PIRMIEJI KARĖS ŽENKLAI.

Viena, Austrija. Pertraukus Austrijai diplomatiškus reikalus su Serbija, paskutiniosios valdžia tuou pradėjo rengties prie susirėmimo su austrais. Pirmiausiai iš sostinės Bielgrado pini-

gai, valdžios ir bankų popieriai, archyvai ir tam panašūs dalykai tapo perkelti į Nišą, kada tai buvusią Serbijos sostainę. Tenai persikėlė ir serbų parlamentas, o taipgi ir karalius Petras. — Serbų kareiviai paplaidino gelžkelio tiltą, kuris buvo pertiestas per Dunajų ir sujungė Bielgradą su Semlinu (Austrija). Tas tiltas buvo pastatytas abiejų valstijų pinigais.

Liepos 26 d., vakare, arti Serbijos miesto Semendrijos serbai pradėjo šaudyti į Austrijos laivus. Liepos 27 d. Austro-Vengrijos kareiviai perėjo Serbijos pusėn ties miesto Mitrovica, 50 mylių į šiaurvakarius.

Juodkalnija ir Graikija pasižadėjo stoti pagalbon Serbijai. Graikijos valdžia pranešė, kad ji išstitysianti apie 100,000 kareivių. Juodkalnijos sostainė tapo perkelta iš Cetinjės į Podgoricą; čion pervaziavo ir senukas karalius Nikalajus su savo valdininkais.

Ivykus toms permainingoms, dar daugiau sujudo kitos valstijos. Rusijos caras paskelbė, kad užėmus austrams Bielgradą, jis apskelbsias Rusijoje generališka mobilizaciją ir pradėsias kariškas operacijas prieš Austriją.

ANTIMILITARIŠKA AGITACIJA.

Paryžius. Labai uoliai pradėjo veikti organizacijos prieš karę Vokietijoje, Austrijoje, Francijoje, Italijoje ir Anglijoje. Berline atsituvo kelios dešimtys mitingų, kuriuose dalyvavo virš 100,000 žmonių; tapo išnešta protesto rezoliucijos prieš Austrijos valdžios veikimą. Milžiniškos demonstracijos atsituvo ir kitose valstijose.

LENKAI NERIMASTAUJA.

Varšava. Lenkai paskutinėse dienose stebėnai sujudo — žymesnieji Lenkijos politikieriai bei krašto vadai svarsto, kokiū būdu jie privalo veikti, kuomet iškilis europinis konfliktas, idant sujungt kruvon atskiras lenkų teritorijas ir išgaut pilną savivaldą, o gal ir nepriegulmybę. Tuli laikraščiai praneša, kad šiose dienose tapę paplaidinti keli parako sandėliai ir vietos citadelė (tvirt.) ir keliose vietose sprogsios bombos; visoje Lenkijoje apsiereškes revoliucijoniškas bruzdėjimas.

LIETUVOJE NĖRA MOBILIZACIJOS.

Varšava. Didelėj Rusijos gubernijų dalyj apšaukta mobilizacija. Kalbama, kad greitai laiku caras apskelbsias generališka mobilizaciją. Ikišiol mobilizacija dar nepalietė Lietuvos ir Lenkijos.

EIDKUNAI IR VIRBALIUS.

Eidkunai, Vokietija. Kazokų parubežinis patrulis liepos 27 d. pradėjo šaudyti į burį vokiečių, kurie mėgino pereiti rubežiu; paskian paaiškėjo, kad tai buvo persirengę vokiečių oficeriai. Iš Virbalio išvežta krašto gilumon šimtai prekių vagonų, kurie dabar tarnaus kareivių pervežimui. Visoje apielinėje, parubežyje sukonzentruota labai daug kareivių. Vietos gyventojai labai nerimastauja.

KARĖS NUOSTOLIAI.

Londonas. Finansiniai žinovai pranešauja, kad, iškilus europinei katastrofai ir sustojus visai industrijai, karės nuostoliai pasieksia mažiausiai \$5,000,000, 000.

GENERALISKA MOBILIZACIJA RUSIJOJE.

Peterburgas. Liepos 31 d. caras išleido ukazą apie generaliską mobilizaciją visoje Europos Rusijoje.

IRLANDIJOS KLAUSIMAS.

Dublin, Anglija. Tarpe unijietų ir Irlandijos savivaldos šalininkų iškilo čia smarkus susirėmimas. Buvo susirėmimai ir kituose miestuose. Ulsteryje, o iš dalies ir Lensteryje, laukiama dar didesnės suirutės ir kariškų operacijų.

ISTEISINO PONIĄ CAILLAUX.

Paryžius. Liepos 28 d. teismas isteisino buvusio premjero bei finansų ministerio pačią, ponį Henr. Caillaux, kuri kovo 16 d. š. m. nušovė laikraščio „Figaro“ redaktorių, Gaston Calmettę už užaipudinėjimą ant jos vyro.

CARAS VES ARMIJĄ.

Peterburgas. Kalbama, kad caras esąs pasiryžęs pats vesti armiją karėje su Austrija bei Vokietija. Jo pagelbininkais karėje bus didis kunigaikštis Nikolaj Nikolajevič ir karės ministeris gen. Suchomlinovas.

Patriotinės demonstracijos.

Viena. Kada tik pasirodo semelis imper. Franciškus Juozapas minia išreiškia jam didžiausią užuojautą. Nuolat mieste atsibuna milžiniškos demonstracijos. — Panašiai darosi Peterburge, Berline ir Paryžiuje.

VALSTIJOS UOLIAI TVARKO LAIVYNUS.

Londonas. Visos valstijos, einančios sąjungon ir santarvėn, labai skubiai pradėjo tvarkyti savo laivynus. Ypač sujudo Vokietija ir Anglija. — Anglija ir Vokietija mobilizuoja taipgi laivyną, esantį Wei-Hai-Wei'juje, Chinijoje, o Vokietija Tsing-Tao'je irgi Chinijoje.

REVOLIUCIJA CHINIJOJE.

Pekinas, Chinija. Pranešama, kad pietinėje Chinijoje vėl prasidėjo revoliucija; revoliucionieriai, vedami dr. Sun Jat-sen, tvirtai yra pasiryžę sunaikinti diktatoriaus-prezid. Juan Ši-kai'jaus valdžią.

MEKSIKOS DALYKAI.

Meksiko (miestas). Pasekmingai eina tarybos tarpe liglaikinio prez. Carbajal ir revoliucionierių vadų. Visi tvirtai tiki, kad Meksikoje greit įvyks pilna tvarka.

VL. BURCEVAS APĖ KARĖ.

Paryžius. Plačiai pagarsėjęs Vl. Burcevas išreiškė tokią nuomonę apie rusų valdžią: „Rusijos revoliucionieriai netrukdyt valdžiai prasidedančią karį, jei tik valdžia pertrauks ryšius su reakcionieriais ir skaitysis su plačia liaudimi. Aš kreipiausi į V. Dumos atstovus, nurodydamas reikalingumą sušaukti V. Dumą. Valdžia privalo duoti visuotiną amnistiją, idant pabėgėliai į užrubėžį galėtų sugrįžti Rusijon ir stoti kovon priešais slavų neprietelius. Bet aš netikiu, kad valdžia taip pasielgtų. Europoje yra apie 250,000 pabėgėlių, o Amerikoje apie 300,000. Jei caras ir toliau vaduosis tamsiomis spėkomis, tai Rusija paneš daug didesnius smugius, negu karėje su japonais...“

KARIŠKAS STOVIS VOKIETIJOJE.

Londonas. Liepos 31 d. visoje Vokietijoje paskelbtas kariškas stovis. Kas valandą laukiama karės paskelbimo prieš Rusiją.

NUŠOVĖ FRANCIJOS SOCIALISTŲ VADĄ.

Paryžius. Liepos 31 d., bevalgant mažame restorane, tapo nušautas Francijos socialistų vadas Jean Leon Jaurès (Žores). Nušovė tulas Raoul Villain, 29 m. amžiaus vyras, tarnavęs Rheims'o teisme.

Iš Amerikos.

ROOSEVELTAS TRAUKIAMAS ATSAKOMYBĖN.

Oyster Bay, N. Y. Buvęs respubl. laudies konvencijos Chicagoje pirmininkas, W. Barnes, užvedė prieš pulk. Rooseveltą procesą, reikalaujamas nuo jo atlyginimo sumoje \$50,000. Dabar Barnes yra pirmasidūiu valstijinio respublikonų komiteto New Yorke. Skundo kopiją Rooseveltui inteiškė advokatas J. Ivin.

DIDELIS GAISEAS.

Jasonville, Ind. Krutančių pavelsių teatrų įsikilęs gaisras greit išsiplėtė po visą distriktą ir sunaikino daugelį namų pietinėje miesto dalyje, kuri skaitėsi biznio vieta. Nuostolių padaryta į \$400,000. Sprogstant dinamitui žuvo vienas žmogus.

KUNIGO PALAIKAL.

St. Paul, Minn. Kun. Kennedy, buvęs klebonu Belle Plaine per 45 metus, paliko savo ten ingytą turtą, sumoje \$400,000 bažnyčios ir labdarybės naudai. Dabar jo giminės iškėlė procesą prieš tokį giminaičio-kunigo testamentą.

KARĖS ATBALSIAI.

Joliet, Ill. Laikė serbų mitingo iškilniestyne su vengrais, kurie įsiveržė salėn. Peštynės pasitaiko ir ant gatvių. Daug yra sužeistų.

KVIEČIA AUSTRUS KARĖN.

Washington, D. C. Austro-Vengrijos ambasadorius, d-ras Konst. Dumba, atsiliepė į Austrijos pa-

valdinius-rezervistus, kviesdamas juos prisijungti prie savo pulkų. Jis praneša, kad pasiuntinystė apmokės kelionės lėšas tėvynėn. Wilkes-Barre, Pa., ir apeliokėje, sulig tulų laikraščių pranešimų, gyvena apie 100,000 Austrijos pavaldinių; pirmiausiai mobilizacija palies 2,000 rezervistų. Visuotina mobilizacija palies 30,000 rezervistų.

WILSONAS TARPININKU GELŽKELIŲ STREIKE.

Washington, D. C. Mašinistams ir pečkuriams su savo darbdaviais bei gelžkelių administracijoms Vakarose susitaikinti nepavykus, prezidentas Wilsonas pasisiūlė tarpininkus-taikintuosius. Iš viso, jeigu susitaikinti nepavyktų, streikuojančių skaitlius gali daėti 55,000 žmonių.

FORDAS KETINA PASIDALINTI PELNU SU PIRKĖJAIS.

Detroit, Mich. Henry Ford su manė planą, pagal kurį galėsia iki rugsėjo 1 d. 1914 m. išdalinti tarp pirklų apie \$12,000,000.

PANIKA BIRŽUOSE IR BANKUOSE.

New York. Prasidėjus karėi Europoje ir besirėngiant prie generališkos europinės karės, šiame mieste (taipgi ir kituose S. Valst. miestuose) apsiereiškė neapsakomas sujudimas biržuose ir bankuose. Reikė pažymėti, kad sukebtinumu greitumu pakilo kainos ant javų, o ypač kviečių, kurie, generališka karėi iškilus, didelį kiekį bėjęs bus siunčiami Europon. Tokios panikos biržuose ir bankuose senai jau bebuvė.

UNNIJŲ ATSTOVAI PATRAUKTI ATSAKOMYBĖN.

Chicago, Ill. Kaltinama prievarta reikalavime pinigų Krausstytojų Unijos atstovas Roy Tangney ir atstovas Vežėjų Unijos Christopher Dunne. Jūs kaltina už bandymą išgauti \$250 iš Marshall Brothers Teaming Co. už sustabdymą streiko, kurį Tangney pats apšaukė. Grand Jury dar ir toliau tyrinėja skundus ant Unijos valdininkų, kuriems užmetama nužiūrėjimas — jie reikalauja pi prievarta kyšių.

so pasaulio, o užvis daugiau ant tų chamų-lietuvių. Mergaitė dar kaip-kada pavalgydina, bet vaiko beveik niekad — kam tą „pšeklentą litviną“ auginti?... Jonas irgi pyksta ir savo pyktį skandina alkoholyje — juk ner tos ligos, nuo kurios jis žmogų neapagydytų... Dabar ponas Jonas „gerai stovi“ tai yra, už atsižymėjimą chirurgijoje tapo apdovanotas pensija ir patalpintas puikiam mure, kurio langai geležimis apkaustyti. — Jonienė gi dar geriau aprūpinta, — ji dėvi tik puikiausią „dekolte“ ir gyvena puikiam name, kurio priemenėje žiba raudona lempa. O vaikai? — Plynė žino, kur tie vaikai... P. Pakaitis.

Korespondencijos.

CT. BROOKLYN, N. Y.

Šiame kampelyje lyg kokia epidemija apėmė tulas lietuvaites merginas. Nesuėjo dar nė metų, kaip tula Ona Žiobiutė apsisėdė su geltonveidžiu filipiniečiu, apie ką savame laike buvo ir „V. L.“ praneša. Po A. Ž. apsigedimui buvo sutarus vesti taipgi su geltonveidžiu vyru kita lietuvaitė mergina — N. N., kuri jau turėjo žiedą, auksinį laikrodėlį ir šiaip kitokių dovanų nuo geltonveidžio kavalieriaus, bet pastaroji, vaikinui-lietuviui persergėta, nežinia kur prasišalino iš miesto.

Apie pora savaičių atgal susišliubavo lietuvaitė mergina taipgi su geltonosios rasės jaunikiu; kadangi pastaroji yra atvažiavus nesenai iš kito miesto (rodos iš Chicago), tai jos pavardės neteko sužinot.

Dabar jau vėl sužinojau, kad gavo leidimą vesti tula Ona Vidriškiutė (Amerikoj augus) taipgi su geltonveidžiu filipiniečiu. Pastarosios motina labai susirupinus. — Net pas vietinį kunigą atsilankė patarimo klausd, kad neleidus prie šliubo savo dukters.

Subatoj, liepos 25 d., 7 val. vakare, anglų (St. James) bažnyčioj tapo ji susilubuota su geltonveidžiu. Vestuvėse buvo 8 merginos lietuvaitės, tulos net su savo motinomis. Labai keista išrodė žiurintiems iš šalies, kada skaisčios-gražios lietuvaitės šoka ir bando draugaut su geltonveidžiais vyrais. Minėta nuotaka ir dauguma jos draugų, kurios dalyvavo vestuvėse, yra narės vietinio bažnytinio choro ir čia Amerikoje augę.

Girdėjome, kad da dvi lietuvaitės esą jau susisiedavę su filipiniečiais vyrais.

Viršminėti vyrai visi yra laivyno kareiviai (matrosai). Dabar daugelis vietinių lietuvių pradėjo indomauti tuo nepaprastu lietuvių užstikėjimu kitos rasės vyrams. Kaip girdėt, tai daugelis tvirtina, kad geltonveidžių vyrų ženatvė su lietuvaitėmis merginoms esanti ne iš meilės, bet su blogais siekais, t. y., kad, progai pasitaikius, lengviau būtų galima išvežt jas iš čia ir atiduot į paleistuvystės namus.

Reikia dar pažymėti, kad šių merginų lietuvių ir jų geltonodžių jaunikių visa pažintis ir sutarimai apseivesti atsibuna pas vieną lietuvišką šeimyną, bu tent pas moterį Kr., kuri gyvena ant Sand st., arti Hudson ave. Kada gi mergina N. N., patarus vaikinui lietuviui, prasišalino iš šio miesto, tai minėta piršlymoteris Kr. uždusos atbėgo pas nužiurėtą persergėtoją vaikiną ir smarkiai jį išbarė, net ir areštu baugino, — buk tai pabėgdama mergina apvogus. Pastaroji moteris-piršlys Kr. daugelio vietinių lietuvių yra intariama ėmime kyšių (komišeno) nuo geltonodžių vyrų už prpiršimą jiems lietuvių merginų; tuli sako, kad ir gerą pianą jai nupirke filipiniečiai, kaipo gabiai piršlienei, bet ant kiek šis gandas yra teisingas, tai negalima tikrai pasakyti.

Visgi abejotina yra, kad merginoms-lietuvaitėms galima but sugyvent visą amžių meilėje ir sutikime su vyrais, kurie yra ne tik kitos tautos, bet ir kitos ra-

šės, žmonėmis iš tolimo nežinomo krašto atkeliavusiais.

Todel patartina visiems lietuviams, kaip merginoms, taip ir vaikinams, kad ne tik reikia vengti panašių jungtvių, bet sykiu vengti ir tokių žmonių, kurie kalbina prie to.

J. Skudutis.

AMSTERDAM, N. Y.

Čia lietuvių priskaitoma apie porą tukstančių. Lietuviai turi savo bažnyčią, kurioje klebonauja kun. J. Židanavičius. Yra penkios vyrų draugystės, viena moterų ir lietuvių klubas. — Buvo taipgi įsteigtas liet. knygynas, bet, nėsant gero vedėjo, dabar jau knygų skaitlius visai sumažėjo. Mėgstančių skaityti laikraščius ir kningas mažai čia randasi; tuli išsirašo laikraščius tik del „mados.“ Dauguma lietuvių laiką praleidžia saliuuose ar prie „bolių“ „badymo.“ Šiame mieste randasi apie 15 liet. saliuų ir jie visi gerai „gyvuoja.“

Jokių padorių pasilinksminimų čionykščiai lietuviui nerengia, — jei ką rengia, tai pirmoj vietoj stato svaigalus. Apie blaivybę musų lietuvių neturi mažiausio supratimo...

Labai gaila, kad šio miesto lietuvių taip yra nupuolę. Visgi šiek-tiek susipratę bei mėgstą skaityti turėtų stoti darban ir parodyti apsvietos kelią tamsybėse vargantiesiems savo broliams. Pirmiausiai reikia pasižengti sumąžinti girtuoklystę, o kartu pratinti jaunimą prie skaitymo naudingų knygų ir laikraščių. Priešingame karte mums gresia galutino puolimo pavojus. Dirbtuvėse darbas eina visai silpnai; daugelis darbininkų vaikščioja be darbo. Dagilėlis.

AMSTERDAM, N. Y.

Liepos 17 d. besimaudydamas prigėrė Aleksandras Grinius, kuris per visą savaitę nerimastavo ir vis apie maudymosi kalbėjo. Suradęs vieną draugą, minėtą dieną nuėjo į kudrą maudyties, bet vos tik pradėjo plaukti, kaip tuoj ir nuskeno; giluma vandens siekė į 8 pėdas. Jo draugas persigando ir nebežinojo kas daryti, galop tapo pašauti iš dirbtuvės eję žmonės. Susirinko būrelis lietuvių ir lenkų, bet niekas neišdriso šokt vandeni ir ištraukt pražuvusį. Už pusės valandos atbėgo vienas irlandietis, pasinėrė vandenin ir tuoj iškėlė nuskenusį, — vienok atgavinti jo nepasisekė.

Velionis Al. Grinius turėjo 23 m. amžiaus, paėjo iš Kauno g., Ukmergės apskr., Pagirių miestelio; į Ameriką jis atvažiavo tris metai atgal. Buvo jis geras tėvynainis, mylįs apšvieta, vedęs blaivą ir dorą gyvenimą; lan kės vakarinę mokslainę. Rugsėjo 19 d. 1913 m. jis su gerb. svečiais d-ru J. Basanavičium ir p. M. Yču važiavo iš Amsterdamo į Shenectady, N. Y. Rugsėjo 21 d., įnešus jam sumanyną, Šv. Kazimiero Dr. laike pusmetinio susirinkimo nutarė paaukauti 100 dol. Tautos Namams Vilniuje.

Žodžiu sakant, vel. Al. Grinius buvo visais atžvilgiais pavyzdingas lietuvis, kurio pėdomis turėtų sekti kiekvienas jaunuolis.

Liepos 19 d. velionis tapo labai iškilmingai palaidotas ant parap. Šv. Kazimiero kapinių. Lydėjo visi Šv. Kaz. Dr. nariai ir didžia žmonių minia. Iš viso lydėjo apie 800 žmonių. Tegul jam bus lengva svetimo krašto žemėlė... Draugas.

FELJETONAS

PONAS JONAS.

Nuo pat atvažiavimo „palaimos“ kraštan — Amerikon Jonukas vien tik ir temastė, kad kaip-nors pastoti ponu — tokiu ponu kaip-kad senajam „krajui“ ponas monopolistikas ar ponas valsciaus „pišorius.“ Sutaupes kiek pinigų, tuoj nusipirko augstą kalnierių, platų šilkinį kaklaraištį, nikelinį laikrodėlį, šikšnines pirštinaites ir raudonus čeverkykus. Žodžiu, iš musų Jonuko bemaž stojosi tikras ponas Jonas, tik... Tik viena didelė bėda jį spaudė — jis nemokėjo poniškai kalbėti, išskiriant tris žodžius: „eo“, „dzienuka“ ir „dobyri viečior.“ — Kas daryti, — mąsto sau Jonukas, — reikia mokintis poniškai kalbėti. Pasakyta — padaryta. Jonukas mokinasi lenkiškai. Juk žinote, kad geriausia Jonų mokykla — tai smuklė. Juk tik tame mokslo dievnamyje Jonai išmoka politiskąją ekonomiją, chirurgiją, kariškąjį meną. Juk tik smuklėse Jonai išgirsta poezijos „perlus“, išsilavina „gražiakalbystėje“ ir „aistetikoje.“ Niekur nėra taip gerai pastatytas matematikos mokslas, kaip smuklėse. Juk reikia gi išmatuot, kaip toli priešas su plyta rankoje, ar šakaitlinot, kiek da nikelijų gau-

si „rešto“, jei visiems „pundyti.“ Prie daugelio tokių universitacių prijungtos dar šokių akademijos, kur kas subatvakaris duodamos lekcijos, arba „free dance.“ Šioje akademijoje ir musų Jonukas mokinosi lenkiškai kalbėti; jo profesorium buvo nebloga išvoide panelė-lenkaitė. Ji Joną mokino ne tik lenkiškai kalbėti, bet ir lenkiškai pašokt, lenkiškai apsieit su žmonėmis, lenkiškai... Mokslas sekėsi gerai. Pramoško šokti, kalbėti, „aiskrimą“ gerti, cigarą rukti. Jonukas jau pradėjo visai merginų nebijoti ir tankiai mėgdavo kampuose įvairiais būdais „pažaisti.“ Jonas stojosi tikru ponu. Jau lenkiškai žino 200 žodžių, — jau tik ir kalba poniškai. O kokį ingijo mandagumą, — tai sunku ir apsktyti. Dabar jis jau net su savo profesorium-panele lenke kartais vakarais patamsėse pataiko išeit už miesto į laukus, į krumus... Laikas bėga, o musų Jonas vis eina poniškyn. Prastus žmogelis, tos mokyklos nelankantis, nė susikalbėt su juom negali. Jis gan tankiai panaudoja „napyklad“, „pani dobrodzieju“ ir daugelį tokių augstų žodžių, kad sunku žmogui ir suprasti.

— Jonas veda lenkę, — tartum susitarę pradėjo kalbėti žmonės. Kalbėjo, kalbėjo ir sukalbėjo. Jonas istikrųjų vedė lenkę ir viską atliko pilnai lenkiškai. Visi trys užsakymai ir šliutbas atsibuvo tą pačią dieną lenkiškoje ne Romos katalikiškoje bažnyčioje. Jonas laimingas. Ir kur bus tokie ponai nelaimingi?... Patsponas, pati — tikra poni, net iš Krokyvos, namie visada kalba poniškai, net smagu ir žmonėse su ja pasirodyti; tik tie chamai-lietuviai juokiasi iš tokių ponų, — bet ką jie suprantą?... Prabėgo po vestuvių 5 mėnesiai. Poni Jonienė pagimdė net dvynius: vaiką ir mergaitę. Reikėjo visokių daktarų, visokių „norsiu“, — net ponį Jonienę reikėjo ligonbutin vežti. Jonas likosi be jokio skatiko; vargas įsilaužė jį ponų Jonų šeimyną, ir atsibaladojo svetyš — ponas Skurdas. Na prie tokių svečio juk reikia gi parodyt savo mokslą. Tuoj Jonienė apkriktijė Joną — „šalioni“, „glupy“ ir visai kitaip. Jonas irgi, kad parodyt ponui Skurdui, ką jis gali, paleido savo poeziją ir net daėjų lig kariškojo meno ir chirurgijos. Bet nubodo Skurdas. Reikia kreipties prie tų chamų-lietuvių, kad jie nors-kiek tą Skurdą, nors suraminimui, prašalintų. Bet kur tau? — jie juk poniškai nesukalba, net nė suraminat negali. Poni Jonienė pyksta ant vyro, pyksta ant vaikų, pyksta ant vi-

HARTFORD, CONN.

Ant Wells gt. gyveno J. Stankus su savo jauna pačiuke Veronika, su kuria jis tik apie tris mėnesiai kaip apšvedė. Bet nežinia delei kokios priežasties Veronika pradėjo savo vyro neapkęst. Kaip pasirodo, — net tris sykius mėgino net nužudyti. Nesenai, eidama gulti, paėmė ji su savim virvę, kurios vieną galą pririšo prie lovos, o antrą galą besiglamonėdama užnėrė vyrui už kaklo ir praadėjo smaugti, traukdama virvę. Vyras, matydamas, kad jau ne baikos, pradėjo rėkti ir spardyties. Subėgę žmonės J. Stankų išgelbėjo. Ant rytojaus „narsioji“ pačiūtė tapo suareštuota, o teisėjas nusiuntė ją ligoninėn del ištyrimo jos proto.

Svečias.

SO. BOSTON, MASS.

Manau daugeliui yra žinoma, kad neseniai čia yra susitvėrusi dainavimo, dramos ir muzikos draugija — „Gabija.“ Ta draugija beveik išimtinai susideda iš abiejų lyčių jaunimo. Stebėtinai smarkiai auga jos sąnarių skaitlis — dabar „Gabijoje“ pri skaitoma apie 120 sąnarių. Iš to galima manyti, kad Bostono lietuvių jaunimas nesnaudžia, bet išvien dirba ir lavinasi. Labai malonu yra skaityti laikraščiuose apie pavyzdinę jaunimo veikimą. Bostono jaunimas irgi užsipelno pagarbos ir pagyrimo. Reikia išreikšti padėką už uolų pasidarbavimą p. Jurgeliui, o ypač p. Vitičiui, kuris su pasišventimu agitavo-ragino tverti dainos-muzikos-scenos jaunimo draugiją. Jį galima pavadinti geriausiu jaunimo draugu ir uoliu šviesos sklaidėju, kuris visad stengiasi perspėti mūsų jaunimą nuo skaitymo netikusių laikraščių ir nuo prigulėjimo prie viliugingų ir nedorų draugijų.

Bet štai susilaukėme garbaus mūsų kompozitoriaus Miko Petrausko, kuris tuoj stvėrėsi mokinti mirtos draugijos narius. „Gabija“ buvo nutarusi surengti liepos 23 d. išvažiavimą į girias su tam tikru užmokesniu. Buvo iškilęs nesupratimas delei įžanginės mokesties prie surengimo vakarėlio Miko Petrausko priėmimui; vis tai valdybos netaktiškumas. Dainų Mylėtojas.

LAWRENCE, MASS.

Nors čia randasi keli tūkstančiai lietuvių, bet jokio judėjimo pramonėje ar apšvietoje jų tarpe neapsireiškia. Nėra sąryšio bei praklinių siekių ir pas mūsų jaunimą — tankiai išmintingieji vaikinai ir merginos nusiskundžia, kad tarpe mūsų jaunimo nėra doros ir melės, o vien tik pavydas bei kitų pajukimas.

Čia turiu pažymėti, kad yra kelios lietuvaivės, kurios myli skaityti kningas ir laikraščius ir vartoja gražią lietuvišką kalbą, bet, nuolatos susitikdamos su kitos rūšies draugais, tulos iš jų krypta blogojon pusėn. Mūsų jaunimui būtina reikia sutvert dailės bei apšvietos ratelį. Čia susipratęsiję lietuviai ir lietuvaivės turėtų daugiau pasidarbuoti. Gailiųjų Jonas.

MONTTELO, MASS.

Liepos 20 d. du „draugu“ iš „susipratusiųjų“ eilės nuėjo į slapta smulkę pasilinksmint. Besilinksminant tarp tų „draugų“ ir slaptos smulkės užlaikytojo kilo karštas ginčas; galop „draugai“ likosi išmesti laukan, delei ko jie, matomai, labai įsiveidė. Tuoj jiedu nuėjo policijon ir pranešė apie slaptą smulkę. Policija patraukė slaptos smu-

klės savininką atsakomybėn už slaptą svaigalų pardavinėjimą. Teismas uždėjo jam 75 dol. bausmės. J. P.—sis.

PROVIDENCE, R. I.

Rugsėjo 5 d. čia yra rengiamas moterų Birutės Draugijos balius. Ant rytojaus, 6 d., atsisibus tos pas draugijos rengiamos prakalbos. Už kalbėtoją manoma kviesti arba „Kel.“ leidėja, p. J. G. Gėgužį, arba p. L. Pruseiką, „Laisvės“ redaktorių, — kurį gaus.

Gi rugs. 7 d. rengia balių LSS. 17 kuopa.

Taigi iš viso matyt, kad čia lietuviai vis po biską juda. Lai tik veikia!

Subatoj, 25 d. liepos, čia buvo areštuotas M—nas ir jo burdin-gieris už sumušimą kito žmogaus; — paimti stačiai iš darbo. Teismo dar nebuvo. M. G.

Nuo Redakcijos. „Vien. L.“

N 30 per neapsižiurėjimą tapo sumaišyti straipsniai: „Vyčių kongreso prakalbų atbalsis“ ir „Karalius ir Socialistas.“ — priegtam, nei vienas, nei antras netilpo išsiai; todėl žemiau ir talpiname abu šitos straipsnius.

Vyčių kongreso prakalbų atbalsis.

Kaikuriems asmenims nelabai patiko, kad pavadinau girtybę socializmo močiute; užtatai jie puolasi prie argumento, kuris neturi nieko bendro su mano išsitarimais. Matyt, kad tą dalyką atžagariai supranta. O man ir dabar tikrai rodosi, kad nesu-klėyčiau tame sakinyje. Nes tikrai, anot Alabamos valstijos senatoriaus, Richmondo Hobsono, Jungtinėse Valstijose ta suvirš 16,000,000,000 butų sunaudojama geram tikslui, kuriuos kasmet per alkoholi žmonės suaiškvoja, tai be mažiausios abejonės negalėtų rasti jokių skurdų, bent pačių žmonių iš liuso noro užtrauktų.

Jie man prikiša girtuoklių gimdytojų vaikus, kunigus, vienuolius, išdirbančius svaigalus ir tuomi plečiančius girtybę.

Pavienių asmenų, arba kad ir pavienių draugijų, veikimas nors ir nedoriausi, neturi nieko bendro su šitumi patikrinimu ar tie butų kunigai, ar vienuoliai, ar jie butų girtuoklių vaikais, ar pačių blaivininkų vaikai. Vaikas už tėvus neturi atsakomybės kaslink šito klausimo. Čia yra kalba abelna, o tai yra nusidėjimas prieš geros logikos regulas, — traukti išvadas (konkluzijas) iš pavienių arba asmeniškų prietikių ir pritaikinti visai liaudžiai arba visuomenei; čia nurodoma buta visos žmonijos po tuomi žvilgsniu ignorancijoje, kad alkoholis yra tikri ir baisūs nuodai. Tai dabar noroms-nenoroms reikia pripažinti, kad suaikvoti nrodų nusipirkimui darbininkų kruvinai užpraktuoti uždabiai pado svaigalų išdirbėjus ir pardavėjus milijonieriais, ir bent didžiausia dalis arba skaičius kapitalistų tiesiog ar netiesiog iš tos prekybos gausa progą ir pradžią nuolobimo, nes aiškiai pasirodo, kad daugiausiai tie žmonės, kurie turi tvirčiausią palinkimą prie turtų, kimba visomis keturiomis ir inkibę laikosi tos pirktybos. Ir iš to išeina vieniems pradžia didžiausių lobijų, o kitiems pradžia didžiausių skurdų, kitais žodžiais, anoji nelygybė mūsų socialistų taip neapkenčia-

ma! O kad tas dalykas yra faktu neužgintinu, — tai matome „Šviesos“ straipsnyje po antgalviu „Priealkoholinis judėjimas Europoje“ — geg. m. lapas 62 štai kaip skamba: „Nes visi atmename Britanijos licencijos metų 1908 projektą, kuris per 14 metų butų uždaręs 30,000 smuklių. Tas projektas nubalsuotas pasiuntinių salėje 350 balsų prieš 113, bet tapo sumuštas be diskusijų ponų (lordų) salėje tiktai iš tos priežasties, kad alkoholio pirktyba buvo sujungta su kitomis didėmis finansinėmis viešpatijos įjgomis, su aristokratijs ir kapitalizmu.“ Šimtas trisdešimtis ponų buta ir stačiai brogaviriais, arba brogavirių akcijonieriais.“ Taigi esu priverstas ir vėl pakartoti, kad, anot mūsų garsaus ir garbaus rašytojo, švento paminėjimo kunigo Civinsko, skurdas arba vargas pagimdė socializmą, o aš priduriu teisiai, kad vargus ir skurdus pagimdo, girtybė — tai logiškai išeina, kad girtybė yra močiūtė socializmo. Iš vienos pusės girtybė be paliovos gimdo žmonių didžiausius skurdus, o iš kitos didžiausius kapitalistus, kuriuos kaikurie asmens stengiasi sutarkyti arba jiems pasipriešinti, o tuom pačiu sulynginti žmonijos stovį — tai tau ir pradžia socializmo. Tikrai reikia buti specialistu, kas nori gerai šį dalyką išdėstyti. Nors mane kaikurie vadina specialistu, vienok toli gražu negaliu lynginties prie kitų tautų specialistų, kurių veikalus jau apie dvyliką metų tyrinėju ir lietuvinu, kurie tuo tyrinėjimu užsiėmė po trisdešimtis ir keturiasdešimtis metų. Ačiū Dievui jau ir mūsų tau toje kasmet vis auga skaičius inteligentijos, pradedančios šį svarbiausią klausimą uoliai tyrinėti — galima tikėtis, kad nelabai tolimoje ateityje atkoholini busiant galas. Kun. P. Saurusaitis.

Tas, apie ką aš noriu pasakoti, atsitiko vasarą, 1899 m.

Užėjau pas Jungą dirbtuvėn ir radau jį, kaip paprastai, bedirbant prie stalo. Pasisveikinom. Senukas ir vėl bekinbinėja, per stiklą žiūrėdamas, smulkutes laikrodžio daleles. Matyt, kad šitas darbas buvo ypatingas, nes kvėpuojant nusisukdavo nuo stalo. Neiškentęs iš žingeidumo, aš paklausiau senuko, — kodėl jisai dirba kvapą užėmęs, kame dalykas? Senukas man ant to neatsiliepė, bet paėmė į ranką lyg sidabrinį pinigėlį (didumo 10c), rodo man ir klausia: „Ar matei kada-nors savo amžiuje tokio „milžiniško“ didumo laikrodį? — Čia laikrodis — einas ir laiką pildas.“ Aš jam prisipažinau, kad nieko panašaus savo amžiuje nebuvau matęs, ir nesitikėjau, kad rastusi pasaulį turintis tiek kantrybės žmogus: parvėstų keletą mėnesių ar gal ir metų laiko sutvėrimui tokio ma žutėlio daikto.—Dirbo tą laikrodį Genevoj tulas šveicaras, kuriam emė išviso 7 mėnesius laiko — sutverti šitą mažytį daiktėlį. Valijos kunigaikštienė, Aleksandra, tam vyrui, sako, užmokėjusi £500 (\$2,500).“

„Tai viskas labai gerai, bet kaupti tas daiktėlis pasiekė Tamistos dirbtuvę“ — paklausiau aš.

„Gera, drauge, sėsk — papasakosiu Tamistai visą istoriją. Štai kokiū būdu ne tik šitas mažytis, bet ir visi laikrodėliai iš Marlborough House, sugedus, atsiranda mano dirbtuvėj. Dabar jau bus keli metai atgal tas atsitikimas, apie kurį ketinu Tamistai papasakoti.“

„Einu sykį vakare pro Hyde Parką ir, nieko kito minty neturėdamas, kaip tik skubų sugrįžimą namon, — ėjau gana greitai, kad pasigavus savo omnibusą. Man taip beinant, kažkas lyg bakstelėjo man į šoną. Dirstelėjau į tą pusę, žiuriu — nagi prieš mane be kepurės pusamžis vyras; matyt pusėtinai inkaušas, atsiprašo manęs už nerangumą. Aš jam be jokių ceremonijų pasakiau, kad nėra apie ką nė užsiminti, ir buvau beinaš. Bet užsitraukęs ponas užstojo man kelią ir gvoit siulosi man į pažintį. Aš jam sakiau, kad jau aš jį matau ir kitą kartą čia sutikęs pažinėciu. Bet kas tau...“

„Gal manai, girdi, kad aš girtas, o ne! — Aš tik Tamistai taip išrodau; aš blaivas kaip tiesdarys. Pavelyk man Tamista persistatyti: „Aš — Valijos kunigaikštis.“ — „O aš, atakiau, — socialistas; linksma su Tamista pasipažinti!“ Kunigaikštis išėmė tada savo kortelę ir Londono dalis Clerkenwell apgyventa laikrodžių prekėjais, dirbėjais ir taisytojais. Sitoj miesto dalyj gyveno mano draugas Henry Jung, — šveicaras, laikrodžių taisytojas. Henry Jung buvo kokių 60 metų amžiaus, nedidelio ugio, žilas, pliku pakaušiu, žila bei pilna barzda ir sveiko, apskrito, malonaus veido žmogus. Jisai buvo asmeniškų draugu socialisto-filosofo Karolio Markso, Friedricho Engelo, senoj Liebknecht, Babelio ir kitų žymių socialistų vadų. Ir jisai pats ne tiktai teorijoje buvo persitikrinusiu socialistu, bet bandė jau ir šiose dienose pritaikinti socializmą praktiškai. Buvo neprigulmingu — dirbo del savęs. Nedirbdavo ilgiau aštuonių valandų per dieną. Pirmiausiai aprupindavo savo šeimyną, o likusiu savo uždabriu kas dieną dalindavosi su pavargusiais draugais. Tas, apie ką aš noriu pasakoti, atsitiko vasarą, 1899 m. Užėjau pas Jungą dirbtuvėn ir radau jį, kaip paprastai, bedirbant prie stalo. Pasisveikinom. Senukas ir vėl bekinbinėja, per stiklą žiūrėdamas, smulkutes laikrodžio daleles. Matyt, kad šitas darbas buvo ypatingas, nes kvėpuojant nusisukdavo nuo stalo. Neiškentęs iš žingeidumo, aš paklausiau senuko, — kodėl jisai dirba kvapą užėmęs, kame dalykas? Senukas man ant to neatsiliepė, bet paėmė į ranką lyg sidabrinį pinigėlį (didumo 10c), rodo man ir klausia: „Ar matei kada-nors savo amžiuje tokio „milžiniško“ didumo laikrodį? — Čia laikrodis — einas ir laiką pildas.“ Aš jam prisipažinau, kad nieko panašaus savo amžiuje nebuvau matęs, ir nesitikėjau, kad rastusi pasaulį turintis tiek kantrybės žmogus: parvėstų keletą mėnesių ar gal ir metų laiko sutvėrimui tokio ma žutėlio daikto.—Dirbo tą laikrodį Genevoj tulas šveicaras, kuriam emė išviso 7 mėnesius laiko — sutverti šitą mažytį daiktėlį. Valijos kunigaikštienė, Aleksandra, tam vyrui, sako, užmokėjusi £500 (\$2,500).“

„Tai viskas labai gerai, bet kaupti tas daiktėlis pasiekė Tamistos dirbtuvę“ — paklausiau aš.

„Gera, drauge, sėsk — papasakosiu Tamistai visą istoriją. Štai kokiū būdu ne tik šitas mažytis, bet ir visi laikrodėliai iš Marlborough House, sugedus, atsiranda mano dirbtuvėj. Dabar jau bus keli metai atgal tas atsitikimas, apie kurį ketinu Tamistai papasakoti.“

„Einu sykį vakare pro Hyde Parką ir, nieko kito minty neturėdamas, kaip tik skubų sugrįžimą namon, — ėjau gana greitai, kad pasigavus savo omnibusą. Man taip beinant, kažkas lyg bakstelėjo man į šoną. Dirstelėjau į tą pusę, žiuriu — nagi prieš mane be kepurės pusamžis vyras; matyt pusėtinai inkaušas, atsiprašo manęs už nerangumą. Aš jam be jokių ceremonijų pasakiau, kad nėra apie ką nė užsiminti, ir buvau beinaš. Bet užsitraukęs ponas užstojo man kelią ir gvoit siulosi man į pažintį. Aš jam sakiau, kad jau aš jį matau ir kitą kartą čia sutikęs pažinėciu. Bet kas tau...“

„Gal manai, girdi, kad aš girtas, o ne! — Aš tik Tamistai taip išrodau; aš blaivas kaip tiesdarys. Pavelyk man Tamista persistatyti: „Aš — Valijos kunigaikštis.“ — „O aš, atakiau, — socialistas; linksma su Tamista pasipažinti!“ Kunigaikštis išėmė tada savo kortelę ir

tuoj ją inteikė man. Aš gi iš savo pusės, kaip tyčia, kortelės neturėdamas, priverstas buvau lapelį iš kningutės išplėsti ir, ant to popiergalio užrašęs savo vardą ir pavardę, atsiprašydama už nemandumą, indaviau jį kunigaikščiui. Žiuri, žiuri į popiergalį ir sako: „O Tamistos adresas kur!“ — Užrašiau ir adresą. Užkvietė mane išsigerti į karčiamą, bet aš jam atsakiau, kad negeriu ir savo amžiuje nėsu gėręs... Persiskyrėva... „Už trijų-keturių dienų, dabar jau keli metai atgal, ineina vyras, kurį aš pažinojau; — tai buvo William Melville, Detektivių Departamento viršininkas, Scotland Yard, Londone. — Kas čia dabar, — manau sau, — koks paibelis jį čia atnešė?!“

„Good Day, Mr. Jung, how are you, old sport?“ — sveikino mane detektivas. Pasisveikinova. Melville man ir sako: „Man „Teddy“ pasakojo, kad judu netiktėtai susipažinote. Tamista jam taip patikai, kad jisai norėtų su Tamista dar į artimesnę pažintį sueiti. Ar neapsiimtum buti jo asmeniškų laikrodžių taisytoju?“

„Kodel ne, — atsakiau. Duokit darbo, duokit jo tiek, kiek aš vienas tegaliu ingalėti, o daugiau neškit ar siūskit kam kitam.“ „Esi išmintingas vyras, Mr. Jung.“ — Allright, viskas bus išpildyta.“ Detektivas išėjo.

Nuo to laiko esu apverstas darbu; turiu tiek, kiek tik galiu į aštuonias valandas padaryti. Tai matai dabar, drauge, kaip aš dasigavau karališko darbo.“

Gežuio mėnuo 1900 m. Inėjau restauracijon papusryčiauti. Ant stalo guli „Daily Mail“, vienas iš geltoniausių Anglijos dienraščių. Nors ir nenoroms, pusryčių belaukiant, vartau sau tą, kaip aš jį vadinu, šunlapį. Pačiam dienraščiui viduryj žiuriu didelėmis raidėmis: „Baisi žmogžudystė Clerkenwell.“ Nors aš žmogžudystę skaityt ir nemėgtu, vienok retkarčiais permetu akimis ir tokią naujieną. Kada patėmijau pavardę Jung, tada ištikrųjų pradėjau skaityti. Skaitytu ir mane šiurpuliai ima. „Vakar po pietų, apie 3-čią valandą, tulas francuzas užpuolė laikrodžių taisytoją Jungą jo dirbtuvėje ant Clerkenwell, ir trimis ar keturiais peiliosmugiais atėmė senyvam, rimtam vyrui gyvastį.“ Perskaitęs tas eiles, pusryčius pametęs, pasileidau tiesiog į Jungo dirbtuvę, ant Clerkenwell.

Visuomet praieityj atviros duris uždarytos. Nematyt per langą žilo senuko malonaus veido. Paskambinau varpelį. Poni Jung — juodai apsirėdžius — atidarė duris. Pasisveikinova. Paprašė į vidų, — ne į dirbtuvę, bet į kitą kambarį; dirbtuvė buvo užrakinta, o raktai policijoj... Poni Jung su ašaromis papasakojo apie tragediją; vienok, kodel francuzni jos vyro gyvastis buvo reikalinga, ji dasipro-tėti negalėjo. Mrs. Jung t. v. „draugus“ iškeikė... Išreiškęs sąjausmą, aš palikau našlę. Dažinojau tiktai tiek, kad netekau gero draugo.

Tyrinėjimas, o vėliaus teismas; nusprendimas — mirties bausmė. Užnušėjas savo pasiteisinime kaltino senuką provokacijoj. Jung davęs jam du svaru sterlingų ir liepęs nužudyti Anglijos kolonijų ministerį Joseph Chamberlainą už išaukinimą karės su burais Afrikoje. Jung liepęs jam užteiti už poros dienų — duosias

jam, francuzui, 75 svarus sterlingų už „dziabą.“ Francuzi pas Jungą užėjus paprašyt keleto svarų daugiau ant „rankos,“ senis šokęs nuo vietos ir užpuolęs jį su peiliu, kurį pasisekė ištraukti iš Jungo rankų. Besigindamas jisai nenoroms „anarchistą“ nuduręs. Jisai, francuzas, kaip socialistas, į žmogžudystę netikis ir niekad jam į galvą nebutų ingė Chamberlainą arba Jungą užmušti, jeiga pastarasis nebutų ant jo užpuolęs. Nė teisėjas, nė prisaikintieji francuzo pasakai neintikėjo: ypač kad žaidzos buvo nugaroj ir sprande. Francuzas tapo pakartas.

Jungo šermyse dalyvavo netik vadai vokiečių socialistų, bet ir anarchistai, kaip P. Krapotkinas, Čerkezovas ir tt., o iš palociaus — atstovas; priegtam buvo prisiūsta keletas brangių gyvų gėlių vainikų. K. P.

Jungo šermyse dalyvavo netik vadai vokiečių socialistų, bet ir anarchistai, kaip P. Krapotkinas, Čerkezovas ir tt., o iš palociaus — atstovas; priegtam buvo prisiūsta keletas brangių gyvų gėlių vainikų. K. P.

Jungo šermyse dalyvavo netik vadai vokiečių socialistų, bet ir anarchistai, kaip P. Krapotkinas, Čerkezovas ir tt., o iš palociaus — atstovas; priegtam buvo prisiūsta keletas brangių gyvų gėlių vainikų. K. P.

VII Liet. Mokslo Dr-jos suvažiavimas Vilniuje.

(Tasa.)

L. M. ir D. Dr. Namų statymo sumanyto stovis toks.

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Auksų inplaukė 48265 r. 87 k., Nušimtis nuo kningų 276 —, Nušimtis nuo kningų 228 26, Nuo pereitų metų liko 146 —.

Susidaro 48916 r. 40 k.

Šitie pinigai dabar šitai suskirstyti:

Table with 2 columns: Description and Amount. Rows include: Išlaidų buvo (tame skaičiuje ir fondui vadovėliams leisti atlyginti — 512 r.) 664 r., Indėta III V. Sav. Kr. 10000, Kiti pinigai laikomi Komercijos B. 38252, Grynais pinigais kasoj yra 525.

Dar šitam fondui yra p. Mongirdas paaukojęs 5 Pilyčių fabriko akcijas po 1007 rub.

Iš atsako į užklausimus paaiškėjo, kad iš fondo vadovėliams leisti dar nė skatiko neišleista, nes nebuvę nei ir projektų prisiūsta. Nesenai atsiusta didelis Kuodaičio raštas „Astronomija,“ bet kažin ar bus jis spausdinamas fondo pinigais, nes labai didelis ir puikiais paveikslais papuoštas. Gali net viso fondo ne užtekti. Po to seka atskirų narių sumanymai, kurių likimas toks.

A. a. Kriačiūniene paliko teatamentą, kuriuom savo turto dalį L. M. ir D. Dr. skiria; kadangi tieji turtai draugijos-nuosavybėn pareina tik po artimųjų paveldėtojų mirties, tai d-ras Griunius pataria daryti su jaisiais pertraktacijas, nes dabar dr-jai reikalingi esą pinigai. Susirinkimas tuomi rupinties, paveda Valdybai. Kun. Sabaliauskas laišku atsiuntė sumanyimą įsteigti sekciją dainoms rinkti ir kad toji sekcija fonografa įsitaistyti. Bet paaiškėjo, kad toji sekcija jau įsteigta ir ją šudaro kun. Gustaitis, prof. Volteris ir pats kun. Sabaliauskas ir todėl išreikiama noras, kad toji sekcija savo veikimą stiprintų. Nauji nariai sekcijon įsirašo per dr-jos valdybos sekretorių: gi fonografas jau irgi ingytas.

Iš sumanyimų L. M. ir D. Dr. namus statyti buvo vien tik komiteto projektas išdėstytas, nors ir jis dar nepilnai nusistatęs: nepavykus deryboms su namų an

Karalius ir Socialistas.

TIKRAS ATSITIKIMAS.

(Visas teises autorius pasilieka sau).

Yra tai vieša paslaptis. Velionis Edvardas VII, Anglijos karalius, kada jis buvo tiktai sosto inėdiniu, mėgdavo praleisti laiką arba draugijoj gražiosios lyties, arba kaviarnėse ir restoranuose, bedainuodamas vokiškai: „Wer nicht liebt Wein, Weib und Gesang, der bleibet ein Narr sein Leben lang“ (kas nemylį vyno, moteries ir dainos, tas pasilieka kvailiu visą savo amžių). Užtaigi „Teddy“ (tokiuo vardu jisai buvo žinomas savo pavaldiniams), arba Valijos kunigaikštis (Prince of Wales), savo dieną pradėdavo vynu ir vynu užbaigdavo. Todėl, namon kiutinant, kunigaikštis neretai jausdavo, lyg jo liemuo būtų perdaug svarus, o kojos lyg silpnokos... panešti pripildytą jo kuną. Žodžiu, jis jausdavosi, lyg kad būtų pavergęs.

OSKAR WILDE. GRANATŲ PAVESYJE. PASAKOS.

Išvertė

KAZYS PUIDA.

Tokiuo būdu Vaikas-Zvaigždė augo drauge su Kirtėja vaikais, valgė nuo vieno stalo su jais, žaidė drauge su jais. Ir kas metai buvo jis gražesnis ir visi kaimynai stebėjos iš jo: patįs jie buvo tamsiavėdžiai ir juodaplaukiai, jis-gi buvo baltas ir trapus, kaip drambliakaulis; jo plaukai primindavo auksagėlių žiedus, lupos panašios buvo į raudonų žiedų lapelius; akis — tarytum žibutės ant kranto skaidraus vandens, o kunas — lyg narcizas lauke, kuriame plovėjos kojos dar nebūta.

Tečiau jo gražumas blogan jam išėjo. Jis pasidarė didus, piktas ir egoistas. Jis neapkentė Kirtėjos ir kitų kaimo vaikų, tarydamas, jog jie žemos kilmės, kuomet jis augstakilmis ir paeinaš iš Zvaigždės; jis ingavo ant visų jų viršų ir vadino juos savo tarnais. Nesigailėjo jis visai bėdžių neregijų ir kitų nelaimingųjų; svaidydavo į juos akmenis, išvarydavo vieškelin ir sakydavo, tesijiešką duoklių kitose vietose. Ir nėvienas, išskyrus didžiausius bėdžius, neateidavo antru kartu tan sodžium. Vaikas-Zvaigždė rodė vien Daile bemylijs. Jis tyčiojos iš silpnų ir nelaimingų ir piktai išjuokdavo juos. Patį-gi save mylėjo, ir vasara, kuomet užsnūdo vėjai, jis dažnai atsiguldavo prie upelio Kunigo sode ir linksmas žiūrėjos savo veido gražum atspindin, gėrdamas savo gražumu.

Kirtėjas su savo žmona dažnai subardavo jį.

— Mes ne taip elgėmės su tavim, kaip kad tu elgtai su nelaimingaisiais, kuriems nėra kas padėti, — sakydavo juodu. — Kodėl tu toks žiaurus su tais, kurie pagalios reikalingi?

Dažnai senutis Kunigas pasišaukdavo jį ir stengdavos inkvėpti meilę prie viso gyvo, tarydamas:

— Ir musė tau sesuo. Neskausk jos. Paukščiams, kurie po miškus skraido, duota laisvė. Negaudyk jų tinklais tiktai vien savo užgaidoms patenkinti. Dievas sutvėrė žemės vabalą ir kurtį ir kiekvienam paskyrė savo vietą. Kam-gi tu neši Dievo pasaulin skausmą? Juk dargi gyvulys laukuose garbina Sutvertoją.

Bet Vaikas-Zvaigždė nesiklausė tų žodžių; jis tik raukė ar šypsojos ir, sugrįžęs prie savo draugų, vėl kankindavo juos. Vaikai pasiduodavo jam, nes jis buvo gražus ir mitrus, mokėjo šokti, švilpinti ir birbynę birbinti. Ir kur Vaikas-Zvaigždė nebūtų jų vedęs, jie paklusniai eidavo; ir ką jis nebūtų paliepęs, jie padarydavo. Kuomet jis išurdavo kurmiui akis nusmailinta nendre, jie juokdavo, ir, kuomet jis svaidydavo akmenimis į žaiduotuosius, jie ir-gi juokdavo. Visame kame jis valdydavo jais ir visi vaikai pasidarė tokie-pat žiaurus, kaip ir jis.

Vieną kartą ėjo per kaimą sena elgėta. Jos drapanos buvo iš vienių skurlių, kojos kruvinos nuo akmenuoto kelio; jos išvaizda labai graudi buvo. Pailsus, ji atsisisėdo po kaštanu atsilsėti. Bet vos pamatė ją Vaikas-Zvaigždė, tuoj tarė savo draugams:

— Žiūrėkite! po anuo gražiuoju lapuotu medžiu sėdi nuskarus elgėta. Eime išvaryti ją iš tenais, nes ji bjauri ir nuskarus.

Ir, prisitartinę, ėmė svaidyti jon akmenis ir tyčiojos iš jos. Ji-gi baimingai žiūrėjo jin, nenuleisdama nuo jo akių. Kuomet Kirtėjas, netoliese skaldęs malkinėje malkas, pamatė tai, jis prisitartino ir ėmė barti jį.

— Matomai tu istiesų kietasirdis ir neturi pagalios. Ką-gi blogą padarė tau ta moteriškė, kad tu taip apsieini su ja?

Vaikas-Zvaigždė paraudo iš pikto ir, trinkelėjęs koja, prabilo:

— Kas tu toks, kad reikalaui iš manęs mano pasielgimų pateisinimo? Aš ne tavo sunus, kad pildyčiau tavo liepimus!

— Tavo teisybė, — atsakė Kirtėjas, — bet aš tavęs pagalėjau, kuomet buvau suradęs tave miške.

Išgirdus tuos žodžius, moteriškė susuko garsiai ir susmuko be žado. Kirtėjas nunešė ją savo grįčion, o jo žmona slaugino ją. Ir, kuomet elgėta atsigavo, jie padavė jai valgyti bei gerti ir paprašė pasistiprinti ir nusiraminti.

Bet ji nevalgė ir negėrė, tik klausė Kirtėjo:

— Tu, rodos, buvai sakęs, radęs kudiškį miškė? Ar tai ne prieš dešimtį metų buvo?

— Taip, prieš dešimtį metų aš radau jį miške, — atsakė Kirtėjas.

— Ar nebuvo ant jo ko nors nepaprasto? — suuko ji, — ar neturėjo jis ant kaklo gintarų grandinėlį ir ar nebuvo jis suvyniotas aukso apsiaustan inauostomis zvaigždėmis?

— Tiesa, — atsakė Kirtėjas, — visa buvo taip, kaip kad tu sakai. — Ir, išėmęs iš skrynios gintarų grandinėlį ir aukso apsiaustą, parodė elgėtai.

Pamačius tai, ji apsiverkė iš džiaugsmo ir tarė:

— Tai jis, mano mažutis sunelis, kurį aš pamečiau miške. Prašau tavęs, atvesk jį tuoj, juk visą pasaulį apėjau jo įieškodama.

Kirtėjas su žmona išėjo iš grįčios ir pašaukė Vaiką-Zvaigždę:

— Eik grįčion, ten laukia tavęs tavo motina.

Jis imbėgo greitai, nuostabos bei džiaugsmo genamas. Bet pamatęs jo belaukiančią moteriškę, jis susijuokė išdidžiai ir pratarė:

— Na, kur-gi mano motina? Aš čia nieko kito nematau, kaip ti tą nešvarią elgėtą.

Moteriškė-gi atsakė jam:

— Aš — tavo motina.

— Tu turbūt pamišai, taip kalbėdamai! — rūščiai suuko Vaikas-Zvaigždė. — Aš ne tavo sunus; juk tu tik bjauri, nuskarus elgėta. Eik sau iščia ir kad aš nematyčiau daugiau tavo beprotiško veido.

— Ne, tu tikrai mano sunus, kurį aš per mišką nešiau! — pratarė ji ir, atsilaukus prieš jį, pratiešė jį rankas. — Žmogūdziai atėmė tave iš manęs ir numėtė paskui tave. Bet aš, vos tik pamatėsi, tuoj pažinau tave; pažinau lygiai ir ženklus — gintarų grandinėlį ir aukso apsiaustą. Prašau tavęs, eik su manim, juk aš įieškojau tavęs po visą pasaulį. Eik su manim, sunau mano, aš reikalinga tavo mfeilės.

Bet Vaikas-Zvaigždė nesijudino iš vietos. Jis užvėrė nuo jos savo širdies duris ir kambaryje girdimi buvo tiktai graudaus moteriškės verkšlenimo balsai.

Pagalios jis prabilo ir jo balsas skambėjo žiauriai bei stačiai:

— Jeigu tiesa, kad tu mano motina, tai geriau butum padarius čionai neatėjus ir man gėdos neatnešus; juk matai — aš laikiau save už Zvaigždės sunų, o ne elgėtos, kaip kad tu sakai. Eik-gi sau ir nesirodyk man daugiau į akis.

— Vaje! sunuli mano, — maldavo elgėta, — nejaugi tu nepabučiuosi manęs prieš mūdviem išsiskiriant. Juk aš daug kentėjau, tavęs bejieškodama.

— Ne, — atsakė jis, — tu labai negraži ir aš greičiau sutikčiau gyvatę arba varlę pabučiuoti.

Tuomet atsikėlė moteriškė ir, grau-džiai raudodama, nuėjo miškan. O Vaikas-Zvaigždė, pamatęs, jog ji išėjo, apsidžiaugė ir nubėgo vėl prie savo draugų žaisti.

Bet, kuomet vaikai pamatė jį, ėmė juokties iš jo, tarydami:

— Žiūrėk, tu negražus, tarytum varlė ir bjaurus, lyg gyvatė. Eik šalin! mes norime žaisti su tavim, — ir jie išvarė jį iš sodno.

Vaikas-Zvaigždė paniuro.

— Ką ten jie tauzija? — pagalvojo jis. — Einu prie upelio ir pasižiūrėsiu jin; jis uahylos man apie mano gražumą.

Jis nuėjo prie upelio ir pasilenkė ant jo, ir — nelaimė! — jo veidas priminė varlę, o kunas pasidengė žvynomis. Vaikas-Zvaigždė susmuko ant žolės ir apsiverkė, dejuodamas:

— Tai turbūt pabauda už mano nuodėmę. Aš išsižadėjau savo motinos ir išvariau ją; aš buvau didus ir žiaurus su ja. Dabar einu ir įieškosiu jos po visą pasaulį ir nenusiraminsiu, kol jos nesurasiu.

(T. b.)

NUKENTĖJUSIEMS DARBININKAMS ATLYGINIMAS.

(Tąsa.)

ką nuo žėdo darbininko, kaip šitie įstatymai reikalauja; valstijos komisija gali šita bausmę atleisti, jei bus prirodyta gera priežastis (skirsn. 50-tas).

Iškabinėjimas apgarsinimų. Darbo davėjas, sulig skirsn. 50-tu, turi savo darbuvietyje iškabinėti tam tikrus apgarsinimus, ant kokio apsaugos buvo įsai susitaikė (skirsn. 51-mas).

Kas bus, kai atlyginimo nemokės. Kas nesistengs atlyginimo parupinti, tai darbininkas arba jo paveldiniai gali skusti už nuostojį sulig skirsn. 11-to (skirsn. 52-ras).

Paliuosavimas nuo atsakomybės. Darbo davėjas, kuris apsisergi valstijos fonde, yra paliuosuojamas nuo visokios atsakomybės ir darbininkas tada visumot kreipiasi tik į valstijos fondą (skirsn. 53-čias).

Apdraudimo kontraktas. 1. Kiekviename apdraudimo „policy“ turi būti išlyga, kad valstijos komisija gali priversti apsergėtoją, kad išmokėtų atlyginimą, kaip „police“ yra parodyta.

2. Kiekviename tokiaime „police“ turi būti įrašyta, kad žinia apie susižeidimą iš darbo davėjo pusės reikia skaityti kaipo žinia-nuo apsergėtojo, kad kur gyvena darbo davėjas, tenai ir apsergėtojas arba kompanija turi nusilenkti prieš visus paliepimus, atradimus, nusprendimus ir padavijimus prieš darbo davėją, kad išmokėtų atlyginimą.

3. Kiekviename tokiaime „police“ turi būti įrašyta, kad nors darbo davėjas neišgali išmokėti, vienok apsergėtojas arba kompanija turi išmokėti atlyginimą.

4. Kiekvienas toksai apdraudimo „policy“ palieka be vertės, jeigu tenai neužtektinai įmokėta del atlyginimo, kaip parodo šitas įstatymas.

Apsergėjimo „policy“ negali būti panaikinta pirmiaus 10-tie dieny, kaip bus duota žinia darbo davėjui ir valstijos komisijai (skirsn. 54-tas).

VALSTIJOS DARBININKAMS ATLYGINIMO KOMISIJA.

Komisija. Valstijos komisija susideda iš penkių komisijonierių, kuriuos paskiria gubernatorius penkiems metams (skirsn. 60-tas).

Darbininkai. Komisija gali paskirti deputatus, sekretorius ir kitus viršininkus, kurie pildytų savo urėdą per laiką, kiek jie nori. Jų valdžią, pareigas ir darbininkams atlyginimą nustato valstijos komisija (skirsn. 61-mas).

Algos ir lėšos. Komisijonierių ir sekretoriaus algos yra nustatomos. Paskirta jiems lėšos važinėjimui ir rinkimams statistiškų informacijos žinių. Komisijos lėšas išmokės Valstijos Išdas, bet ant kvitų turi pasirašyti mažiausiai du komisijonieriai (skirsn. 62-ras).

Valdybos posėdžiai. Vyriausia raštinė turi but valstijos pilėje, Albany mieste (skirsn. 63-čias). Komisija privalo laikyti posėdžius nuolatos visomis užsiėmimo valandomis; posėdžiai visiems atviri. Komisija gali atlikti savo nagrinėjimus ir kitame mieste, negu Albany, sulig to, kaip parankiau. Didžiuma komisijos narių padaro legališką susirinkimą arba quorum (skirsn. 64-tas).

Komisijonierių ir deputatų galė. Išklausinėjimus gali atlikti bent vienas komisijonierius ar deputatas, ir ką įsai paskirs, nuspręs arba palieps, jeigu tik tą užtvirtins komisija, tai bus skaitoma kaipo nuskyrimas, nusprendimas arba paliepimas vsos komisijos. Komisijonieriai ir deputatai turi galę prisiekdinti, užtvirtinti oficiališkus aktus, daryti nagrinėjimus, išduoti užkvietimus (sub-poenas), priversti liudininkus, kad dalyvautų, ir išgauti dokumentus bei paliudijimus. Kaslink tyrinėjimų ir išklauseimų, tai ir deputatas tą gali daryti, jeigu jam suteikta komisijonieriaus galė (skirsnelis 65-tas).

Sekretoriaus galė ir pareikos; taisyklės. Sekretorius turi užlaikyti rekordus ir dokumentus, prisiekdinti ir abelnai vesti visą raštinę (skirsnelis 66-tas).

Valstijos komisija gali priimti tam tikras taisykles apie tai, kaip reikia duot žinią po susižeidimui, apie darodymus ir lindijimus, aplikacijas, formas, apie tyrinėjim obodus, kaip darbininkų kunus išegzaminuot ir apie priežiūras, apie laiką, kaip užbaigt reikalą ir nuskirt mokestį, kaip vesti išklauseinėjimus, kaip prižiūrėti pavaldinių atsargumą, kokiais budais šita įstatymą įvesti į galę, kaip surinkti, užlaikyti ir paskirstyti valstijos fondą (skirsn. 67-tas).

Budas. Nėra reikalo prisilaikyti paprastųjų įstatymų arba statutų, kuomet renkama davadai arba laikoma išklauseinėjimai (skirsn. 68-tas).

Pakvietimai. Pakvietimai (sub-poenas) gali

(T. b.)

Lietuvių spauda praicityj.

(Tąsa.)

tuomet buvo burelis lietuvių Maskvoje, bet, tie — pravėpėjo net laiką, kada Maskoliją valdant Lorris Melikovui galima būtų buvę gauti pavelenę lietuviškos spaudos lietuviškoms raidėms. Aš pats 1882 m. berželio mėnesį atlikęs esmi tyčia-kelionę į Prusų Lietuvą, idant pamatyti ten lietuvius, kurie — kaip buvau skaitęs — trūsėsi ant lietuviškų dirvų; vienok aplankęs Tilžę ir Klaipėdą perdaug mažai teradau žmonių, kurių nuomonės ir darbai būtų man patikę; visgi ta kelionė atnešė tiek naudos, kad p. Šernius, redaktorius „Liet. Ceitungos“, apgarsino mano porą straipsnių dalykuose lietuvių krutėjimo, per ką aš suėjau į pažiūrtį — nors per gromatas — su Mikšu, Jankumi ir kitais, taip jog prisidėti galėjau prie išleidimo „Aušros“ ne tik raštais — kaip va straišnėliu apie Simaną Daukantą, bet ir pinigais, o galiaus paplatinimu „Aušros“ Šiaulių paviete ir kitur. Tai-gi kokiu būdu galima buvo pasikalbėti su lietuviiais, kad mes jų ir norėdami negalėjome pamatyti? Rods perleidžiau 1882 m. keletą savaičių pas kun. Baranuską Kaune, kur persirasęs buvau pirmą pėdą Daukanto „Pasakojimų apie lietuvių praicityj“ bet Kaune neradau jokių paramų del įstėjimo užrubežyje liet. laikraščio, o priešingai man teko vaidytiesi su kunigais delei visokių lenkniekių tikėjimiskų. Jeigu man taip ėjosi dalykuose lietuviystės — o aš turėjau nors menką tuomet intekmę ant seminarijos klerikų, ar tai asabiškais pasikalbėjimais, ar tai per gromatas — turbūt neiki-taip atstėjo ir guodotinam draugui Basanavičiui. Už tai tegu nebuna padyvyta, jog „Aušra“ tapė įsteigta be artimesnio susipažinimo su inteligentais — nesa mieris pačios „Aušros“ juk tarp kitko buvo supažindinti savo tarpe Lietuvos apšviestunus, kuris mieris tapė gana gerai pašiektas, ko rodosi nei vienas tautietis nesidrąsis užginčyti. Kad aš iš Šveicarijos, pakviestas per Martiną Jankų, vykau į Bitėnus, tai Pragoje pasmačiau su Dr. Basanavičium pirmu sykiu ir ten mudu daug ką pašnekėjova dalykuose „Aušros“ kur tarp kitų dalykų Dr. Basanavičius troško, idant pirm spausdinimo jam rankraščiai taptų prisiūsti ant peržiūrėjimo, ko taipgi per gromatas reikalavo ir nelaimingas A. J. Višteliauskas, nors tai negalima buvo išpildyti — ir aš užsitraukęs buvau ypačiai papeiką nuo Višteliausko. Pristojęs prie „Aušros“ aš dirbau palei savo anuometinį išmanymą, iki naujam—1884—metui duodamas vietą del lietuviškos kalbos garbintojų, o potom palčiaus jau norėjau pajudinti klausimus draugijos, mokslo ir tt. Nevelyta man buvo ilgai prie „Aušros“ pastovėti, nes vokiečiai patėmiję mano krutumą — sakysime norą įrengti Liet. Mokslo Draugystę Prusose 1884 m. — netik reikalavo, idant Tilžės „Lit. Lit. Vereim'o“ susirinkime paaiskinčiau mierius „Aušros“, bet veikiai potom išvijo iš rubežių Prusijos (rods tame daug prisidedant kun. Jurksačiui su savo skundais, o ir kitiems laikraščiams, k. a. „Memeler Dampfbot“ ir kit., kurie mano darbuose teikėsi panslavizmo linkmę įžiūrėti!). Bet ir atsitraukęs nuo „Aušros“, dirbėjau del jos, iki buvau Europoje, rods prisidengdamas pseudonymais „Kuoščio“ ar „Aržuolaičio“. Potam „Aušra“ dar gyvavo, svarstydamasi tai šen tai ten, iki galiaus jos gyvastis išsekė. Taigi jei nepasikalbėję su inteligentais tuli Lietuvos mylėtojai „Aušrą“ įsteigė, tai inteligentams kritiškose valandose jos gyvenimo reikėjo pareiti į pagalbą netiek žodžiu, kiek skatiku ir darbu — o inteligentai tuomet šitą žudotų nelabai narsiai atliko, užtaigi „Aušrą“ turėjo nusibadėti!.

Tai taip Dr. Šliupās atsako ant užmetimų, kad su inteligentais nebuvę tartasi. Ir „Aušros“ žlugimą įsai nurodo ant pačių Lietuvos inteligentų, kurie jos kritiškose valandose neparėmė ir pagaliaus davė jai užgesti 1886 m. rodosi su 4-tu numeriu. Jo pasakytą daug teisybės. Gal tik bus užmiršta tas, kad „Aušrai“ vardas per laisvamaniškas idejas jau buvo tuolaiku daugeliui nebe mielas, ir todėl inteligentai, raštų nei skatiko ant jos nebedėjo, bet neužilgo inkurė „Varpa“. Kitiškos išaiškinimo nėra. Juk negalima būtų mesti į Lietuvos inteligentus apkaltinimo, kad jie trumpai pradėję varyti savo tautos kulturinį darbą ir su sykiu tyčia taip begėdiškai nuo to darbo būtų pabėgę! Mums regis, kad jie pamatė, jog „Aušra“ nuėjo perdaug smailu galu į vieną kraštutinę idėją, kuri musų žmonėms dar svertima, todėl pradėjo iš naujo sukti kitan kelian, ką su „Varpu“ ir padarė. Nereikia vienok ir Dr. Šliupo pažūras ir pakraipą imti su tokia neapykanta, kaip tada prie „Aušros“ ėmė kunigai ir inteligentai. Šliupās — tai vienas iš lietuvių prakliniausių žmonių, — ir žmonių geležinės valios, kuris syki savo persiūtkinimus ingavęs atiduoda jiems su visa savo siela

(T. b.)

Velnio Historija.

(Pagal V. Fišerį.)

(Tąsa.)

Pirmųjų krikščionių misijonieriai nebuvo diplomatai, užtai ir velnias nebuvo diplomatu; bet, nežiurint j tai, jis rengė dirvą Mesijo mokslui tarpe augstosios Romos luomos, kurią laimės dievai gausiai buvo apdovanoję visokiomis gėrybėmis. Augštoji Romos luoma laike savitarpinės karės taip buvo užsikrėtusi puvimo dregais, kad net bausis Kassandros*) balsas, kuris padrebino žemę, nebuvo Romoje išgirstas. Taigi tuom laiku velnių smuku yra apipišt. Jis buvo tuomi, kuomi jį sau persistatė kiekvienas dievobaimingas fanatikas.

SIMANAS VOLCHVAS.

Apaštalai ir pirmieji vyskupai manė, kad velnias prigundindavo Romos cezarius ir kitus valdovus per sekiot krikščionis už tai, kad jie sukeldavo liaudį prieš stabmeldiskus dievus, kurie jų akyse buvo tikais velniais. Todėl apaštalu mokslas skaitėsi pragaistingu viešpatystei.

„Ar galima nors-kiek gero laukt iš Nazareto?“ — atkartodavo šį farisejų išjuokimą cezariai. Tuomet Simanas Volchvas**) stambeldiskai krikščioniško gnosticizmo***) įsteigėjas, puikiai pasinaudojo iš stambeldžių neužsiganedimino ortodoksališku****) krikščionių terorizmu, išsukė tarp Petro ir Povilo konfliktą ir sumaisė klasičizmo*****) panteizmą su Hesijo nugruvintu Senojo Istatymo monoteizmu. Prigavikas Simanas, aprikštystas Filipo, turėjo gerą pasisekimą. Liaudis juomi gerėjos, o imperatorius Klaudijus*****) apsupo jį savo paguodone. Simanas visur su savim vadžiojosi paleistuvę moterį, kurią leido garbinti po Minervos*****) vardu, o save skaitė Jupiteriu*****). Jis tvirtino, kad jis iš dangaus ant žemės nusileido delei geradarystės Kristaus paveiksle ir kad Elena gimdanti angelus ir archangelus, kurie valdą visą pasaulį. Ludvikas Milichas (Ludovicus Milichius) — šiaip apie jį rašo: „Burtininkas Simanas gyresi savo stebuklais, kalbėdamas: aš galiu pasidaryt nematomu tiems, kurie nori mane pagaut, o pak, kaip tik noriu, pasidaru matomu; kuomet aš noriu pabėgt, pereinu per kalnus ir akmenynus. Kada šoku nuo augšto kalno, — nesusižeidęs atsikeliu, kaip ir pulekiu. Jei mane suriš, — pats iš pačių išsiluosuoju ir jais surišu maño surišikus. Jei mane kalėjimam uždaro, — kalėjimo duris pačios atsidaro. Stovyklas ir status aš atgaivinu ir jie darosi gyvais žmonėmis. Aš galiu padaryt tai, kad medžiai umai pražydyt. Savo veidą galiu keist taip, kad manęs niekas nepažintų, ir galiu žmonėms rodyties kaip ir su dviem veidais. Aš galiu persikeist i avį ar ožką. Aš padaru tai, kad pas kudikius barzdos užauga. Lakioju po orą kaip paukštis ir galiu padaryt tiek aukso, kiek tik kas nori. Galiu viešpačius ant sostų užsodint ar nuo jų numest. Mane turi garbint kaip dievą ir statyt man stovyklas. Kam daug kalbėt — aš galiu padaryt viską, ką tik noriu.“

Kaip šakakvoja „šventi raštai,“ šis nedoras „štukorius“ sumisljo nuo Kapitolio kalno Ro-

*) Kassandra — dukte Trojos viešpačio Priamo, gavusi nuo Apolono (saulės dievas, sunus Zeuso ir Letos) dovaną pranašaut, bet nubausta tuomi, kad jos nemaloniems pranašavimams nieks netikėjo. Paėmus Troją, Agamemnonas paėmė ją nelaisvėn; ją užmušė Klitemnestra.

**) Simanas Volchvas gimė Samarijoje; norėjo nuo apaštalu nupirkt teisę pardavinėt šventos dvasios sakramentus, už ką apaštalas Petras atskyrė jį nuo bažnyčios.

***) Gnosticizmas — filosofiškas mokslas pirmutinių krikščionių amžiuje; stengėsi krikščionišką mokslą apie Dievą ir daiktus sujungt su stambeldyste.

****) Ortodoksališkas — tikrai teisingas, tikrai tikintis.

*****) Apšvietimo sistema, paremta ant to, kad pirm mokimomisi kokios nors mokslo šakos reikia išmokyti graikų ir latinų kalbas.

*****)Klaudijus — Romos imperatorius, viešpatavęs 41—54 mm. po užmušimui Kaligulo; buvo palaidunu ir visą valdymą pavėdė savo pačiai Messalinai. Jį nunuodijo antroji jo pati Agripina.

*****)Minerva — pas romiečius gudrybės dievė, globėja mokslo, meno ir amatų. Pas graikus ji vadinosi Atena.

*****) Jupiteris — vyriausias dievas, viešpats žmonių ir kitų dievų. Piešiamas sėdinčiu ant sosto ir turiniu vienoje rankoje skipetrą, kitoje žaibus. Didžiausios jo bažnyčios buvo Olimpijoje, Dodonoj ir Romoj ant Kapitalijaus kalno. Graikai jį vadino Zeusu.

moje su velnio pagalba pakilt dangun. Vienok, kada jis pakilo oran, šventas Petras kaip tik pasimeldė, — velnias turėjo jį apleist, delei ko jis nukrito žemyn ir liaudies nusistebėjimui išsilaužė sau koją.

Del mūsų reikšmę turi tik tas, ką apie šį burtininką kalba kankintinis Justinas. Sulig jo žodžių imperatorius Klaudijus, eretikiškas Romos valdovas, bijantis visokių burtų, labai guodojo Simaną, kad jo neketė krikščionis; nors tame pat laike Samarijos gyventojai jį gerbė. Turime pasakyt, kad Simanas turėjo pasekėjus, kurie vadinosi simanitai, ar nuo jo moteries Elenos — elenitais; šie visi pasekėjai krikščionių akyse skaitėsi velnių apšėtais. Taigi tuomet velnias turėjo geroką ant žemės galybę.

TOLESNIS KRIKŠČIONIŲ TIKĖJIMAS I VELNIŲ.

Graikų intekmė ant bažnyčios pakėlė religiją iki mokslui ir apsiereikšė tame, kad visi bažnyčios pamokslininkai, nors ne tiesiu keliu, turėjo atsakinėt už bažnyčios klaidas. Kiekvienas, jaučiantis pašaukimą prie šventumo, galėjo eit ir mokint liaudį. Bet kad prasti žmoneliai buvo ant tiek gudrūs, kad nenorėjo tikėt i velnią (sofistą), tai pamokslininkai po intekme galuicimacijų suvadžiodavo liaudį visokiais stebuklais ir kova su velniu; tuom jie labai supindavo ir susilpnindavo liaudies protą, kuri ir be to jau neturėjo lagsvares. Tuomet liaudis pradėjo neapkęst gero darbo labiau už Romos patricijus. Historikas Slosseris kalba, kad nenorėjimas dirbt jokio naudingo darbo ir pakėlimas visų minčių apie dangi ir bepatystę skaitėsi dievobaimingiausiu daiktu. Delto tai visus krikščionis kalino i dvi dalis; šventieji ir paprasti mirtini žmonės, — kaip ir dabar žmonija yra padalyta i turtulius ir paprastus žmones. Kaip tik šitokis padalinimas ir ingavo sau tvirtus pamatus, o tas atsitiko prie Konstantino Didžiojo (306—337 mm.) — visa politiška valdžia, ant žmonių nelaimės, perėjo i dvasiškijs rankas. Na, valdžią turėdama, dvasiškijs veikė kiek galint smarkiau, kad užslopint visas laisvesnes mintis ir pažengesnius protus.

Paėmus dvasiškijs valdžią, pirmiausiai apsiereikšė nepabaigiami dogmatiškos pakraipos ginčai. Priešingai Kristaus mokslui, kad Jo viešpatystė ne ant šios žemės, dvasiškijs apskelbė savo viešpatavimą ant žemės ir tai pačioje žiauriausioje formoje, o ne-dvasiškijs ant tiek buvo aprubežiuota savo teisėse, kad velnias svetimžemio užkariautojo ypatoje (tokius dvasiškijs visada vadindavo velnias), buvo paprastų žmonių laikomas kuone i išganytoju. Dvasiškijs tvirtais šuoliais žengė žiaurumo link: — jei gamta būtų nepasipriešinus ir jei dar vienas žingsnis būtų žengtas, tai būtų pripažinę labai dievobaimingų ir geru darbu užmušint moteris, kaipo piktą pagundą, ir naikint apšvietimą, kaipo velnio šimislė. Nors iki tam nedaėjo, bet vienuoliai ir dvasiški tėveliai beveik taip jau ir manė. Vienuolynų gyvenimas irėjimas i tyrus „metavoties“ iki tam laikui Vakary Europai mažai buvo žinoma, tas viskas laikui bėgant platinosi ir prigelbėjo nuslopint tikrą krikščionybės dvasią, negu kokią kitą idėją ar net ir patį velnią. Vienuolynų gyvenimas irėjimas i tyrus atėjo iš rytų (Azijos), kur jau nuo seniausių laikų buvo augstai inkainuojamas kuno kankinimas.

Reikia paminėt, kad svietiški liaudies vadovai labai gerbė šiuos „dievobaimingus“ žmones (vienuolius ir „pustelninkus“); jie net sekė tą jų netikusi asketizmą*). Šventas Simanas praleido 40 metų stovėdamas ant stulpo; pabaigoje jis stovėjo ant 36 mastų augšto stulpo. Jis taip buvo pragarsėjęs, kad karalienė Eudokija, norėdama girdėt jo „išmintingus“ pamokslus, liepė tyruose, kus Simanas stovėjo, išbudavot jai augštą bokštą, kuriame jį ilgai gyveno.

Niekam neatėjo galvon sulygint šitą su Babilonijos bokštu; bet jei tas šiandien atsibutų, tai jau ir polietija, nesibijodama sulost i velnio darbą, uždraustų tai daryt, ką jį nepersenai Paryžiu ir padarė, kada vienas fanatikėlis užsilpo ant Vantomo bokšto, idant pasekt senų liakų šventą Simaną.

Tas šventasis, ant didžiausio džiaugsmo vyskupy, kuriais daugiausiai buvo „išsimetavoje“ nuodėmininkai ir kurie pas jį rinkdavosi, maitinosi iš žmonių imama dešimtine. Nuo tada prasidėjo imimas dešimtinės ir išsidirbo visa tos rūties finansinė sistema. Gilperichas (Galijos karalius) skundžiasi: „Mes pasilikome beturčiais, kuomet

*) Asketizmas — kuno marinimas bei nuslopinimas „negerų“ pagėdimu ir norų pasniku ir kankinimais. Tai vartojama nuo seniausių laikų. Asketizmas davė pradžią krikščioniškos bažnyčios vienuolynams.

musų turtai perėjo i bažnyčios rankas.“ Jau VII šimtmetyje trečia dalis Galijos prigulėjo bažnyčiai ir vienuolynams ir skaitėsi dideliu prasižengimu, už kurį grumojo amžinu pragaru, jei mirštant nepalikit pusės turtų bažnyčiai.

Kas neaukandavo pagal išgalės, tas visuomet galėjo but apkaltintas už susinešimą su velniu ir galėjo tikėtis, kad jis bus pasiūstas i esantį ant žemės pragarą, kuris buvo paveiksle „puikiai“ sukurtų lauzų.

Vienuoliai ir „pustelninkai“ su jų galuicimacijomis ir persistatoma kova su velniu apsvaigino veik pusę pasaulio. Gerą pavyzdį skaitome ištraukoje iš „Speculum exemplorum“, atspauštame 1495 metuose, kuris, reikia tikėt, nebuvo vienintelis.

Paduodama stebėtina legenda apie šventą Margarietą, kurią kalėjime vis gundė velnias Veltis; galop jį, apimta „švento“ piktumo, bekovodama nurovė jo visus plaukus. Ši legenda visai apsuko galvą vienam dievobaimingam lombardiečiui, lygiai taip, kaip Don Kichotui skaitymas karžygiškų romanų. Jis, išgirdęs apie kovą Margarietos su velniu, tuojaus žadėjo ją pasetk, mislydamas: „Kas galima silpnam sutvėrimui-merginai, tą lengvai gali atlikti tvirtas jaunikaitis.“ Jis geidė kovos su velniu ir apie tai labai maldavo Dievo. Vieną kartą, vidurdienyje, jis išėjo iš miesto, kad liuosai pasimelst, išsiriknė netoli krumų pievutę ir atsiklaupęs pradėjo karštai melsties. Jam besimeldžiant, iš-uz krumų pasirodė augšta, sudžiuvus moteriškė su pageltusiu veidu ir grėbliu rankose. Moteriškė, pamatčius vaikną, atšoko žingsni atgal, parodė grėbliu koją-tai ženklą ir ką-tai sumurmėjo, tartum sakė, kad ta pieva jai prigulinti. — „O, — suško atsistojęs vaikinai, — tai kur velnias! Viešpats išklaušė mano maldas! Aš ir turėsiu tokią laimę, kaip ir šventa Margarieta.“

Čia jis smarkiai užpuolė drebančią iš baimės moteriškę, permetė ją ant žemės, mušė ir smaugė, kol toji mustojo jausmų; galop jis, nustvėręs ją už plaukų, vaikiojo po visą pievą, o vis tai darė apimtas „šventu“ piktumu. Kita jauna mergina iš tolo tai matė ir nubėgus i miestą pašaukė pagalbą, kuri pribuvus surišo jauną beprotį. Kada jo paklausė, kam jis taip sumušė nebilę moteriškę, jis atsakė: „Kokią moteriškę? — aš jokios moteriškės nesumušiau! Dievas išklaušė mano maldas: aš sumušiau su velniu ir jį sumušiau.“ Net teisėjas nežinojo, kas prieš jį: ar beprotis, ar užmušėjas. Kada jį vedė kalėjimam, jis džiaugėsi savo pasielgimu. Tuom tarpu prieš mirsiant nebilę-moteriškė ingauna žodžio dovaną ir meldžia paliausnot savo budelį. Šventas Vincentas labai džiaugėsi iš tokio tikėjimo ir taipgi maldavo tą vaikną paliausnot.

Senoviškoji stambeldystė, nežiurint, kad jį tikėjo magijai ir burtams, netikėjo i velnią; žydai pirmiausiai susipažino su Arimano viešpatyste (velnio viešpatystė) tik budami Babilonijos nelaisvėje, kuomet jie buvo po intekme senovės persų religijos.

Jau Kristaus laikuose i velnią tikėjo beveik visi: didžiausi Kristaus stebuklai yra tame, kad jis išvaikydavo velnius. Kada stambeldžiai pradėjo pažint pirmutinius krikščionis ir juos persekiot, krikščionis tuo spersekiojimus priskaitė velnio darbui. Ir tada-tai pradėjo tvirtint, kad tverėjai stambeldisko tikėjimo yra velniai, kad stabai taipgi velniai, o todėl stabų garbinimas velniam labai patinkas. Supynimas stambeldiskų papročių su krikščioniškomis idėjomis nekik nekenkė galutinai paverst stambeldiskus dievus i savo velnius. Vyriausias Senojo Istatymo Belzabubas pavirto i Linciferą, tamsybių viešpatį, turintį stambeldiskai-žydiškai-krikščionišką charakterį. Nuo šio laiko tikėjimas i velnią žinomame laipsnyje darosi dogma ir, laikui bėgant, taip ineina tikybon, kad jau skaitosi didele nuodėme, jei netikėt i velnią bei jo galybę.

Labai daug kaltos pirmutinių krikščionių sektos, ypatingai manichėjų sekta, kurios pirmutiniai parodė tamsą priešais krikščionišką šviesą, — atidalino gerą nuo blogo, ir atskyrė žmogaus vėlę nuo kuno. Krikščioniškoji bažnyčia laike šimtmečių vedė smarkią karę su manichėjais ir jų palaikytojais už tai, kad antrieji pripažindavo pilniausią šviesos su tamsa dualizmą. Pergalė pasiliko bažnyčios pusėj: buvo pripažinta, kad velnias nebuvo nuo amžių (kaip ir Dievas); bet Dievas jį sutvėrė, nors jis ir turi milžinišką galybę.

Nors bažnyčios susirinkimas Brakaroje 563 m. prakeikė tuos, kurie tiki, kad velnias sulig savo noro gali daryt piktą, bet tam mažai kas intikėjo: ypatingai Tamošius Akvinietis stoji priešais bažnyčios nutarimą, tvirtindamas, kad velnias sulig savo noro gali daryt blogą darbą.

Delei to, kad pirmutinė nuodėmė yra pamatu viso pikto, ir kad moteris skaitėsi pragaro prieangiu, keliu pragaran, ar net gyvatės gyliu, tai velnias turėjo galę gundint visus dievobaimingus žmones, pasiverdamas i gražią moteriškę. Aug-

ščiausia krikščionių geradaryste buvo mint po ke jų gamtos įstatymus, ypatingai neapkęst lytiško patraukimo, nes, jų nuomone, velnias skaitė už produktiviškiausią darbą gundint prie gražiosios lyties „šventus kvailius“, apsigyvenusius tyruose, kurie labai greit kiekvieną beždžionę ar murinę palaikydavo už velnią, atėjusį trukdyt jų šventas maldas. Panašiai velnias pasinutė šv. Viktorinui labai gražią moteriškę, kuri, nūėjus pas jį, meldė priimt ją savo urvan, apgint nuo vilkų ir paslėpt per naktį. Šventasis susimylėjo ir užleido jai savo urvo kamputį; naktyje šventasis pasidavė pagundai ir su moteriškę papildė nuodėmę. Iš kito šaltinio mes žinome, buk kada šventas Viktorinas tik norėjo papildyt nuodėmę, tai atėjęs pas jį velnias pradėjęs juokties. Tada Viktorinas susilaikė nuo nuodėmės ir vėliau baisiai už tai kankino savo kuną. Šventą Pachonijų, kuris nuslopinimui savo kuno geismų ir susilaikymui nuo pagundų buvo išėjęs gyvent i tyrus, atrado labai daili moteriškę ir atsiedo jam ant kelių; kada gi nuodėmė buvo papildyta, šventasis tai moteriškę sudavė sprandan. Suprantama, kad šitokios nuodėmės buvo suverčiamos ant velnio. Sukkubuso, kurie pareiga budavo klaidint iš doros kelio „šventus“ rokus, taip lygiai, kaip velniukas Inkubus laikė savo pareiga gundint moteris.

Čionai turime patėmyt svarbų momentą velnio istorijoje. Kristaus laikų žmonės, prieš jų norą velnių apšėsti, pavirto i žmones iš liuso noro, darydami sutarimus su velniu. Antikristus savo velnius inkunija žmonėse, kad paskutinieji kartai užpultų ant savo pergalėje — krikščionybės i stebuklus jau visi tiki; senieji stambeldžių dievai, o dabar krikščionių velniai, keršija krikščionims už numetimą jų nuo sostų tuomi, kad privėčia bažnyčios pamokslininkus pripažint jiems viršgamtiską spēką. Tokiu budu viskas sueina i vieną kovą prieš Antikristaus viešpatystę. Velnias ingauna sau skirtą tipą: juodas, paigas veidas su degančiomis akimis. Pirmajam velnio paveiksliui turbut tarnavo modeliu nigeris, kurio nuo džiuvos veidas truputį pabalė.

PIRMUTINĖ NUODEMĖ.

Asketizmo laikuose fanatizmas, supintas su misticizmu ir svajonėmis, užkrečiamai platinosi kaip kokia cholera. Visa žmonija troško asketizmo; žmonės dideliais buriais ėjo i tyrus. Pustelninkai stengėsi vienas-kitą pralenkt savo sumarymuose ir reginiuose, kurie jiems rodydavosi. Vieniems velnias pasirodydavo paveiksle leyų, vilkų ar šakalų, kitiems — paveiksle žaltėjų ir hidrų (smakų). Šv. Martinas buvo protingsnis: jam daugiausiai velnias pasirodydavo paveiksle Jupiterio ar Merkurijaus*) ir, ant jo nelaimės, jo dvasiška ramumą drumsdavo paveiksli Veneros**)

*) Merkurijus — graikų dievas, sunus Zeuso ir Maijos. Pirmiausiai jis skaitėsi dievu lytaus, paskui dievu laukų; galop buvo dievu gražkalbystės, gimnastikos, vagystės, apgavystės ir tt. Piešiamas paveiksle gražaus jaunikaitio.

**) Venera — pas romiečius skaitėsi dievė gražumo, meilės ir apšvedimo; ji buvo pati Vulkanas ir dukte Jupiterio ir Dianos. Sulig tulų padavimų skaitoma, kad jį atsirado iš jurių putų, los puikiausia senovės stovykla randasi Luvro muzejuje, Paryžiuje.

(T. b.)

Danguj žvaigždės meliai mirksena,
Aukštos mirga jos tenai;
Dainuoja daina amžių seną
Dainuoja visos ten augštai.

Gražu, gražu jų karalioj,
Padangėje toje augstoj;
Augstybių svieto toj gyvijoj,
Toj dangiškoj grožės sieloj.

Mintys sparnuotos mano skrenda
I to pasaulio augštybes;
Varguoliai sielai ten suranda
Naujų svajonių kiltybes.

Akių žvilgiai tenai nuskrjsta,
Sykiu skrajoja ten augštai;
Paslaptis amžių ten išvyta,
Kurios ten slepias nuo senai.

O nelaimė mano didžiausia!
Kam aš negaliu ten skrajot?
Kam dalis krinta ta skaudžiausia,
Kuri tik leidžia man svajot!...

A. K. L. 1.

vininkais, ir kadangi tieji namai neatsako reikalavimams (jie pastatyti buvo jau ne kni-gyno ir ne mūzėjo, ir ne archi-vo laikymui), sumanyta buvo sa- vieji namai statyti; tikimasi pi- nigų užteksią.

Iš susirinkusių daugumos priimta tokia prozacija: komi- tetas parenka iš savo tarpo 5 žmones ir pasiulo tą pat daryti ir Dailės Draugijai ir šitie 10 žmonių sudaro komitetą namams statyti. Šitojo komiteto veiki- mas savistovis, bet priklausomas nuo Dr. jos Valdybos. Pastaro- ji šiuos kandidatus pažymi: pp. Skripką, Mašiotą, Varną, Ki- montą, Kairį. Nupirkta plicius kol-kas yra atiduodamas nuomon.

Rytiniame posėdyje nutarta at- sakyti į Genevos Mokslo Akade- mijos pasveikinimą, bet po p. Šiaulio, p. Kairiukščio, p. Janu- laičio paaiškinimų lieka priim- tas pasiūlymas, kad šią vietą iš rytinio posėdžio protokolo iš- braukti.

Visos salės delnų plojimu iš- reikšta širdinga padėka dr. J. Basanavičiui už jo Dr. jai, nau- dingą veikimą.

Komitetui pavedama darbas susitarti dėl sumanymo Tautos Fondą steigti drauge su ameri- kiečiais. Tautos fondo tikslas — šelpiti, tarp kitko, ir M. ir D. Dr. Atsistojimu išreikšta pagarba a. a. kun. Ant. Kaupui ir a. a. Sof. Kriauciunienei.

Po pertraukos vieton išvažiuo- jančiojo dr. Griniaus susirinki- mo vice-pirmininku išrenkama Sofija Čiurlionienė. Toliau Ig- nas Jurkunas (Seimius) skaito savo referatą — Apie Kristijoną Duonelaitį. Gerb. I. Jurkunas jau vieną kartą skaitė šį savo raštą Maskvoje keliamųjų ten 200 metų Kristijono Duonelaičio gi- mimo sukaktuvių metu. Po re- ferato susirinkusieji delnų plo- jimui išreikšė padėką gerb. pre- legentui, o burelis jaunesniųjų draugų apstojes jį karštai svei- kino.

Taip tai užsibaigė 2-oji diena visuotinio Lietuvių Mokslo Dr- jos Vilniuje suvažiavimo.

...Posėdis berželio 13 d. Kadangi jokių kitokių reikalų-punktų ne- buvo, tai posėdis prasidėjo Kli- mų Petro pranešimu: Kas reikia žinoti prieš imant tvarkyti javų prekybą Lietuvoje.

To pranešimo tikslas: iškelti tai, kas reikia žinoti, norint są- moningai ir vaisingai veikti toje ekonominio dabavimosi srityje, kuri vadinama javų prekyba. Tam reikalinga, visų-pirmiausia, pažinti bendri ir pastovūs javų prekybos dėsniams; antra, reikia iširti konkrečios sąlygos arba faktai, kurie nusprendžia preky- bos buvimą toje ar kitoje vietoje. Šiandien g. autorius vieną dalį savo uždavinio teapsiima atlikti, butent nurodyti, kas reikia ži- noti apskritai, visuomet, kada tik kalbama apie javų prekybą. Kitoji šio veikalio dalis dar ne- apdirbta.

I. Dabartinis ukiš ir rinka. I- mant kalbėti apie javų prekybą mes visųpirma susiduriame su rinka, nes prekybos ir rinkos są- vokos nuo viena antros neatski- riamos. Viešpataujant šalyje na- turaliniam ukiui, kuomet viskas ukyje gaminama ir vartojama būdavo pačių ukio savininkų su jų šeimynomis, pas ukininkus nematome jokių susidurimų su rinka. Kiek vėliau imama ru- pinties tuo, kad, savo reikalavi- mus užgandinus, likusius ukio produktus galima būtų parduo- ti, ir tuomet jau ukininkams ne- vien geriau derlius rupi, bet dar

ir tas, kaip čia tinkamai jį par- davus. Kadangi ukininkai nela- bai tesugeba sekti javų kainas, tai todėl juos daugiausia prigau- dinėja žmonės, kurie varo javų prekybą ir iš to verčiasi. Išei- na taip, kad ukininkai iš rudens, kuomet jie pinigų reikalingi, parduoda javus, pavasarį papras- tai parduotų javų vietoje reikia vėl javų pirkti ir brangiai už juos mokėti; nėra, vadinas, tvar- kos santikiuose tarpe ukininkų ir rinkos. Apie Lietuvos ukio autorius pastebėjo: „Lietuvos valstiečių ukis santikiuose su ja- vų rinka arba dar neišėjo iš va- dinamojo naturalizmo stadijos, arba intensifikacijos išdavinyje platindamas apskritai prekių a- pyvartą, panašiai į Vakarų Eu- ropos mažuosius ukius, siurina javų gaminimą.“ Kuomet gi ukininkai ima turėti susinešimų su rinka, tai tuomet daugiau rei- kia ukininkui lavinties, kad ger-čiau vadovauties toj pamiavus, koki tuomet susidaro apie javus.

2. Javų prekybos faktoriai. Prekyba eina tarpe turinčiųjų žemės ir tarpe jos neturinčiųjų ir todėl miestai yra ukininkų rinka. Patys ukininkai daugiau sia parduoda javus pirkliams, kurie vėl iš savo pusės sutvarko tiek pasiūlymą, tiek reikalavimą ir nustato pirkimo bei pardavi- mo kainas. Seka trumpučių ja- vų prekybos istorija. Jau gi- loj senovės buvusios javais ma- nos; viduriniuose amžiuose mai- nai kyla tarpe dygstančių miestų ir apielinkės sodžių ir buda- vo tvarkomi (mainai) tam tik- romis taisyklėmis, iščia atsirado uždarytos rinkos (nes išlo at- vežti neapsimokėdavo). Tuomet tai ir radosi „vidaus muitai“, kurie ilgai trukdė sutvarkyti tin- kamai javų prekybą. Kapitalo žmonės negalėdavo prisidėti, nes tarpininkavimas būdavo užgina- mas. Kadangi superkami javai vien čionykščių žmonių būdavo ir platindavosi tik savo apielin- kėj, tai todėl ir kianos vientik vietinėmis sąlygomis, vietiniu už- derėjimu apsprendžiamos buvo. Tuomet galėdavo atsitikti, kad keliose vietose netoli viena nuo kitos galėdavo būti įvairios, žy- miai suiranciosios kainos. Kad- dangi juo tolyn, juo ir kelių il- gis didėja, ir pervežimo greitum- mas auga, tai ir kainos pasaulyje vienodijasi; neberandame tokių didelių skirtumų. Dabar tvar- ka pastebiamame pasaulyje — vienos šalys išveža ant bendrosios tarptautinės rinkos, gi kitos iš- tos rinkos gaminasi į na- mus. Trumpiau sakant, di- dėja susinešimas tautų tarpe, kyla netgi ir varžytinės: šalis, kurios daugiausia javų išveža, stengiasi įsiskverbtį į kokią nau- ją šalį, kad ten savo javams rin- ką radus. Susidaro tokia javų kelionė gamintojo iki valtotojui, susitarus dviem stambim atski- rų šalių pirkliams, vienas jų iš- skaitlinuoja, kiek jam reiksia ja- vų, kad savo apielinkės reikala- vimus patenkinus ir praneša a- pie tai kitam; per smulkesnius ir visai smulkius pirklius super- ka-reikalingus javus. Dabar klau- simas, kaip gi gali pirkti aršos šalies pirklys javus, kurios jis nei matė, nei čiupinėjo, nei de- turatorius mano šį veikalą užbai- gęs išleisti atskirai.

3. Javų prekybos tvarka A- merikos Jungtinėse Valstijose. Ameriką užima pasaulį vieną svarbiausių vietų javų prekybo- je. Kaip gi ten surėdyta javų prekyba? Betiesiant naujus ke- lius, stengiamasi gelžkelius nu- sodinti fermomis, rengiama daug „institūtų ant ratų“, kuriuose rengiama paskaitos, parodos ir t. t. Amerikos ukininkai namie nesistato nei klėčių, nei svirnų; javus išsikiu, jie tuoj veža juos į mažesnius elevatorius, kur- rie randasi beveik prie kiekvien- so gelžkelio stoties. Jų yra iš- viso apie 9000. Toksai didė- lis skaitlis tuomi paaiškinamas, kad tenykšiai ukininkai visus javus veža parduoti (sau vien- ti sėklą tepasilieka). Nevėliau 48 val. iš šitų elevatorių javai plaukia į didesnius, termina- lius, jų yra išviso 424 (24 pre- kybos punktuose). Tuose pun- ktuose javai galutinai suskirsto- mi į rūšis. NN, suvienodinami ir javų savininkams išduodami tam- tikri dokumentai, kuriuose visos javų ypatybės pažymima ir jų vertė. Ukininkai parduoda tuos dokumentus lyg pačius javus; tas palengvina javų prekybą — jie greičiau plaukia, kur jiems reikia ir pigiau apsieina jų už- laikymas.

Svarbią reikšmę turi ele- vatoriai ir kreditavimo atžvil- kių. Ukininkui reikia skolinties, kad gerai savo ukį pastatius. Dokumentas savininko gali būti į dvi dali perkirptas — viena dalis tenka skolintojui ir ji yra paskolos gvarantavimas, nes iš- elevatorių javus tegali išimti tik- tas, kuris abi dokumento pusi- parodys. Uostuose randame dar trečios rūšies elevatorius, kurie surenka visos šalies eksportą. Jų uždavinys tik reguliuoti perkro- vimo ir krovimo reikalą.

Toliau seka javų klasifikaci- jos paaiškinimai, bet kadangi tai labai specialias dalykas, tai aš Kučinską, kuris budamas TMD. nariu, ėmė per pašalinius laikra- čius vesti kenksmingą agitaci- ją prieš TMD. Jis ją visai iš- peikė: tai negerai žmonės, tai ne- gera valdyba, tai negerus raštus leidžiantis ir tt. Musų organo redakcija jį pavadinu „nekvies- tu geradėju“ ir gana taikiai nu- rodė, kaip musų socialistai tyčia ardo musų kultūrinę draugiją, kaip buvo norėję padaryti su

damis mažesnius tarpininkus. Kol-kas kooperativiai neturi at- stovų nei prekybos vyriausiose centruose — biržose. („L. Žinios.“)

Tev. Myl. Dr. tes reikaluose. T. M. D. VIRŠININKŲ ADRESAI: Prezidentas — Dr. A. J. Zimontas, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. Vice-Prezid. — Dr. A. K. Rutkauskas, 2338 So. Leavitt St., Chicago, Ill. Sekretorius — J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn. Išdininkas — A. J. Povilaika, 804 Bank St., Waterbury, Conn. Kningininkas — M. J. Damijonaitis, 901 W. 33rd Street, Chicago, Ill. LITERATISKASIS KOMITETAS: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. J. O. Sirvydas, 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y. V. K. Račkauskas, 307 W. 30 Street, New York, N. Y.

MUSŲ VIDURINIAI REIKA- LAI. Čion noriu gerb. nariams tar- ti keletą žodžių apie stovį to- limesnių TMD. leidinių. 1. „Motina“, kniga parašyta D-ro Garmaus. Jos kontraktą darė pereitų metų prezidentas p. P. Butkus. Spausdinti paduo- ta Ilgaudiui. Pereito vasario mė- nesį tapusi pasiūsta Dr. Garmui paskutinė korepta (kiek man gerb. Butkus sakė) ir-ikišiol dar- nei rankraščio nesulaukta, net ir laiško negauta: del kokios priezasties taip ilgai tęsiama. Dabartinė Centro Valdyba jau padarė žingsnius šio reikalo iš- taisymui.

2. „Strazdelio“ Raštai. Po „Motinai“ seka „Strazdelio“ Ra- štai. Likus man TMD. prezid- dentu, išsiuntėjam spaustuvėms pasiūlymą juos spausdinti; iš ku- rių bus geresnės išlygos, tai bus duota kontraktas. Jeigu „Mo- tinos“ rankraštis dar greitai ne- ateis, tai insime „Strazdelio“ raštus pirma.

Ant rankų turime dar vieną labai gerą veikalą — tai „Šir- dis“. Didelis veikalas ir iman- tis daug darbo. Prie jo taipgi jau pradėta ruošties.

Šalia tų, spaudai parengtų ir rengiamųjų raštų, Literatiskasai Komitetas, kaip girdečiau, jau pradėjo ruošties ir tolesnio pro- gramo musų leidinių. Apie tai, bumant progai, vėl pasidalysime žiniomis su Jumis, gerb. nariai.

Jonio Jonilos raštai yra dabar labai sparčiai siuntinėjami. Nau- jasai kningius, p. Damijonaitis mano greitai laiku visą ekspedi- ciją užbaigt.

Taigi darbas pradėjo eiti spar- čiai. Ir tik į savo darbą žiūrė- kime. Kas nori, tegul „filosofuoja“ po svetimus laikraščius apie mu- sų organizaciją, o mes broliai, — prie darbo! Musų visų amžius pertrumpas, kad laiką leidus ant pragaistingų polemikų. TMD. galės ir nerėkandama lietuvių kulturai daugiau duoti, (ir jau davė), negu kiti, išbėgę iš jos ir prižadėdami kalnus versti.

Dr. A. J. Zimontas, TMD. Prezidentas.

Kitu „nekvies tu geradėju“ pa- sirodė „Laisvė.“ Jai buvo para- šyta P. A. Dedyno straipsnelis. Rašytojas nusiskundžia, kad iš TMD. jisai naudot neturės. Ko- del? Delto, esą mokama tik po 60 centų į metus. Na, šitas ne- galima priskaityti TMD-jai blo- gumu. Juk galima pakelti mo- kestį iki kelių dolarių, jei tik vi- si būtų tokios nuomonės, kaip p. Dedynas. Kam čia agituoti prieš visą Draugiją?

Negera esanti valdyba, kad ji „savo darbo neatliekanti.“ Vien- nok neparodo, ko ji neatliko. Tiesa, musų pereitoji valdyba (bent tuli, nariai) padarė kai- kurias klaidas, kaip ve su ne- rangum ir neapgalvotu spausdi- nimu Jonylos raštų. Bet ar del šito reikia irgi prieš visą Drau- giją agituoti? Juk tapo išrin- kita kita valdyba, kuri veikia tiek gerai, kiek ji gali. Sociali- stų sąjungoje valdybų buna dar- blogesnių, kurios kad ir „Mote- ris ir socializmas“ neišrita per- kelierius metus, nors pinigai nuo žmonių surinkti. Ar del šito rei- ktų ir socialistų sąjungą griauti?

Užkliuna vėl Gabrio, kad ku- opos pinigų paėmęs už „koki tai darbą.“ Gabrys pasiilaikė ku- opos pinigų už rankraštį, kaip seime paaiškėjo. Da jam Drau- gija ir daugias turės primokėti. Žinoma, jam taip nereikėjo da- ryti, — reikėjo kuopos pinigų prisiūsti Draugijai, o savo pini- gų pareikalauti iš Draugijos. Bet čia nebuvo didelės nuodė- mės. Pagaliaus apie Gabrį to- kie „kritikai“ neprivalo galvos laužyti, nes patsai Seimas žino- kas su juo-padaryti — Literati- skame Komitete jo nebepaliko. Kam ir del šito prieš Draugiją agituoti?

Blagai buvę ir su valdybos raportais. Bet čia tai jau tru- putis sumeluota. Visi viršinin- kų raportai buvo geri ir pil- niausai, kokius kada musų Drau- gija yra turėjusi. Tiesa, kad nebuvo priimtas raportas nuo kningiaus, p. Mišeikos. Bet čia jau ir p. Dedynas ir „Laisvė“ turėtų būti biskį atsargesniais, kad nežeisti „savųjų.“ Juk Mi- šeika yra „karštasis“ socialistas! Kokių tikslu jis neišdavė tei- singo raporto TMD-jai, nežino- ma. Bet seimas ir čia rado vai- stą — jį nuo urėdo pašalino, o išrinko darbėtesnį žmogų. Ar gi ir del p. Mišeikos kaltės rei- kia prieš musų Draugiją agituo- ti?

Bet storesniu balsu užtraukė palaidoji „Laisvė.“ Ji tiesiog kviečia savo skaitytojus, kad mu- sų Draugijai neužsitiktų. Ko- kis to tikslas? Labai aiškus. Ji nori kenkti musų kulturi- škiems reikalams. Mato, kad mu- sų Draugija turtinga, jie nori pa- sigauti jos išdą, arba bent susil- pinti jos bepartivišką veikimą. Daug sykių buvo nurodinėjama, kaip musų socialistai yra prie- šingi visapusiškam žmonių švie- timui ir visai musų kulturai. Da- bar gi šitokia savo agitacija prieš TMD. dar aiškiau išėjo švieson.

Anot musų organo redakcijos, patįs dirbti nemoka ir nemėgsta, tai vis tik tyko pasigauti, kas kitų yra padaryta ir daroma. Juk rodos ir jiems būtų plati dirva dirbti ir leisti sau raštus, kokius nori. Tveria visokias draugijas (kaip ve „Darbas“) savo raštams leisti, bet nieko ne- nuveikia. Renka nuo žmonių aukas „Moteri ir socializmui“, ir vienok ta kninga vargiai iš- eis į svietą dvidešimtame amžiu- je, nes tuos pinigų sukčia ant- kiti savo vis „neatidėtinų“ rei-

kalų. Bandė griauti SLA. Irgi nieko nepadare. Bandė savo draugijų sąryšį sutverti. Ir tas nutilo.

Vyrai, socialistai! Aš pats es- mi socialistas! Bet jusų tokius darbus laikau už vaikišką žaislą. Ir pakol jūs taip žaisite, jūs nie- kad nieko gero nenuveiksite. O už agitaciją priešais kultūrinės draugijas užsielpinsite vardą vi- sų gerų žmonių pajukiamą ir paniekinamą. J. K.—tis.

PORA ŽODŽIŲ. Taigi, kaip tenka iš organo patėmyti ir pašaliamis girdėti, mu- sų draugija, užėmus vietą naujai valdybai, vėl pradeda sparčiai judėti. Apmigusi, labai apmi- gusi ji buvo pastaraisiais keliais metais ir iš 3,000 suviršum na- rių, kuriuos ji turėjo 1910 me- tais, dabar, kaip matosi, iš Cen- tro Sekretoriaus raportu, liko vos apie tukstantis narių.

Sykiu su buvusiu mūsų prezid- dentu „nusimiegojo“ ir du tuk- stantiai narių. Reikia juos at- gauti. Viskas priguli nuo Cen- tro Valdybos: jeigu tik stebulė suksis, tai suksis ir stipinai, — jeigu tik Centro Valdyba dar- buosis, tai eis jai talkon ir na- riai. O Centro Valdyba turi pro- gą pasidarbuoti. P pinigų izde tu- rime pusėtiną glėbį, keletą rank- raščių, kaip matyt, taipgi turime, todėl galima tuojaus leisti nau- jos kningos. Tą kuoveikiausia privalome padaryti, nes žinome, kad musų Draugiją pastaraisiais metais nupuldė ne kas kitas, kaip tik tas, kad nariai negauda- vo pažadėtų kningų.

Taigi pirmiausia Centro Val- dybos priedermė privalo būti (su- lig mano nuomonės) kuostipriau- siai rupintis išleidimu jau paža- dėtų ir ant rankų esančių raštų, o visų kuopų pirmiausia užduo- tim privalo būti rinkti tuom tar- pu atgal gruvon pakrikusius na- rius.

Šitam darbui privalo duoti ke- lią visi kiti „pašaliniai“ darbai. Prie tų „pašalinių“ darbų aš priskaityčiau ir pakeltąjį org- ano num. 28-me klausimą: kaip mes, TMD. nariai, privalome at- sinešti link atvykusių dabar ir Europos svečių — kun. Gustaičio ir p. J. Gabrio. Tėv. Myl. Dr- jai ir šiame atsitikime, mano nuo- mone, neprivalo nuklypti nuo savo tradicijomis išminto tako: ji niekad nesikišo į gyvos „poli- tikos“ reikalus, neprivalo ki- šti ir dabar. Mes turime savo darbą ir matome, kad jo, kol kas, nesugebiame dar gerai atlik- ti. Taigi kam mums „kišti na- gus“ kam mums „pašaliniais“, šiek-tiek surištais su „politika“ reikalais užsiimti?

Organo redakcija davė gerą patarimą kuopoms ir nariams užsilaikyti visai bešališkai ir mandagiai. Man tik išrodo, kad kvietimas, idant Centro Valdyba duotų šiuokius ar kitokius šiame reikale nurodymus, yra bereika- lingas. Kuopos ir nariai žino patįs, ko šie svečiai atvyko. Kas jų mieriams užjaučia — lai au- kauja, kas neužjaučia — to juk ir Centro Valdyba neprivers už- jausti. Todėl, mano nuomone, nevertėtų Centro Valdybos trau-kti šitan sukurin.

TMD-ja lai dirba savo darbą, nesikiškada į jokius barnius ir į jokias „politiškas kovas.“ TMD. visados užjaučia visiems lietuvių kultūros darbams, bet ji yra (ir privalo būti) nuodugnai bepartiviška, „ne politiška.“ Jeigu gi bile kuris, kad ir nau- dingas, darbas turi tokį pamuš- lą, delei kurio pradeda grumti musų įvairios partijos, tai pa-

darbais mažesnius tarpininkus. Kol-kas kooperativiai neturi at- stovų nei prekybos vyriausiose centruose — biržose. („L. Žinios.“)

Tev. Myl. Dr. tes reikaluose.

T. M. D. VIRŠININKŲ ADRESAI: Prezidentas — Dr. A. J. Zimontas, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. Vice-Prezid. — Dr. A. K. Rutkauskas, 2338 So. Leavitt St., Chicago, Ill. Sekretorius — J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn. Išdininkas — A. J. Povilaika, 804 Bank St., Waterbury, Conn. Kningininkas — M. J. Damijonaitis, 901 W. 33rd Street, Chicago, Ill. LITERATISKASIS KOMITETAS: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. J. O. Sirvydas, 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y. V. K. Račkauskas, 307 W. 30 Street, New York, N. Y.

MUSŲ VIDURINIAI REIKA- LAI.

Čion noriu gerb. nariams tar- ti keletą žodžių apie stovį to- limesnių TMD. leidinių.

1. „Motina“, kniga parašyta D-ro Garmaus. Jos kontraktą darė pereitų metų prezidentas p. P. Butkus. Spausdinti paduo- ta Ilgaudiui. Pereito vasario mė- nesį tapusi pasiūsta Dr. Garmui paskutinė korepta (kiek man gerb. Butkus sakė) ir-ikišiol dar- nei rankraščio nesulaukta, net ir laiško negauta: del kokios priezasties taip ilgai tęsiama. Dabartinė Centro Valdyba jau padarė žingsnius šio reikalo iš- taisymui.

2. „Strazdelio“ Raštai. Po „Motinai“ seka „Strazdelio“ Ra- štai. Likus man TMD. prezid- dentu, išsiuntėjam spaustuvėms pasiūlymą juos spausdinti; iš ku- rių bus geresnės išlygos, tai bus duota kontraktas. Jeigu „Mo- tinos“ rankraštis dar greitai ne- ateis, tai insime „Strazdelio“ raštus pirma.

Ant rankų turime dar vieną labai gerą veikalą — tai „Šir- dis“. Didelis veikalas ir iman- tis daug darbo. Prie jo taipgi jau pradėta ruošties.

Šalia tų, spaudai parengtų ir rengiamųjų raštų, Literatiskasai Komitetas, kaip girdečiau, jau pradėjo ruošties ir tolesnio pro- gramo musų leidinių. Apie tai, bumant progai, vėl pasidalysime žiniomis su Jumis, gerb. nariai.

Jonio Jonilos raštai yra dabar labai sparčiai siuntinėjami. Nau- jasai kningius, p. Damijonaitis mano greitai laiku visą ekspedi- ciją užbaigt.

Taigi darbas pradėjo eiti spar- čiai. Ir tik į savo darbą žiūrė- kime. Kas nori, tegul „filosofuoja“ po svetimus laikraščius apie mu- sų organizaciją, o mes broliai, — prie darbo! Musų visų amžius pertrumpas, kad laiką leidus ant pragaistingų polemikų. TMD. galės ir nerėkandama lietuvių kulturai daugiau duoti, (ir jau davė), negu kiti, išbėgę iš jos ir prižadėdami kalnus versti.

Dr. A. J. Zimontas, TMD. Prezidentas.

DAR APIE „GERADĖJUS.“

Viename iš perėjusių numerių organe buvo rašyta apie tulą Kučinską, kuris budamas TMD. nariu, ėmė per pašalinius laikra- čius vesti kenksmingą agitaci- ją prieš TMD. Jis ją visai iš- peikė: tai negerai žmonės, tai ne- gera valdyba, tai negerus raštus leidžiantis ir tt. Musų organo redakcija jį pavadinu „nekvies- tu geradėju“ ir gana taikiai nu- rodė, kaip musų socialistai tyčia ardo musų kultūrinę draugiją, kaip buvo norėję padaryti su

damis mažesnius tarpininkus. Kol-kas kooperativiai neturi at- stovų nei prekybos vyriausiose centruose — biržose. („L. Žinios.“)

Tev. Myl. Dr. tes reikaluose. T. M. D. VIRŠININKŲ ADRESAI: Prezidentas — Dr. A. J. Zimontas, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. Vice-Prezid. — Dr. A. K. Rutkauskas, 2338 So. Leavitt St., Chicago, Ill. Sekretorius — J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn. Išdininkas — A. J. Povilaika, 804 Bank St., Waterbury, Conn. Kningininkas — M. J. Damijonaitis, 901 W. 33rd Street, Chicago, Ill. LITERATISKASIS KOMITETAS: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. J. O. Sirvydas, 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y. V. K. Račkauskas, 307 W. 30 Street, New York, N. Y.

MUSŲ VIDURINIAI REIKA- LAI.

prastas sensas mums pasakys, kad mūsų organizacijai neišpūla ir nėra jokio reikalo į tai kištis.
Senas Narys.

DAR DELEI „SVEČIŲ.“
Pittston, Pa. — Liepos 19 d. 24 kuopa TMD. apšvarstė redaktoriaus nuomonę, tilpusią 28 num. „V. L.“ link svečių iš Lietuvos: kun. Gustaičio ir Gabrio. Kadangi šių svečių tikslas jau yra žinomas, ypatingai kun. Gustaičio, „Žiburio“ pirmininko, tai ir mūsų kuopa galutinai apsvačiusi pasivielija išreikšti savo nuomonę, taip kaip sau pasivielijo TMD. skyriaus redaktorius; ir štai:

Mūsų nuomone, kad TMD. neprivalo remti tą šimtą-tūkstantinį (100,000) fondą jau ir del sekantių priežasčių: Žiburiečiai atsineša į pirmiečius su taip blogais mieriais, kaip tai, paskubimas uždengimo „Šviesos“ per rusų valdžią — žinoma iš pridėjimo rankos žiburiečių ir gi, kas nežino „Atviru laišku“ ir tėvus Lietuvos“ tai tikrai, toki veikėjai ir draugijos gali sau remti tą žiburiečių kolektivą tamsinimui tųjų, ir taip, gana tamsių minių. Nedang geresnė minti turime ir apie tą „Gabrio tautos biuzą.“

Vienkūrt, mes duodame įnešimą, kad TMD. Centro Valdyba ant toliaus išsidirbtų sau veiksmu del atsinešimo į panašius „tautos“ reikalus, kas ne duotų progą redaktoriui ar kokiems kitai pavieni ypatai parašyti savo diktatorišką „verdikta“, jau tokiame reikalui atėjus.

Pasirašo komitetas:
Prez. — J. S. Vaškevičius,
Skr. — P. Šliakaitis,
Iždin. — A. Galinskas.

Redakcijos Pastaba. Mes rašdami apie atvažiavimą minėtųjų svečių nesirėmėm ant tokio jau garbingo „diktatorių“ autoriteto, bet ant mūsų Draugijos konstitucijos ir senai išdirbtos išmintingos taktikos, kad kultūriškai švietimo Draugijai nepriktina leisti į ginčus ir vaidus tarpe partijų, ir nėra mums reikalo polemizuoti delei jų. Jeigu kam nepatinka mūsų konstitucija ir taktika, tai tegul padaro geresnę ir tegul pasiūlo mūsų Draugijai.

KUR RANDASI?
Waterbury, Conn. — TMD. 5 kp. vardu pajieškau p. Juozą Pazareckį (Pasareckį), kuris keletai metų atgal gyveno Waterburyje ir TMD. 5-tai kuopai paauskavo Dr. V. Kudirkos paveikslą, o vėliaus minėtoji kuopa paveikslą išleido išlaimėjimui. Dalis pelno buvo skiriama apmokėjimui Dr. V. Kudirkos tuomet leidžiamiesiems raštams. p. J. Pazareckis išvažiudamas iš Waterburio išsivežė su savim apie 500 tikiųjų ir ikišiolei nesugrąžino nei pinigų nei tikiųjų, ir nežinome, kur jis dabar randasi. Gerb. TMD. nariai, jeigu kam žinoma viršminėtoji ypaty, malonėkite pranešti žemiaus padėtu antrašu, o mūsų kuopa iškalno taria ačiū.

5-tos kuopos raštininkas,
J. B. Šalimas,
9 Congress St. Waterbury, Conn.

PAVEDĖ TMD-JAI POSMERTINĖ.
Gerb. pirmininkas, Dr. A. J. Zimontas mums praneša linksmą žinutę, jogei TMD. iidas pasididįs vienu labai garbingu palikimu. Tulas, geros valios vientautis, Aleksandras Aušuris, iš Naugatuck, Conn., buvęs užrašęs TMD-jai savo posmertinį

\$150 iš SLA. Dabar minėtas vientautis esąs pasimiręs ir jo posmertinė pareina į mūsų Draugijos išdą.

Tegul bus lengva svetima žemėlė tam vientautiui ir tegul jam visi TMD. nariai ištaria „Amžina atmintį!“

VIEŠAS ATSIŠAUKIMAS T. M. D. 24 KP. IŠ PITTSTON, PA., Į VISAS KITAS T.M.D. KUOPAS.

24 kuopa laikytame savo susirinkime 19 d. liepos 1914 m. nutarė paduoti TMD. kuopoms ant apsvairstymo šitą svarbų klausimą:

Kadangi yra labai sunkus darbas prikaltinti naujus narius prigulėti prie šios Draugijos ir kadangi ši Draugija dabar silpnai gyvuoja tik dėl to, kad visame jos veikime kvėpia tik tai daugiausiai pavienių ypatų nusprendimai visokiuose klausimuose, pavyzdin, kad ir Centro Valdybos nusprendimas imti nuo narių viršaus po 50c. už Jono Jonilos raštus. Mes gerai suprantame konstituciją ir savo tikslą, kad toki reikalavimai nedidina narių skaitliaus, atpenč mažina. Štai narių yra prigulinių kad ir nuo dešimts metų prie Draugijos ir jie supranta, kad visus TMD. raštus išleidžiamus turi gauti už dyką, bet kodėl taip nėra, — prigulintieji nariai visai nežino. Žino tik tai vien Centro Valdybą, kuri viešai neprisitaikydama įstatų ir narių reikalavimų padaro sau koki nusprendį, kuris net į organą nepatenka, na o paskui nabagai nariai turi ir vėl mokėti reikalavimus pinigus, kurių visai Centro Valdyba neturi tiesos reikalauti.

Argi tai yra daroma su mieriu, kad Draugija bujotų? Pagal mūsų nuomonę tokie reikalavimai užkenkia Draugijos bujotimui. Mūsų kuopa įneša, kad Centro Valdyba panaikintų savo nusprendį, o Jono Jonilos raštai būtų dalinami TMD. nariams be jokio primokėjimo.

24 kp. TMD. valdyba:
Prez. — J. S. Vaškevičius,
Skr. — P. Šliakaitis,
Iždin. — A. Galinskas.

Nuo Redakcijos. — Pereitame numerį mes prie kitos panašios korespondencijos pridėjome paaiškinimą, kad Primokėjimą už Jono Jonilos raštus padavadijone Centro Valdyba, bet Seimas. Mums rodos, kad Seimo nutarimų laizymas dar labiau laužytų mūsų visą konstituciją. Prie to jeigu tą sulaužytum, tai išietų nauja betvarkė atidavinėjime pinigų tiems, kurie dabar jau sumokėjo po 50c. O girdėjome, kad gavę raštus į kuopas gana daugelis su mielu noru primokėjo ir primoka. Jei Seimo nutarimą sulaužytum, tai reiktų vėl tuos žmones įieškoti ir jų pinigų atidavinėti. Pasidarytų darbo tiek, kiek ir tas pusdolaris nevertas. Apart to dar vienas butų blogumas: laužydami Seimo nutarimus parodytumėm, kad mes jokių nutarimų neguodojame, galime juos vieną dieną padaryti, kitą dieną suniekinti, ir taip įvesti Draugiją tik betvarkėn bei anarchijon.

T. M. D. TURTAS KNINGOMIS.
Šiuomi paduodame TMD. narių žiniai TMD. Kningų atskaitą. Smagu pažymėti, kad TMD. turi tokį didelį turtą kningose. Toliaus bus mėginta jas pardavinėti sparčiau negu jos buvo pardavinėjamos ikišiol, — nes, rodo, negali būti didelio šroko-

vimo laikyti toki didelė suma pinigų indėjus, kad ji gulėtų pas kningų. Kada reikia kraustyti iš vietos seno kningiaus į naujo, pasidaro didelės lėšos — ir peržiūrėjimo, ir persikraustymo. Todėl bus mėginta numesti nekurių kningų kainas ir stengtis kuogreičiausiai jas pardavinėti.

Yra kita komisija peržiūrėjimui seno kningiaus kningų. Ta komisija peržiūrės: kiek V. Mišeika, senasis kningius, gavo nuo Simanavičiaus kningų ir kiek jis gavo naujų, prie jo išleistų raštų; kiek jis pardavė, kiek išsiuntė kuopoms ir pavieniams nariams.

Kaip tik greitai gausime mišenos komisijos raportą, talpisieme organe gerbiamų narių žiniai.

Šiuomi seka pirmosios komisijos atskaita.

Pirm. **Dr. A. J. Zimontas.**

T. M. D. KNINGŲ ATSKAITA.

Egz.	Vardas kningos	Kaina	Viso \$ c
130	—Keistutis	.20	26.00
11	—Orleano Mergelė	.25	2.75
20	—Lenkai ir Lietuviai	.15	3.00
15	—Grovo Kyburgo		
	Kelionė Lietuvon	.15	2.27
934	—Vanduo ant žemės, po žeme ir viršuje	.10	93.40
704	—Baudžiava Lietuvoje	.15	105.60
459	—Geologija	.30	137.70
328	—Kaip susitaitys žmogaus kunas	.30	98.40
589	—Eilės Pranciškaus Vaitaitio	.50	294.50
5	—Eilės Franc. Vaič. (aptaisyti)	.75	3.75
1696	—Kaip žmogus gyvena ant žemės	.10	169.60
1622	—Chemija	.30	486.60
1241	—Žemės Istorija	.10	124.10
2060	—Kaimiečių kovos su ponais	.10	206.00
1185	—Socializmas ir darbininkiškas klausimas	.10	118.50
859	—Zivilė, Duktė Karijoto	.30	247.70
1205	—Revoliucija, jos priežastys ir pamatas	.10	120.50
155	—Paskaitos iš Biologijos ir Bakteriologijos (aptais.)	.75	116.25
1602	—(Be aptaisų)	.50	831.00
18	—Kuom žmonės gyvena	.10	1.80
249	—Aritmetika	.15	37.35
539	—TMD. Ištatai ir Historija		
VINCO KUDIRKOS RAŠTAI			
50 komp.	—Aptaisyty paauskutais kraštais	8.00	400.00
13 komp.	—Prastai aptais.	6.00	78.00
Atskirais tomais aptaisyty:			
1—IV Tomo		1.00	1.00
1—V Tomo		1.00	1.00
Palaidais timais rasta: (atskirais tomais)			
579—I Tomo yra 95 egz.		.50	47.50
573—II Tomo yra 89 egz.		.50	44.50
484—III Tomo			
486—IV Tomo yra 2 egz.		.50	1.00
485—V Tomo yra 1 egz.		.50	.50
492—VI Tomo yra 8 egz.		.50	4.00
463—Sudėty į kompletus be aptaisų.			
947—Viso kompletų be aptaisų		3.00	184.00
1896—J. Jonilos veikalai, veikalėliai ir vertimai (kompletuose)		1.50	2844.00
Atskirais tomais:			
1—II Tomo			
1—III Tomo			
Viso \$8489.30			

Komisijos nariai:
Jonas Raulinaitis,
Iz. J. A. Pupauskis.

IŠ KUOPŲ VEIKIMO.

Worcester, Mass. — Meldžiame tēmyti TMD. 59 kuopos nariams, kurie priklausėte Draugijon 1909, 1910 ir 1911 metais, o dar nesate gavę Vinco Kudirkos raštų, tai dar laikas atsimiti, nes mūsų kuopa dar turi keletą tomų nettidavus nariams. Kurie nesate jų gavę, kreipkitės prie: P. A. Dedynas; 5 Diamond st. Jeigu per du mėnesiu neatsiūksite, tai jusų kningos bus parduodamos.
Kp. sekr. — **J. K. Karazijs.**

Waterbury, Conn. — TMD. 5 kp. laikys susirinkimą 10 d. rugpjūčio „Šviesos“ Kningyno svetainėje, 881 Bank st. Prasidės 7 val. vak. — Nepamirškite visi draugai-nariai prisibūti, nes daug turime reikalų apsvairstyti, taipgi kurie dar esate neužsimokėję

metinę mokesį malonėkite atėję užsimokėti.
Kp. rašt. **J. B. Šalimas.**

Laiškai Iš Lietuvos.

Marijampolė, Suv. gub.

„Ačiū už laišką ir už užmo-kėjimą į draugystes. Užmokėk ir toliau, nes vistiek turėme pasimatyti. Jei bent bijotumeis, kad važiuojant ant marių nenu-skėsčiau ir pinigai nežūtų. Nebijok. Užteks iš SLA. posmertinės, jeigu pražūčiau...“

Šventakupiai jau ir Lietuvoje platinasi. Ypač kad iš Amerikos yra atvažiavusių. Vienas yra net Amerikos šventakuprių reformuotas „inteligentas“, kuris žada paskaitas skaityti Lietuvoje... Labai tūli norėjo Kalvarijoje pastatyti šventakuprių teatrą „Mulkiai ir Mulkintojai“, tik kningelių negavo...“

Vakarėliai čionai buna neretai. Bet man indomiausia Lietuvoje tie rankų bučiavimai jaunoms moterėlėms, tas lingavimas-kloniojimasi; na, o tas nosių rietimas — tai man visai nepatinka, tiesiog kvaulu dauktu mums, Amerikoje buvusiems, atrod. Pas „gabijiečius“ tai dar netokia augstanosė aristokratija. Bet man teko buti čia viename šeimyniškae vakarėlyje. Žmonės net da pirmiečiai vadinasi, o jau tų ceremonijų, — tai tiesiog pjaute papjauja! Labai mažai yra tokių, kurie nelaižytų rankų. Mane, kaip amerikietį, visi palaiko už „storžievį.“

Jaunimas, su kuriais pasipažstu, tai vis gimnazijų mokiniai, ir gana draugiški vaikinai. Didžiūma vis progresistai, tik labai sunkiose sąlygose gyvena, nes iš visų pusių suvaržyti. „Aušrininkai“ labai persekiojami iš kunigų pusės. Mokiniai progresistai (jie sakosi esą bepartiviški) turi savo mėnesinį gektografuotą laikraštuką.

Pavasaris gana gražus, šiltas. Pirmiaus labai tankiai palydavo, bet dabar jau visai lietaus reikia, nes didelės giedros. Javai žiemkenčiai vidutiniški, kaip kur net ir gana puikūs. Daugiausiai priguli nuo to, kaip kas ukini-kauja. Jau dabar kas senoviš-kai (kaip Dievas duos) ukini-kauja, tai tam visai bėda; reikia jau ir kitaip keravytis. Soduose išrodo, kad bus viso pilnai. Viskas butų gerai, tik tie keliai. Kad ir kas užauga, tai kaip blogi keliai, nė javų negalima išvežti nei ką parsivežti. Rudenį, žiemą ir pavasarį keliai neapsakomai blogi. Dabar ir vasarą, kur molis, tai tiesiog duobės; važiuojant taip krato, kad dantis gali išbirėti. Keliai viską gadina. Jis nupuldo arba nesvietiškai pake-lia kainas. Pamislykit, kad Dauksūnose moka už svarą sviesto 25 kap., o Marijampolėje jau 40 kap., o Kibartuose net 70 k. O kas dedasi kur keliai dar blogesni!...
Jusų I.

Utena, Kauno gub.

Labai ačiū už pranešimą apie Amerikos lietuvių gyvenimą bei jų krutėjimą. Sužinojau apie kovą, kuri eina tarpe tautiečių, klerikalų ir socialistų.

Ypatingų naujienų mūsų apie-linkėje beveik nėra — viskas eina po senovės. Žinoma, apsvietimas išleigo kyla augėtyt. Ap-svietesniųjų skaičius didėja. Didžiausia lietuvių nelaimė — tai

prisirišimas prie alkoholio. Alu-dės bei traktieriai pripildyta senų, jaunų ir net vaikų. Nors uteniškiai darė ir susirinkimus, kad nutarus uždaryti tuos svai-galų ūrvus, bet viskas pasiliko žodžiuose.

Vienok tarpe jaunimo vis daugiau atsiranda tokių, kurie pradeda suprasti apsvietos naudą ir girtuokliavimo blėdį. Žinoma, sunku yra lietuvių jaunimui iš-siliuosuoti iš įvairių žabangų ir prietarų rukių. Jei kas šiek-tiek skaito, šviečiasi, tai tuoj tampa „apkrickstytu“ „bedievio“ vardu.

Nemažai prisiejo nukentėti U-tenos lošikams už atlikimą trijų veiksmų dramos „Du keliai.“ Sunku aprašyti kunigėlių bei klerikalų „susinervavimą.“ Jie stvė rėsi įvairių priemonių, kad tik užkenkus posekmingam atlikimui minėto veikal. Žinoma, daugiausiai čia naudojosi savo laikraščiais — niekino tą veika-lą ir žemino pirmiečiusuosius veikėjus. Daugiausia čia pasidar-bavo Kauno seminarijos profesori-us, kun. Bakšis, kuris to veikal-o lošėjus išvadino įvairiais „savotiškais“ vardais. — Daug mums prisiejo nukentėti ir ūo parapijonų, kurie pritaria dvasi-skių „tėvelių“ žodžiams.

Sunku buvo mums pernešti visus tuos užspuldinėjimus ir net jau manėme atsakyti nuo „Saulės“ draugijos, o susitverti atskirą lošėjų draugiją.

Bet mes laimėjome — jų nesiklausė kelis kartus lošėme į-vairius veikalus. Gegužio 15 d. lošėme „Sugrįžo;“ ant devinti-nių vėl gavome leidimą lošti.— Daug dar ko turėčiau pranešti, bet šiūom kartu pakaks.

Bejė, greitai laiku manau iš-važiuoti į Vilnių, prie „Liet. U-kininko.“ Kaslink laikraščių, tai negavau nei „Vien. Liet.“, nei „Lietuvos“, nei „Laisvės;“ o gal dar gausiu. Mat, tankiai negali-ma gauti laikraščių iš Amerikos — priežastis visiems žinoma...
Utenos „Saulės“ narys.

Melagiau!

(Atsakymas p. J. Sekevičiui, žiūr. „V. L.“ N 29.)

Kaip drysti savo nuodėmes ki-tam užmest, savo rašinelį „At-siminimai iš a. a. Paukščio gy-venimo dienų nuo 1908 m.“? Kaip drįsti pasivadinti viešu bei profesionališku melagium-šmeižėju?

Kaip drysti, a. a. Paukščio gy-venimo dienas nekaltai aprašy-damas, rodyt pyktybės gylį?

Iš kur sužinojai, kad tai tikrai mano buvo pornografinė atvirutė, Baltrušaičiui pasiūsta? Kad tikrai žinojai kaltininką, tai kodėl nenurodei įieškantiems, bet pats slapsteisi? Bene tik tavo mielaširdingumo apsiereikimas? Kodėl tą slogą ant savo sąžinės nešiojai per taip ilgą laiką — še-šis metus?

Prirodymai čia nereikalingi, tik meldžiamasis broli, atsiimk sau tą pornografinę atvirutę ir dziaugkis, ir kitiems savo gero veltui nemetyk. **P. Šinkus.**
(Rašyba palikome netaisyta. — Red.)

DEL P. ŠINKAUS „ATSAKY-MO.“

Ant „smarkių“ koliojančių laiškų bei atsakų nesu pratęs kur kištis bei atsakinėti, bet, kad Tamstas (T—tos labai negražoj gatvinėj formoj) mane kreipia-tis: jau esmi mums laikas gra-

žiaus, maloniaus, be jokių ta, kalbėties) užganėdinti ir mane „melagybę“ nurodyti, šitą pa-sakysiu.

Tamstos ne tik Baltr. ir Bag. rašėte pornografinę atvirutę ar laišką pasislėpę po anonimu, bet rašėte ir Bukšnaičiui ir kitiems ir tuo laiku buvote iširti ir tikrai rankos rašto eksperto pri-pažinti (rodos Brooklyno žino-vo Spencerie) anonimų laiškų autorium. Potam Tamstos, tur-but iš sarmatos, ir Brooklyną apleidote, neva mokytus Valpa-raisos universitetan. Tai sava laiku buvo rašyta laikraščiuose.

Kada T—tos pagarsėjote ano-nimų laiškų autorium, aš ir pradėjau tyrinėti savo „incidentą“: kas gi po galais galėjo parašyti tuom laiku Bag. ir Baltr. tokį laišką, kad jiems dar reikėjo kreipties pačton?

Ir atsiminiau, kad T—tos 1906 ar 09 m. (gruodžio ar sausio m.) man asmeniškai kalbėdavot apie Bag. ir Baltrušaitį ir dar gerai keikdavot, ir dagi „Darb. Vil-tyje“ pasislėpęs po pseudonimu (Bogušu ar kaip kitaip, dabar neatmenu) droždavot jiems. Ir T—tos man pačiam per TMD. 3-čios kuopos (mano su p. Nau-joku suorganizuotos) vakarą, V. Kudirkai parengtą, laike skra-jojamos pačtos parašėte atvirutę su viršminėtu pseudonimu ir kad jus špošų prikretėt dvyly-piniam B (reikškia Bag. ir Baltr.). Žinoma, jus dabar gal išsikal-bėsitė, nes aš tų dokumentų, nežinodamas, koki gali ištikti at-eitis, nerinkau. Bet jau čia turi atsakyti žmogaus sąžinė, dora, jeigu pas jus dar jos randas. Dar turiu pasakyti, kad T—tos ran-kos raštas lyginosi manojo ir turbūt užtai Bag. ir Baltr. taip ir pasirodė (Baltrušaitis tuom-laik turėjo mano raštelį „Iš ne-tolimos praeties,“ išpužiai bei žvilgsnys buvo paimtas iš buva-sio L. S. Sąjungos susivažiavi-mo Phila., Pa.).

T—tos klausiate, — kam aš „slapsčiausi“? Visai „nemielas-širdingai.“ Be pamato. Aš nie-kur nesislapsčiau. Aš jau pir-miau iš Brooklyno buvau išva-žiavęs, neg policija ar kas tenai įieškojo, ką ir T—tos žinote. Paskui, Chicagoj gyvendamas, kreipiausi prie pačių skundėjų ir prie T—tos ir prie kitų, klaus-damas, kas ten Brooklyne ga-lėjo pasidaryti, nes man labai buvo stebėtina, kad iš nebutų, niekad nesvajotų ir negirdėtų dalykų taip galėjo atsitikti ir nekaltam žmogui užmesti tokius dalykus. Aš tuom dar laika maniau, ką ir T—tai rašiau, kad B. ir B. patį pasidarė, bet dabar tik nesena dagirdau iš Bago-čiaus, kad tai buvęs atvirlaiškis, Tamstos ranka dirbtas. Kita, Chicagoj gyvendamas tikrai no-rėjau, kad mane norintieji su-sijieškotų, nes pačiam buvo zin-gėduo žinoti, kas ten buvo per laiškas.

Bet neapsimoka daug čia pa-sakoti, nes jei T—tos norėtumė viską išgirsti apie savo „nekal-tumą,“ prašau labai gražiai at-važiuoti į Lawrence'ą by koki sekmdienį nuo 8 ryto iki 12 val. dienos, o mane visad rasite prie Oak ir Short g-vių arba susira-šant kur kitur.

Laikraščiuose mums ginčyties finis. **J. Sekevičius.**

P. S. Kodėl Tamstos nutylė-jote, kada „Tarkoj“ (neturėda-mas prie savęs, negaliu nurodyti num.) buvo apie tai rašyta ir kas gerai intarta? **J. S.**

PRIE SUBANKRUTIJUSIOS BISCHOFF'S BANKING HOUSE „LIETUVIŠKOS“ BANKOS.

Pagal pranešimą p. Maurice Deiches, receiverio Bischoffo bankos, kurioje veik vieni lietuviai buvo sudėję savo pinigus, kreditoriai (depositor) gaus apie 10 centų nuo dolario (vieną dolerį vietoj dešimts) gal dar šia me mėnesį.

Tuž depozitoriai yra dar nepadavę savo reikalavimų, ir todėl umai tą turi padaryti. Reikalavimus reikia daryti dvejus: vieną prieš James S. Meng ir William J. Becker, kaip vedusius biznį po vardu Henry Bischoff & Co. ir antrą prieš William J. Becker, kaip esantį narį firmos Henry Bischoff & Co., ant kurių tai reikalavimų (elaim) reikia paduoti bankinės knygėles numerį ir visą sumą pinigų, ir tą padaryti reikia prieš Notary Public ir tuojaus p. M. Deiches nusiųsti.

Kurie negalėtų to padaryti patys, tekreipiasi prie „Vienybės Lietuvinkų“ Administracijos, kuri visiems pagelbės tuos reikalavimus padaryti.

PRIVATIŠKOS BANKOS BANKRUTIJA.

New Yorke subankrutijo privatiškos bankos — Deutch Brothers, 319 East Houston St.; A. L. Kass, 100 Essex St. New Yorke valstijos bankų skyrius paėmė minėtų bankų visą turta ir pavertė j pinigus išmokės depozitoriams po kiek išteks.

Nūjaučiama, jog dar bankrutys ir daugiau bankų — kuriose ir lietuviai turi padėję savo pinigus.

Visi, kurie turi sudėję savo pinigus pas A. Grochowski & Co. (L. W. Schwenk), turi paduoti savo bankines knygutes Superintendantui E. L. Richards, arba jo vietininkui, pasirašyti po skundu prieš Schwenką už sumą padėtų pinigų, ir prisiekti pas Notary Public. Padavusieji savo bankines knygutes gaus kvitas. Kurie nepaduos savo knyguteių, tiems nusitęs išmokėjimas pinigų.

KEASOS DEZUTE.

Korespondentams bei bendradarbiams. Kadangi šį kartą prisiejo daug rašyti apie karę Europoje, tai daugelis rašė reikėjo atidėti sekantiems „V. L.“ numeriams; abelnai, dabar daugiau reikia pavesti vietos aprašymui karės bėgio Europoje, o taip pat ir Rusijoje ir Lietuvoje.

A. Atgajai. Aėiu už rasinėj — tilps sekand. „V. L.“ num. Aitmannotojai (Worc. Mass.) Ta-

mistos korespondencijos netalpinsi-me, nes negalima visko perskaityti; — iš jos tik sužinojome, kad SLA. 57 kuopa parengė liepos 19 d. pikniką, kuriame dalyvavo apie 700 žmonių... Rašykite aiškiau bei su-prantamiau.

Taisybės Mylėtojui — Tamistos korespondencija netilps — per daug jau netikusiai parašyta.

Jurgitai Bemokslui. Aėiu už korespondencijas. Rašykite tankiau ir stengkitės savo mintis išreikšti trumpiau; daugiau skaitykite lietuviškų raštų ir vis tėmykite sakinių išraišką bei jų suderinimą.

J. P. Joniškeičiui. Aėiu už rastelius — sunaudosime.

J. Žalbei (iš Detroit, Mich.). Tamistos raštelių „V. L.“ netalpinsi-me. Sv. Stepono Dr. Valdybai, E. Cambridge, Mass. Jusų „protesto“ netal-pinsime, nes jis parašytas visai ne-tikusioj formoj ir neturi tam reika-lingo pamato. Jūs galėjot tik praneš-ti, kad per draugijos surengtas berže-lio 28 d. prakalbas dainavo ne šv. Cecilijos choras, bet lietuvių jaunimė-nės choras, kurį išlavino dabartinis vargonininkas Ign. Padgaiskis. Visgi rimtai draugijai priderėtų at-sargiau ir visapusiškiau elgties su kokiais nors „protestais“ bei užme-tinėjimais.

Vietinės Žinios

Kooperacijos susirinkimas. Liepos 30 d. Tautiškame Name at-sibuvo naujai tveriamos „Rubsiu-vių Kooperacijos“ susirinkimas.

Nors žmonių neper daug susirin-ko, bet plačiai buvo pasikalbėta apie šios naujai sumanytosios draugijos reikalus ir kaip būtų galima paskleisti tarp žmonių platesnę agitaciją. Nutarta pa-rengti prakalbas ir užkviesti kal-bėtojus, kurie Brooklyno publi-kais paaiškintų šios draugijos tik-slą. Sekantis susirinkimas at-sibus rugpjūčio 6 d. Tautiškame Name, 101 Grand St. Kviečiame visus, kas tik gali, ateiti ir pa-siklausyt i arba prisirašyt.

Komitetas.

Oras buvo atvėsęs. Pereitą sa-vaite netikėtai buvo atvėsęs oras. Buvo taip vėsu, kad ir visos pa-jurių maudyklės buvo patušėję.

Tokių šaltų dienų liepos mėnesį dar niekas nepamena bėgiu 30 metų. Dabar vėl biskį atšilo.

Uždarė „Stock Exchange.“ Pe-reitą pėtnyčią New Yorkę tapo uždaryta birža arba „Stock Ex-change.“ Šitas atsitikimas pa-darė didelį sudjudimą tarpe įvai-rių finansierių ir bankų. Sako-ma, kad del šito daugelis fabri-kų uždarysias, nes tapo sutruk-dyta pinigų ir bondų mainai bei visa pramonės spekuliacija. Bir-ža tapusi uždaryta dėlto, kad dabar grumenant išskirti Europoj karėi nebutų ant Amerikos bir-žų suversta kitų šalių nupuolė bondsai pardavinėti, kuomi Ame-

rikos spekuliantus galėtų labai prigauti. Panašiai biržos užsi-darę ir kituose miestuose, kaip E. St. Louis ir kit. Biržos už-darymas skaitomas už didelį at-sitikimą. Panašius biržos uždary-mas Amerikoje įvyko 1873 m. laikuose didžiojo krizio.

Iš SLA. 228 kuopos. SLA. 228 kp. pereitą utarnink atūrėjo sa-vo susirinkimą Cordes salėje, kampas Pitkin Ave. ir Chestnut St. Kuopos delegatas p. J. O. Širvydas išdavė raportą iš pe-rito seimo Waterburyje. Tarp ko kito įsirašė vienas naujas na-ryns. Kuopa nutarė parengti sa-vo viešą vasarinį išvažiavimą i Maple Grove Park. Čia bus su-kviesta ir pašalinė publika bei tai dienai surengtas programėlis kalbų, dainų ir deklamacijų. A-pie laiką bus vėliaus paskelbta.

Darbininkų įstatymas — pa-vojus šeimynoms. Su inėjimu galėn naujo New Yorke valsti-jos įstatymo — apie darbinin-kams atlyginimą—pasirodė pavo-jus šeimynoms. Mat fabrikantai pradėjo tulose vietose vedusiems darbininkams atsakinėti vietas, o ant jų vietas imti/ nevedusius. Jis sako, kas pagal naujojo įsta-tymo, kada buna sužeistas ve-dęs darbininkas, tai daug išeiną atmokėjimo nuoskaudos darbi-ninko moterei ir vaikams, tuom tarpu su nevedusiu mažiau išei-sią. Be abejonės, kad delei šito, darbo unijos užves su fabri-kantais aštrią kovą, už taip ne-lemtą pasikėsinimą ap sunkinti vedusius darbininkus.

Lietuvoj piragų vis dar nėra. Šiomis dienoms sugrįžo iš Lie-tuvos p-ni T. Mačiulienė, žinoma seniaus dainininkė p. Eremino choruose, ir pirmiaus veikli na-rė dabar beveik užgesusios lietu-vių sufragisčių kuopelės. Ji iš-važiavo pora metų atgal, bet ne-galėjusi tėvynėją pabuti, nes esą labai suvaržyta laisvė veikti. Ji buvo Suvalkijoje, netoli Virba-liaus, kur ypač viskas sunkiau dedasi delei to, kad arti Prūsų siepa, o maskolių valdžia prieš karę pašienius aštriau pridaboja.

Sulaikė laivus. Matyt, kad ka-rė tarpe Vokietijos ir Rusijos visticke žiebiasi, jei net Atlanti-ko okeano pakraščiai pasidarė pavojingi. Taip, pereitą pėtny-čią Vokietija davė palepimą Hamburg American laivų linijai sulaikyti savo laivus. Kaip gi minėta linija tuojaus telegramu i New Yorke agenturą liepė su-laikyti savo didžiausią laivą „Va-terland“ New Yorke, o kitas mi-žinas laivas — „Imperator“ ta-pęs sulaikytas Hamburge. New Yorkan atšaukta net bevieliniu telegramu du laivai: President Grant ir Kurfurst, kurie jau bu-vo išplaukę ant jurių, ir suba-toj vėl atgal su visais keleiviais grįžo. Tukstančiai keleivių da-bar pritvino New Yorke. Kom-panija žada juos iki tulam lai-kui užlaikyti arba rodija grįžti namo, iki karo audros pereis. Daug ir kitų laivų iš kitų miestų sulaikyta. Tik dar Prancijos ir Hollandijos linijos savo lai-vus išleidžia.

Bankrutija bankai. Su užda-rymu biržos (kuri busianti už-daryta iki nepaskirtam laikui) pradėjo bankrutyti bankai. Ke-turi didesni bankai nupuolė, tarp tų bankrutija ir mažesni. Iš ateiviams žinomų bankų visi-škai subankrutijo Brolių Deutch bankelis ant Houston St. New Yorke, ir depozitoriai užpuolė

imti pinigus iš bankelio Lederer. Abu tie bankeliai turėjo suėmę pinigus iš lenkų, rusinų ir sla-vokų bei keleto rusiškų žydų. Abu bankeliai žydų rankose ir buvo; net socialistų laikraščiai juos buvo smarkiai išgarsinę. Dabar apie Deutch buvusį ban-kelį daug didesnės minios žmo-nių stovi ir kelia riksmą, negu buvo apie nelaimingąjį Grocho-wskio-Schwenko bankelį.

Beje — apie Grochowski. Gro-chowskio-Schwenko bankelis vis dar tebėra uždarytas. Valdžios auditoriai jau suskaitė, kiek jo turima pinigų arba turto, Taigi dabar rankioja nuo žmonių knin-geles ir jas atima, o kningelių vieton duoda kvitą (receipt). Kai suims visas kningeles, tai tada sunės kruvon, kiek žmonių yra padėję pinigų. O ką tada da-ryns, tai laikas parodysi. Dabar žmonės ir moteris su vaikeliais jau nebelaiko apgulę šito banke-lio. Jisai stovi sau vienas už-darytas ir ludnai niukso, lyg musų žmonės pašiepdamas: „Še, koks aš esu paniuręs. Jums rei-kėjo žinoti, kad aš toks busiu. Bet jūs nežinojot...“

Gavo leidimą vesti: Dominikas Marcevičius, 378 Grand St. su Mare Pateckiu, 193 Metropolitan Ave. Kazimieras Plungė, iš Hart-ford, Conn., su Ona Kripaite, 197 Gold St. Antanas Gražys, 81 Grand St. su Maria Dilbaite, iš ten-pat. Tamas Žalnieraitis, 142 No. 5 St. su Veronika Putiniute, 215 Bedford Ave. Bronislavas Kamarauskis (su-lenkėjęs vilnietis), 174—26 St. su Cipra Buškiute, iš ten-pat. Juozas Verkietis, 47 Little St. su Antonina Bernociute, 24 Litt-le St. Vincentas Brazaitis, 389 So. 1 St. su Uršule Mičiuliute, 347 Kent Ave.

Puikūs išvažiavimas SLA. V-to apskričio kuopos rengia rugpjū-čio 16 dieną puikų išvažiavimą Cliffside, N. J., giraitėj. Pradžia 11 val. prieš pietus. Ponas Ra-čiūnas nutrauks atsilankiusius ant krutančių paveikslų. Bus į-vairūs lietuviški pamarginimai ir prakalbos apie apdraudos svar-bą.

Išvažiavimas rengiamas šitoj vietoj todėl, kad ji yra lyg ir centru, kur gali suvažiuoti lietu-čiai iš visos New Yorke-Brook-lyno apielinkės.

Labai but geistina, kad tame išvažiavime dalyvautų kuodaug-iausiai lietuvių.

Dar apie L. Dr. S. D. N. Y. išvažiavimą. Lietuvių Draugijų Sąjunga Didžiajam New Yorke turėjo savo išvažiavimą nedėlioj, liepos 26 d., Maple Grove Par-ke. Buvo suvažiavę publikos a-pie 600 ypatų ir visi gražiai lin-kšminosi. Programas susidėjo iš kalbų, deklamacijų, dainų ir ki-tokių žaislų. Ponas J. O. Širvy-das savo prakalboje aiškino Są-jungos tikslą ir žadino susirin-kusius prie apšvietos ir dalyva-vimo visuomeniškuose reikaluose. „Aido“ Choras, kuris ran-dasi po vadovystę p. Eremino, palinksmo publika savo daino-mis. Ant to išvažiavimo buvo leidžiama 10 daiktų ant išlaimė-jimo, kuriuos laimėjo sekančios ypatos, turinčios tikietus su šiais numeriais: 37— F. Uzdras lai-mėjo kaspį; 70—J. Benilius, lai-mėjo 12 skepetaičių; 89—St. Tu-ša — plunksną; 167—J. Šukys— laikrodį; 170—J. Krancėlinas—

laikraštį „Naujienas“ ant vienu metų, kuris yra aukautas del lai-mėjimo F. Deveikio; 247—J. Sa-dauskienė — moterišką lietsargį; 361—C. Lubarti— laisvės stovy-tlą; 408—P. Zavaackas — vyrišką lietsargį; 413—Liet. Am. Ukėšų Klubas — vyrišką skrybėlę, kuri yra aukauta ant išlaimėjimo K. Liutkaus; 535—P. Valaitis — stovylą del juodylos. Neatsim-ti daiktai randasi pas LDSDNY. Sekretorių, K. Labaną, — 239 So. 4 St., Brooklyne, kuriuos lai-mėjusieji galės atsiimti, parody-dami tikietus su minėtais nume-riais.

K. Labanas.

Padauginta lietuviškų kningų. Viešame miesto kningyne, kam-pas Devoe ir Leonard gatvių, per-trusą Jaunimo Lavinimosi Kate-lio'io tapo padidintas lietuviškų kningų skyrius. Tula dalis pa-daugintųjų kningų jau randasi kningyne, kitos-gi greitai bus.

Kningos visos naujos ir gražiai apdarytos. Lietuviai privalo pa-sistengti, kad tos kningos negu-lėtų be vertės, bet kiek turint atliekamo laiko jas perskaityt. Kningos gaunamos skaityt do-vanai.

LIETUVIŲ ATIDAI!

Šis amžius yra amžius Rekla-mos. Reklama yra naujas apsi-garsinimo mokslas. Jeigu nori turėti pasisekimą savo biznyje, turi apie gerumą arba ypatingu-mą prekių (tavorų), arba tarny-sos pranešti plačiam svetui, nes kitaip niekam nieko apie tai — ką svetui siulai — nežinant, kad ir geriausi tavorai pašes, pavirs į niekus, o biznis išeis ant „bo-mo.“

TAIGI, GARSINTIES REIKIA! Jeigu da savo biznio ne-apgarsinai, tai ilgiau nei nelauk — tuojaus apgarsink. Neužmiršk, kad ant rytojaus apie tavo biznį skaitys ir kalbės tukstančiai žmo-nių.

Geriausias apgarsinimo budas yra per laikraščius arba ir cir-kuliarais. Vienok kaip apgarsini-mus, taip ir cirkuliarus, reikia mokėt parašyt. Nori, kad pasi-sektų, apgarsinimas atnešų biz-nį, — nemeluok, bet neužmiršk visko aiškiai pasakyti, kame gerumas tavo prekių (tavorų), ko-del tos prekės žmogui reikalin-gos, naudingos ir tt.

Apgarsinimus ir cirkuliarus puikiai sudeda ir parašo lietu-čiai arba angliškai

C. PILENAS,
251 W. 11 St., New York, N. Y.
Phone 2896 Chelsea.

NB. Ant atsakymo reikia pri-dėti už 2c. stampą. (36)

IŠ KANADOS.

Mr. Paul Bartos, Kanados gy-ventojas, sako: „Aš turiu praneš-ti jums, kad Trinerio Linimentas yra puikus. Aš niekuomet nesu vartojęs geresnio vaisto. Musų daktaras užrašė man spe-cialį linimentą. Trinerio Lini-mentas yra kitoniskas. Dvide-simts bonkų kitų linimentų nie-kuomet neturėjo tos veikmės, kaip Trinerio viena. Aš kenčiu nuo sprando štyvumo, ir kaip tikta patrinu jįjį šiuo linimentu, skaudėjimas išnyksta. Aš noriu rekomenduoti Trinerio Linimen-tą kiekvienam, kenčiančiam nuo kokiio nors skaudėjimo; trumpa-me laike jie vėl bus sveiki. Paul Bartos, Box 31, Pocahontas, Al-ta., Canada.“

Trinerio Linimen-tas yra labai stiprus, ir daugelis žmonių praskiedžia jį alyvų alie-žumi. Jisai visuomet yra veik-mingas raumenų ir sunarių šty-vume, reumatizme ri neuralgi-joje. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333—1339 South Ashland Ave., Chicago, Ill.

PAJIEŠKOJIMAI
Pajieškau Ignoto Andriuskeviciaus, Kauno gub., Radviliškio volosties, pir-miaus gyvenę North 4 st., Brooklyn, N. Y., dabar girdėjau gyvna Buf-falo, N. Y. Jei kas apie jį žino ma-lonės duoti žinią ant šio adreso: (33) Antanas Sulas, 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo dėdę Juozapą Ke-žulį, iš Vidugirių sodžiaus, Traškunų vals., Vilkmergės pav., Kauno gub. 9 metai Amerikoje; gyvenę Brooklyn, N. Y. — Kas apie jį žinotų, arba jis pats, teikis suteikti man žinią, nes turiu prie jo svarbų reikalą.
Petras Rėpšis, 9 Hopman Place, Rohester, N. Y.

Pajieškau savo draugo Juozo Bur-neikos. 5 metai Amerikoje, paeina iš Kauno gub. ir pav., Airolgas parap. Jei kas apie jį žino, praneškite, o bu-siu dėkingas. Kartu ir Antano Bu-dedrio iš ten pat.
J. Adomaitis, Gen. Del. Peely (Luzerne Co.) Pa.

Ar turite mano didelį Kryžių, Knin-gų ir visokių katalikiškų daiktų Ka-taloga? Rašykite šiandien, o gau-site dovanai. Reikalauju agentų par-davinėjimui musų geležinių kryžių. Duodam didelį nuosimtį. Adresuo-kite: (33)

C. Kentraitis,
448 Leonard St., Grand Rapids, Mich.

„VESTUVES“
(Senai Veikalas)

Abonementas iki 1 Lapkričio. 1914. Kas prisijus 3 dol. tas gaus knygą „VESTUVES“ su gaidomis cho-rams, solistams yvairių balsų ir pianui.

Pol d. Lapkričio bus už tą pačią knygą 5 dol. „Vestuves“ išeis iš spaudos apie 15 Lapkričio. Pinigus siųst „Money Orderiais.“
Adr. **MR. M. PETRAUSKAS,**
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Sveikas Žmogus
yra stiprus, pilnas gyvumo ir energijos. Liguistas žmogus rupinas, jaučiasi pavargęs, nusilpęs ir galutinai sunaikintas. — Jeigu jūs jaučiate bent vieną mi-nėtų simptomų, tai neatidėliuokite, bet tuojaus pradėkite vartoti

SEVERA'S BALSAM OF LIFE
(Severos Gyvasties Balsamas).
Ir grįžkite į sveikatos kelią. Kiti, kurie taip padarė, tvirtina, jog minėtoji gyduolė yra nepaprastai pūkus stiprintojas.

Jisai atitaiso viršinimą ir pr. šalina užkietėjimą.
Tatal yra vyrams ir moterims abelnas stiprintojas.
Jisai sustiprina anėmiškų ypatų kraują.
Atitaiso netvarkų viršinimą, dispepsiją sergančių.
Jisai suteikia norą valgyti ir sutvarko viršinimą.
Kaštuoja 75 centus.

Severa's Gothard Oil. (Severos Gothardikas Aliejus). Nuo skausmų ir dieglių. Paviršutiniam vartojimui. Kaštuoja 25 ir 50 centus.
Severa's Tab-Lax Cukrinis vidurių suhtuosno-tojas. Vaikams ir suaugu-siems. Kaštuoja 10 ir 25 centus.

Reikalaukite vien Severos Preparatus. Jeigu aptiekorius ne-galėtų išpildyti reikalavimo, užsisakykite tiesiog nuo

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Ia.

„Jaunoji Lietuva“
Mėnesinis mokslu ir literatūros laikraštis, 64 puslapių dydžio, išeina Chicagoje nuo vasario mėnesio, 1914 m.

Gaivinti jaunąją Lietuvos dvasią; sangoti kad nesentų ir nebutų sendinama siaurose užkirtimo ir fanatizmo ribose lietu-vių mintis; gimti šviesų laikotarpių musų gyvenime ir literatū-roje, — tai yra „Jaunosios Lietuvos“ uždavinys.

Visi jaunieji dvasioje lietuviai rašytojai kviečiami ben dradarbiauti „Jaunojoj Lietuvai.“

Išėjo iš spaudos jau ketvirtas numeris.

„Jaunąją Lietuvą“ leidžia bendrovė, inkorporuota sulig Illinois valstijos įstatymų. „Jaunosios Lietuvos“ prenumera-ta metams \$3.00; pusei metu—\$1.50; Atskiras numeris—25c.

Tatai užsirašykite tuojaus, adresnodami:

„JAUNOJI LIETUVA“
4611 So. Paulina St., Chicago, Ill

Daktaras Ignatas Stankus,
Lietuvis daktaras. Gydo įvairiausias ligas Vyru, Moteriu ir Vaiku. Daro opera-cijas. Turėi savo locna ligonbuti. Lekarstas sutisio pati del kiek vieno sergančio. Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 1/2 rito; 2—4 po piet. 7—8 vakara. Nedel. iki 3 po piet. Kreiptis reik vietam ant to užro adreso taip:
DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankaukienė
 Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų
 lanko prie palatų.
 VALANDOS: Nuo 10-12 prieš piet.
 nuo 5-8 vakare.
 265 Berry St., prie Grand St.
 BROOKLYN, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE
 GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
 161 Franklin St., ir kampas Second St.
 Ligonius priima:
 ryto nuo 8-9 po pietų nuo 1-2:30
 ir vakare nuo 6-8
 Telephone 1537 E. Elizabeth.

Telefonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKAUČIUS
 VALANDOS: 8-11 ryte,
 1-3 po pietų,
 7-9 vak.
 Seredomis 8-11 ryte.
 152 Polk Str. prie Ferry Str.
 NEWARK, N. J.

GERIAUSI
 IMPORTUOTI IR VIETINIAI
VYNAI, ARIELKA
 IR KONIAKAI
 už žemas kainas. Pas
H. H. REINERS,
 175-197 STAGG STREET,
 Arti Graham Ave., Brooklyn, N. Y.
 Reikalaukite per laiškus ar ypatiška.

Tarptautiškoji Akušerijų
MOKYKLA.
 Moteriai norintys išmokti akušeriją, dabar turi
 legalią mokyklą Scrantone, Pa. Mokslas pras-
 idės 1 d. Rugpjūčio-Sept. 1914 m. ir trauksis per
 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas
 diplomas, valdžios pripažintas visoje šalyje.
 Instruktorius gali moteris, turintis nema-
 žiau 30 metų amžius ir mokančios bent skaityti
 ir rašyti. Už kursą mokama \$100.00.
 Mokyklai Lietuvos priima „The International
 College of Midwifery“.
DR. J. SZLUPAS, Prezidentas.
 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

S. JAGLAUSKAS
 Kostumierius Kriauciūs
 Moteriškų ir Vyrų Drapanų.
 Siuva pagal naujausios mados
 visokias drapanas. Taipgi taiso
 senas, išvalo, perkvarboja ir
 suprosina. Atlieka visą darbą
 kogeriausia. Todėl, Viengendiai,
 reikale kreipkitės pas savąj.
S. JAGLAUSKAS,
 177 E. Main St.,
 New Britain, Conn.

NOTARIJUS
 (REJENTAS)
JUOZAS O. ŠIRVYDAS,
 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 Kokie tik legališki popierai, ir
 dokumentai reikia užtvirtinti ir pa-
 daryti—čia yra padaroma: Dov-
 ernostys, pirkimo bilas, liudijimai,
 sertifikatai, vekseliai, etc. etc.

SERGANTIJI LIETUVIAI,
 ar jau netekot kantrybės Jūsų ligoje?
 Diena po dienos, savaitė po savaitės,
 mėnesis po mėnesio, metas po metų
 gyda sergančius lietuvius. Kad turė-
 ti supratimą kiek aš išgydau ligonius
 —reikėtų pasitairauti tarpe mano 200,
 000 pacientų! Kada jums gyvenimas
 kirėjo nuo mėginimo visokių taip
 vadinamų liekarsčių, jaučiatės, jog
 kas kartas jums esi arčiau tada
 vienatinė pagalba yra be užvilktimo
 kreiptis prie seno garsaus specialisto
DR. LEONARDO LANDES
 kuris už patarimą nieko neima o tik-
 tai nebrangiai už patį gydymą. Gyda
 jau per 20 metų kuopasekmingiausiai
 visokias ligas, kaip: Netekymą spē-
 kos, užnuodijimą kraujo, tekėjimą
 kraujo, ligos skilimo, širdies, plaučių,
 kepenų, žarnų, inkstų ir tt.
 Dėl lytiškų ir inkstų ligų turite di-
 delius ir garsius aparatus Elektrikos
 ir X Spindulių per kuriuos matau ju-
 sų vidurinius organus. Ne kiekvie-
 nas gydymas turi tokius aparatus,
 nes jie yra brangūs. Chemiška ir
 mikroskopiška ištirti kraują ir šla-
 pumą. Neatidėliokite ant vėliaus,
 bet tuojais atėikit pas
Dr. L. LANDES,
 140 E. 22nd St., New York, N. Y.,
 tarpe 3rd ir Lexington Avenue.
 Valdžios valandos: nuo 10 ryto
 iki 8 vakare; nedėdieniais nuo 10
 ryto iki 4 po pietų.
 Atėikitės už 2c. marš., o gausite
 labai kvepiantį kvėpavimo aparatą!

Dr. J. S. Message (Misevičia)
 272 BERRY STREET Brooklyn, N. Y.
 Tel. 595 Greenpoint
 Specialistas širdies ir plaučių ligų.
 OFFICE HOURS:
 8-10 A. M. 12-2 P. M. 6-8 P. M.

LIETUVIS DAKTARAS
J. W. ZIGMONTA
 VALANDOS: 8-10:30 ryte
 2-4:00 po piet
 6-8:0 vakare
 185 So. Washington St.
 WILKES BARRE, PA.

SUSIVIENIJIMAS
AMERIKOJE
 IŠTEIGTAS 1886 M.
 Kiekvieno lietuviu privalumu yra prisidėti
 prie tos organizacijos. Moka pašalpą ligoje po
 \$6.00 savaitėje ir turi keturis apsaugos laipsnius:
 \$150 \$300 \$600 \$1000
 Išmokėjo našlėms ir našlaičiams posmertinių pa-
 šalpų \$91,797.68; įvairiems kultūros reikalams \$8,431.18.
 Turtas išneša (1 d. Sausio 1914 m.) \$64,620.36.
 A. B. Strimaitis, Centr. Sekr.
 307 W. 30th St. New York, N. Y.

LIETUVIŲ APDRAUDOS DRAUGIJA
 Naujas savaitinis laikraštis
„ATEITIS“
 skiriamas jaunimo reikalams. Kadangi visos žmonijos geresnės ateities
 viltim yra jaunimas, užtat ir turi rūpėti kiekvienam jaunimo pažangum-
 as ir apšvieta.
 „ATEITIS“ yra bėparatyviškas jaunimo laikraštis ir bėparatyviškai
 tarinau kultūriškėm jaunimo reikalams, ir rupinasi, kiek išgalinti, švie-
 timu mūsų jaunimo.
 „ATEITIS“ gvidena ir kitokius gyvenimo klausimus.
 „ATEITIS“ išleidinėja nuo Naujų Metų kooperatiiviška bendrovė
 „Ateitis“ įkorporuota ant \$25,000 sulig Massachusetts valstijos tiesų
 reikalavimo.
 „ATEITYJE“ telpa kodaugiausia žinių apie mūsų jaunimo judėji-
 mą ir veiklą.
 „ATEITYJE“ telpa daugybė ir kitokių žinių ir žinelių iš viso pasaulio.
 „ATEITIS“ yra 8 (aštuonių) puslapių didumo ir prekioja tikrai:
 \$1.50 metams ir 85c. pusei metų. Į Lietuvą ir kitas užrubežines viešpa-
 tijas. \$2.00 metams ir \$1.25 pusei metų.
 „ATEITIS“ antrašas sekantis:
„ATEITIS“
 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.
 (Kas prisūys savo antrašą, tai gaus vieną numerį pažiūrėjimui dykai)

Telephone 2427 Greenpoint
VIENTINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA
AGENTURA
Parduodam Šifkortes ir siuncziam pinigūs.
 Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems į Lietuvą arba norin-
 tiems parskviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šif-
 kortes kuoteisingiausia į kur tik nori, ant greičiausiu ir geriausiu LAIVŲ už prieinamą prekę. Kur-
 rie pas mus pirkto Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mės visados suteikiame
 keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsaugot nuo apgavysčių.
 Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia
 aprupinti visame.
 Offiso valandos:
 šiokeiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
 Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.
 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)
PINIGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.
 Siuncziam pinigūs į vi-
 sas svieto dalis saugiai,
 greitai ir pagal pinigų
 kursą.
 Teipgi išmainom ant
 ruskių ir vokiškių.
 Parduodam Tikietus ant
 geležinkelių į pietines ir
 vakarines valstijas.
 Persiuncziam potogra-
 fijas į Lietuvą ir užregi-
 stuojam laiškus.
 Spaudiname visokias
 kningas, konstitucijas ir
 kitus visokius spandos
 dalykus, greitai ir pigiai.
„VIENYBE LIETUVNINKŲ“
 Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Ikturas 1886 mete.
 Išėina kas Seređa. Užsirašant „Vienybė Lietuvninkų“ Amerikoje prekioja [metams \$2.00,
 pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekioja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.
 Teipogi spaudinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikiets baliams, popieras
 laiškame rašyt ir kitokius spandos dalykus. Darbą atliekam greitai ir pigiai.
DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.
 Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas taip ir
 maldų knygas. Žodynų, gramatikų, rankvedžių, Biblijų ir t. t.
J. J. Pauksztis & Co.
 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PUIKI DOVANA
 KNYGA SVEIKATOS bei
 naujausio mokslo ir ką reik-
 kia daryti apsirgus, taip pat
 ir kur greit išsilydyti, lyg-
 tal ta knyga
„DAKTARAS“
 perodo, kaip
 nuo ligų apsi-
 saugoti.
 ŠIOJ KNYGOJ „DAKTARAS“ netik
 pamokina kaip ir kur nuo visokių ligų gerai
 išsilydyti, bet taip pat labai gražiai, kaip
 tikras tėvas pamokina ir kaip nuo visokių li-
 gų apsaugoti.
 KNYGOJ „DAKTARAS“ labai daug ap-
 rašo apie vyrų ir moterų dorą bei moraliską
 lytišką gyvenimą ir aiškiai, atvirai taip išdė-
 stinėja, jog kitose knygoose to visko negali at-
 rast. Šita knyga kiekvienam užaugusiam
 vyrui ir moterai labai reikalinga turėti, kad
 žinoti kaip ir ką daryti, seniems ir jauniems
 ir kaip laimingai gyventi. Čion viską negali-
 ma aprašyti, bet tik perskačius knygą atra-
 site.
 ŠITA KNYGA iliustruota puikiais mok-
 liškais paveikslais ir apie žmogaus kūno su-
 būdovojimą su visokiomis paslapybėmis
 užaugusiems žmonėms tinkama.
 YPATINGAI serganti, nusilpę, suklin-
 gę, pasigandę per jaunystės klaidas ir vargi-
 nam visokiomis, kaip paprastomis švieži-
 omis taip užsienėjusioms ligoms, šioje kny-
 goje atrasite tikrą rodą.
 JEI sergi ant kokios nors ligos, tai pirmiau
 ne kaip kreipiesi prie kokio nors gydytojus,
 arba vartosi liekarstas, reikia perskaityti kny-
 gą „Daktaras“, nes didelis daugybė žmonių,
 kurie tik perskaitė šią knygą, išsilydė.
 TODEL, kad ta knyga dėl labo visome-
 nės išduota, tai kiekvienas ją apturės VISAI
 DOVANA! kuris tik atsisų ketėtų stampų už
 pridūtinimą.
 REIKALAUK DAR ŠIANDI, iškerpant
 šią apgarinimą ir adresok taip:
The Philadelphia M. Clinic,
 1117 Walnut st.,
PHILADELPHIA, PA.
 TĖMYKIT VYRAI IR MOTERYS! Kad
 sergi, jautiesi kokį nors nesveikumą ir reika-
 lau šeros, teisingos pagalbos, kad trumpam
 laikui galėtum išsilydyti, tai atsišauk prie
 Profesionalio Daktaro, Ph. M. Klinikos
 Lietuviškų kalbų, Rašyk arba atėik.
 OFISO VALANDOS KASDIEN nuo 10 ir
 ryto iki 4 po pietų. Nedėlioj iki 3, o utarain
 ke ir pėntynioj vakare nuo 6 iki 8.

Puikiausia ir smagiausia
 lietuviams užėiga pas
Jokuba Kancieriu
 Skanus Alus, gardi Arielka,
 visoki Vynai, Elius ir Havanos
 Cigarai.
 Lietuviai vietiniai ir atvažiuoj iš kitur
 nepamirškite šios puikios vietos.
253 Wythe Ave.
 Kampas North 1-st Str.
 BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Bankas Vilniuje
 vardu
Trečioji Vilniaus Savitarpio Kredito Draugija.
 Bankas valdžios patvirtintas ir kontroliuojamas.
 Broliai Amerikiečiai! Dekite pinigūs ant procentų: Bankas moka nuo
 4 iki 6 rub. procentų. (Žiur. Vien. Liet. N. 7).
 Rašykites į Banko narius: nario mokėtis nuo 20 rb. iki 1,000 rb.
 Siųskite pinigūs į Lietuvą per Lietuvos Banką Vilniuje:
 Bankas pinigūs priduos pagal adresą.
 Pinigūs siųskite pašta arba per Bankus. Adresas:
 Russia, Vilnius, Georgievski prospekt, 19,
 Tretje Vilenskoje Obsčestro Vzaimnago Kredita. VALDYBA.

Atminkite
 ŠITA PAKELI.
 Jeigu neatsargus esate, tai tankiai gaunate netikrą
PAIN-EXPELLER
 Nuo mėslungio viduriuose naudokite seną ir užtikrintą
 naminę gyduolę Richter'io Inakurinį Pain-Expeller pagal
 pamokinimą apsuktą aplinkui bonkute. 25 ir 50 centų
 gaunama aptiekose.
F. AD. RICHTER & CO.,
 74-80 Washington St., New York, N. Y.

Gera proga visiem
 Užlaikau tikrą lietuvišką
 krautuvę, kurioje galite gau-
 ti, laikrodžių, laikrodėlių,
 žiedų, spilkų, kokiųkų, kom-
 pasų, kryžukų, gramafonų
 visokio išdarbio. Taipogi lie-
 tuviškų rekordų, ir kitų visų
 kalbų. Puikiasių armonikų, smulkų, klarnetų, triubų ir daugybę visokių
 muzikaliskų instrumentų. Taipgi gerų britų visokio skryliaus. Mėdskint-
 gių, visokių gražių popierų laiškam rašyti (gromatomis) su puikiaisiais ap-
 skaitymais ir dainomis. Visokių magiškių motų daiktų. Taipgi motų knie-
 za, kur galima iš jos padaryti visokias mandrytes. Taipgi visokių karyžių
 turime. Taisom visokias auksinius daiktus: laikrodėlius, žiedus, branzadi-
 tes ir visokius muzikaliskus instrumentus: armonikus, smuikas, klarnetas,
 triubas, pianus, vargonus ir kitus visokius auščiau minėtus daiktus. Aš
 svarantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekę pigesnis kaip kitur.
 Ordalis išsiunčiam greitai į visus Amerikos ir Kenados kraštus. Kviečiam
 visus su ordeliais ir visokiais pirkiniais kreipties šiuo adresu:
J. GIRDES 103 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas!
 Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės,
 laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!
 Jau nuo keliolikos metų Brooklyne-New York gyvoja
Vienatinė ir Didžiaus 7 ETUVIŠKA APTIEKA
PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS
 kurios tikslu yra apsaugoti savo vienuolius nuo visokių
 apgavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir
 pasekmingomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno sil-
 pnybių.
LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgų metų pritririmu
 išrado daugybę specialiskų gyduolių, sutaisytų iš švie-
 žiausių ir geriausių gydnčių medikamentų ir labai pasek-
 mingai gydantių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos san-
 delyje sukrautos ir gaunamos se'ancios gyduolės:
 Kraujo Valytojas.....\$1.00 Nuo galvos skaudėjimo.....10c ir 25c
 Gyvasties Balsamas.....75c Nuo kojų nuosnaudų.....10c ir 25c
 Nervų Stiprintojas.....50c ir 1.00 Nuo dantų gelimo.....10c
 Vaisas del Vidurių.....50c ir 1.00 Nuo peršalimo.....25c
 Kraujo Stiprintojas.....50c Plaukų stiprintojas.....25c ir 50c
 Nu' kosulio.....25c ir 50c Limentas arba Expelleris.....25c
 Nuo gerklės skaudėjimo 25c, 50c Nuo lytiškų ligų.....50c ir 1.00
 Skilvinės prokšos.....10c ir 1.00 Nuo Reumatizmo.....50c ir 1.00
 Piguikos del Kepenų.....25c Nuo lytiškų žimmo.....50c
 Blakčių naikintojas.....10c Nuo dusulio.....25c
 Del Ištarymo sešlerio.....50c Nuo skrodžių.....50c
 Anatarinas plovimui.....25c Antiseptiška motis.....25c
 Nuo kojų prakaitavimo.....25c Nuo viduriavimo.....25c
 Gydanti motis.....50c Pastoriaus del vaikų.....10c ir 25c
 Antiseptikas muilas.....25c Prokšos del dantų.....25c
 Gumbo laisai.....50c ir 1.00 Kaupų naikintojas.....10c
 Speciališka Tikrai Lietuviška Trejanka Arba Trejos Devynios 25c.
 Taippat iš Lietuvos pargabentos visokios lietuviškos gydančios žolės, žaknis ir t. t., kokios
 tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.
 Reikalaukite prisūtinimo katalogo su mūsų gyduolių aprašymais
 Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame
 tikrai sąžiniškus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.
 Jaigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojais reikalaukite gyduolių, rašydami arba
 atsišaukdamai Lietuvos Apteiką.
VINCAS J. DAUNORA, Apteikarinis,
 28 Bedford Avenue Kampas North 4-to gatvė Brooklyn, N. Y.

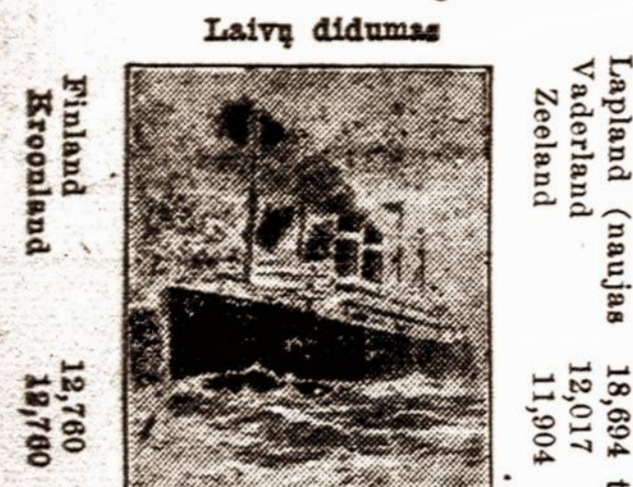
Vienatė trolei linija tarp Rusija ir Amerika

Greičiausi Geriausi, Didžiausi Detribuniniai keleivių garlaiviai tarp Liepojaus-Libavos ir New Yorko, ir iš New Yorko į Rotterdam ir Liepoją-Libavą. Vidutinės kainos. Kreipkitės pas A. E. JOHNSON & Co. Gen. Pass. Ag. 37 Broadway, New York.

RED STAR LINE

Laivai išplaukia nuo Pier (dokų) 61, North River, New York.
Finland July 25
Zeeland August 1
Vaderland August 8
Kroonland August 15
Finland August 22

KELEIVIŲ OFISAS: BOWLING GREEN BUILDING, 9 Broadway, New York, N. Y.

PADĖKITE STATYTI

TAUTOS NAMUS VILNIUJE

Aukas priima mūsų redakcija, arba galite siųsti tiesiog į Vilnių šiuo adresu: LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJA (Litovskoje Naučenoje Obščestvo), Lydos gatvė, 7, Vilnius. Russia-Lithuania.

GERA PROGA!

Gramatika angliškios kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaikų Drangas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo. 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo. 10c
Aritmetika mokinimuisi (apdaryta), su pavalkais (apdaryta). 35c
Viso \$1.00
Kas atsiųs iškirpus šią apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvių" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.
P. Mikolainis Box 62 New York City

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis Lietuviškas graborius.
Ofisas ir gyvenimas: 1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

IN EUROPA Tankus Laivų Išplaukimai.
Palki ir smagi kelionė Trečioje klasoje ir tarpplubje didelių ir greitų garlaivių linijos.
NORTH GERMAN LLOYD
Vidutinės kainos. Dėlei dienų, kuriose išplaukia laivai, laivakortė ir kitų žinių kreipkitės arba rašykite pas OELRICHS & CO. General Agents, 5 Broadway, N. Y., arba pas vietinius agentus.

Teisingiausia Lietuviška Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užgandintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaučija \$30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.
PIRMOS KLASOS HOTELIS. Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pūna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.
P. J. CHMIELIAUSKAS, 177 E. Main St. PLYMOUTH, P.A. (Bell Phone 8-8R)

Tel. 279 Greenpoint. Geriausia lietuviams užėiga pas JONĄ KULBOKĄ
Skanus Alus, Gardi Arielka, Visoki Vynai, Kvepianti Cigarai.
291 Wythe Ave. Kampas So. 1-st Str. BROOKLYN, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.
Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvių stubelės. Firmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.
Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.
Pasiskubinkite kiekvienas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių egzempliorių. Šiuo adresu: J. J. PAUKŠTIS & CO. 120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

THE LACKAWANNA Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja багаžą ir perveža pasažierius.
The Road of Anthracite (Kietųjų auglinių kelias). Trumpiausias kelias į Buffalo. Tiesiai į Scranton ir Anglijų Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien. Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių kasdien. Tarpe visų vietinių Punktų nholatinis ir parankus susinesimas.
Artymesnių informacijų apie karnas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas: George A. Cullen, Passenger Traffic Man' 90 West Street, N. Y.

SAULĖ THE SUN Du-kart nedėlinis laikraštis
Jmagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIA
Prenumerata kaštuoja: Amerikoj Ant viso mėto \$2.50 Ant pusės mėto \$1.25
EURO- Rostijoje ir Lietuvoje \$3.50 Anglijoje ir Skotlandijoje 15 sh. POJE Prusose 15 markių.
Priek tam pūnai užsimokėję kaltytojais kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.
Adresavokite: W. D. Boczkowski & Co. 20-522 W. South Al. MAHANOY CITY, PA.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?" Gal nežinai kur jį gauti?
"LIETUVA"
Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik \$2.00, pusei metų \$1.00.
Rašyk adresu: A. OLSZEWSKI, 3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje yra lietuvių katalikų savaitinis laikraštis "DRAUGAS"
"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug kaitymo iš visomenės, politikos, literatūros, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.
Rasy cenzura "DRAUGA" į Lietuvą leidžia "DRAUGAS" atsieta met. \$2, pusei m. \$1; Užsieluso metas \$3, pusei metų \$1.50
DRAUGAS PUB. CO. 1800 W. 46th St., Chicago, Ill. Telephone Drove 6114

G. BENSON ir Maliorius Fotografistas LIETUVIŠKAS STRIKS
528 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

A. J. BIERZYNSKI, Prezidentas. New City Savings Bank
4601 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.
Prima pinigus taupinimui ir moka 3 nuosimį metams.
Biznieriams ir kitiems atidaro Checking Account.
Pasamdo Bankines Skryneles po \$2.50 metams.
Siunčia pinigus į Lietuvą ir kitur.
Parduoda Šifortas ant visų geriausių linijų, ir grįžantiems Lietuvon parupina Konsulio pašportą.
Apraudžia nuo Ugnies, Nelaimių ir Vagių:—Namus, Biznius, Rakandus ir visokį turtą geriausiose kompanijose.
Skolina pinigus ant properčių Chicagoje.
Perka ir parduoda Namus ir Lotus Chicagoje.
Perkantiems propertis peržiuri „Abstracts“ pigiai ir gerai.
Išdirba doviernostis ir visokius dokumentus, ir užvirtina pas konsulį.
Visokius reikalus ir dalykus atlieka asmeniškai ir per laiškus.
Kiekvienam reikale kreipkitės į NEW CITY SAVING BANK, o-gausite mandagų, greitą ir gerą patarnavimą.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ PRAMONĖS ĮSTAIGA „VILIJOS“ BENDROVE
turi Vilniuje ukio mašinų fabriką ir sandėlius, apdovanota už savo dirbinius 1 aukso ir 4 sidabro medaliais, norėdama padidinti fabrikaciją, kviečia Amerikos Lietuvius prisidėti šėrais (pajais).
Kreipties: VILNIUS, Poltavos g-vė 55, „VILIJOS“ Bendrovei.

Konkursinis Geografijos Vadovėlis
Kaina 75c. Apdaryta \$1.00.
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y. I. J. Paukštis & Co.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00
Bennett Typewriter yra tai naujiausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliskais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirtu plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.
Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima varuoti popierį 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokį prekę, tai kaip dykai.
J. J. Paukštis & Co., 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

W. SLOMINSKA Mano Dirbtuvė Apdovanota Dviem Medaliais
ant Koscinškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZŲŲ IR TEIP TOLIAUS.
Turiu už garbę apreiškį guodintiniems Kunigams ir guodintoms Draugystėms, kad aš dirbu visus angliškia pamintus daigtus FIGIAUSIAI, TEISINGIAISIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įėjau geriausia praktika ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

ZMIJEZNIK RATTLESNAKE UNIMENT
Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PĖŠALIŲ, MO, REUMATIZMO, STREŅŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neįsiekok rodos pas kokius namokintus žydeius ar kryžiolius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai pas rašyk pas savo looną vienuotų, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų. — pas ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ, Plymouth, Pa.

garsų dirbėjas „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavystių savo suam kiai uždirbo cento.
Turime gyduoles nuo visokių ligų, keikios tiktais radais ant svieto teip dēl senų žmonių, kaip dēl kudikių, vyrų ir motor.
„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tukstantis padarė sveikais — išgydys ir Tave!
Ypatinai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažinį.
Dėlto eigu trokšti tikros gydytojas pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centus ant atsakymo laišku, o niekuomet to neįgaileisi. Adresas: Albertas G. Groblevskis Cor. Elm and Main Sts. Plymouth, Pa.

Nepamirškite Tautiško Namol!
Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA. A. RAZUTIS 101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

PRETELIAI LIETUVIAI! 12 dideliu ir 12 mažu, H. B. ROSENSON, 817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y. Telephone, 1108 W. Washington

ADVOKATAS KAZIS KRAUCUNAS.
Buvęs 9 metus Skyrinus Viršininku, Inspektorius Surventyų Valstijų Imigracijos: turi visus tiesas kaip Attorney, Advocate, Prosecutor, Solicitor ir Counselor-at-Law. Veda visokias vyžas (provas) visuose teismuose ir dvarinamųjų skyriuose. Gavimui patarimų, kreipkitės laiškais, įdėdami krasos ženklei ataskymui. Vedimui svarbių byjų ir reikalių, pribune ypatingai į visas Valstijas ir miestus sulžys pasitikavimu. Adresas: KAZIS KRAUCUNAS, Attorney-at-Law 403 Lyon Building. Seattle, Wash.

Jonas S. Lopatto Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvaniaos Universiteta), užsiilma vartymu pravy visuose teismuose.
Ofisas runnese 47-48-49 Bennet Building, kampe Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 37 Bell 47 Residence Peoples 1100

LIETUVIAI, EIKIT PAS LIETUVI!
Pirk dziegorelius, lenougėlius, šubinius žiedus, šifortas, dašiernasias, siust pinigus į Lietuvą, puikių popieri gramotoms rašyti, knygy. Jau 19 metų prie to užsiėlimo viskų išplėdau teisingai tai reikias gerai.
Visiem velijam eit pas Jurgi Jeszmanta, 6 So. Washington St., Cor. E. Market st. Wilkes-Barre, Pa.